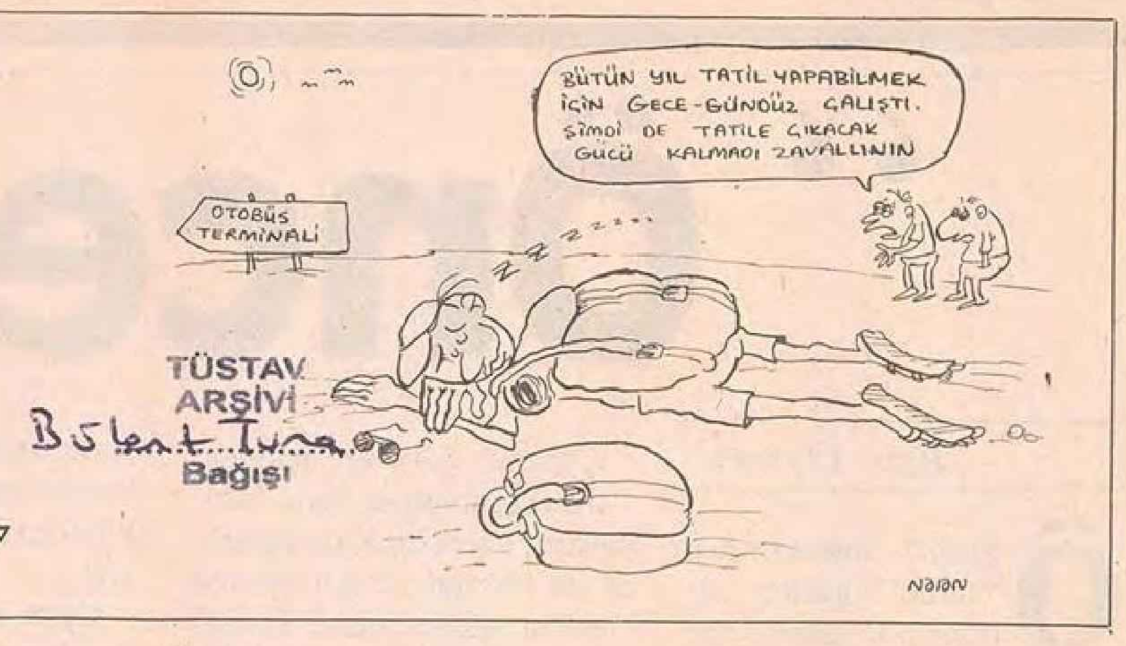
F.Almanya'da Festival: Dünya Gençliği birarada	Hadi kızım, kim geçer seni!	Yeni Düşünce ne değildir?	Önemli değil tazminat alırsın	Tatil ve Gençlik
Sayfa 12	*Sayfa 10*	*Sayfa 8*	*Sayfa 9*	*Sayfa 6-7*

Gençlik Dünyası
Aylık Gençlik Gazetesi Temmuz'88 Sayı 9 500 TL (KDV dahil)

Londra'da dayanışma konseri:

"Mandela'ya özgürlük"

Mandela'nın 18 Temmuz'daki doğumgünü, ırkçı rejime ve işbirlikçilerine karşı yoğunlaşan eylemlerle "Nelson Mandela'ya özgürlük, Güney Afrika'ya özgürlük" şiarıyla 16 Haziran'dan bu yana kutlanıyor. *Sayfa 11*

Ne kadar ayıplarınızı örtmeye çalışırsanız çalışın gerçekler ortada:

Eğitime militarizm egemen

Balkan Ülkeleri Milli Komisyonları Konferansı'nda tarih ve coğrafya kitaplarının düşmanlığı teşvik edici ve onur kırıcı ifadelerden arındırılması kararını onaylayan Hasan Celal Güzel, aslında faşist ideolojiye barışçı kılıflar giydirmeye çalışıyor.

"Balkan ülkeleri Milli Komisyonları Ankara'da toplandı. Türkiye Milli Komisyonu Başkanı Prof.Dr.Suat Sinanoğlu, Unesco 13. Balkan Ülkeleri Komisyonları Konferansı'nda, Balkan ülkelerinde okutulan tarih ve coğrafya kitaplarının düşmanlığı teşvik edici ve onur kırıcı ifadelerden arındırılması için çalışacağını belirtti. Toplantının açılışında konuşan Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı Hasan Celal Güzel, "Yarının dünyasını kuracak çocuklarımız, birbirlerini daha dostça tanımalı ve anlamalıdır. Ama bunu sadece ders kitaplarında değil, gerçek hayatta da görmeli ve göstermeliyiz" dedi. (Hürriyet 21 Haziran 1988)

Evet, Sayın Hasan Celal Güzel, sizi öğrenci dernekleri hakkındaki açıklamalarınızdan gözümüz ısırıyor. Güzel manevra yapıyorsunuz ama ayaklarınız hep havada hiç yere basmıyor. Değişen koşullara uygun olarak faşist ideolojiye barışçı kılıflar giydirmeye çalışıyorsunuz. Ne kadar ayıplarınızı örtmeye çalışırsanız çalışın gerçekler öylece ortada duruyor.

Şovenizm, ırkçılık, diğer halklara karşı düşmanlık Cumhuriyetin ilanından itibaren egemen sınıfların kullandığı en büyük silah olmuştur. "Asker milletiz", "Bir Türk dünyaya bedeldir", "Muhtaç olduğun kudret damarlarındaki asil kanda mevcuttur" gibi deyimlerle birlikte büyümüşüzdür. Ülkemizde yaşayan azınlıklara ve 10 milyon civarında nüfusu bulunan Kürt halkına karşı baskı, kıyım, asimilasyon, mecburi iskan gibi çeşitli politikalar yıllardır süregelmiştir. Bırakın Kürt halkının varlığını tanımayı onların en doğal hakları olan kendi dilleriyle konuşması, türkü söylemesi, geleneklerinin yaşatılması Kürtçe isim ve yerleşim adlarının konmasına bile tahammül edememiştir. Soy ve kafatasçılık egemen sınıfların ideolojik propagandasının temeli olmuştur. Böylece çocuklar daha ilkokuldan başlayarak diğer halklara karşı kışkırtılmakta, rejimin militarist ve ırkçı anlayışlarına uygun vatandaşlar olarak yetişmeleri sağlanmaktadır.

İlkokul 4. ve 5. sınıfların Sosyal Bilgiler kitaplarında yer alan ve öğretilen konulara bakalım. "Bu vatan bütün zenginlikleriyle bütün güzellikleriyle Türk'ün ve Türk çocuğunundur... Türk güçlüdür, yenilmez". (4. Sınıf Sayfa 29)

"I.Murat... Müslüman olmayan ahaliye din hürriyeti tanımıştır. Bu tutum, Balkan milletlerinden önemli bir bölümünün Müslümanlığı benimsemesini sağlamıştır. Bu gibi yollarla, Balkan Milletlerine, büyük ölçüde Türk kanı karışmıştır." (Sayfa 13)

"Ulu Türk milletinin aziz ve sevgili çocukları... savaşımız bitmemiştir. Bugün de senin vatanından parçalar koparmak, seni tarihten silmek için fırsat kollayanlar var. Milletimizin içine ayrılıklar sokmak, vatanımızı parçalamak için içerde ve dışarda çalışanlar var. Uyanık ol, güçlü ve ileri ol!" (Sayfa 107)

"Estetik değerler, ahlaki idealizm, metafizik ve dini değerlerle bütünleşir. Yeni araştırmalar gençlerin çocuklara uygulanan disiplin değerlerine önem verdiklerini ortaya koymaktadır." (MEB. Yay. Uluslararası Terörizm ve Gençlik Sayfa 25)

Görüldüğü gibi Milli Eğitime bağlı tüm müfredat programlarında ve üniversitelerde okutulan İnkilap Tarihi adlı ders kitaplarında özgürlükçü ve laik bir eğitim yerine İslam - Türk sentezi esas alınıyor, düşünen, araştıran, soru soran, muhakeme sistemi gelişmiş bir genç yerine disiplin ve itaat adı altında tek tip ünifor-

Devamı Sayfa 11'de

Tıp Eğitimi Anketi:

"YÖK kafalı" mı olduk?

İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Sağlık Etkinlikleri Kolu 3 aydan beri üzerinde çalıştıkları 1987 Tıp Eğitimi Anketi'nin sonuçlarını 200 sayfalık Tıp Eğitimi Raporu adı altında yayınladılar.

"Hekimliğin amacı, insan yaşamına, başladığı andan itibaren saygı duymak, insanların en iyi sağlık koşullarında yaşamlarını sağlamaktır. Ve bu yüzden hekimler, hekim adayları, önce sağlıklı olmanın koşullarını bilmeli ve bu koşulların sağlanmasına çalışmalı sonra da gerekiyorsa hastalıkların tedavisiyle uğraşmalıdır." Hekimin tanımı böyle yapıldıktan sonra ülkemizdeki hekim tipi ve sağlık etkin-

Devamı Sayfa 11'de

Basın susmayacak

Son günlerde günlük ve sol basın üzerindeki baskılar aniden tırmanmıştır. Hemen her gün toplatma, gözaltına alma ve tutuklama kararları alınıyor. Alabildiğine bir hukuk dışılık ve zorbalık hüküm sürüyor. Bu durum mevcut rejimin karakterini ve hangi temeller üzerine oturduğunu gayet açık olarak gösteriyor.

Toplumsal Kurtuluş dergisinin 4 yöneticisinin tutuklanması, Cumhuriyet gazetesi yazarı Erbil Tuşalp'ın gözaltına alınması, bir röportaj nedeniyle Milliyet gazetesinin toplattırılması ve ropörtajın yayınının yasaklanması ilk akla gelen örnekler...

Hep söylendi, söyleniyor. Düşünce özgürlüğünün yokehüküm sürmesinin ön şartıdır.

Çünkü faşizm sadece baskı ve terörle ayakta duramaz. En az onlar kadar, yalan demogojinin sistematik egemenliğine de ihtiyaç duyar; onu bizzat üretir. Gerçeğin araştırılması, savunulması ve hatta tarafsız bir gözle dile getirilmesi bile faşist demogojinin işini bitirir.

Bu nedenle basının susturulmak istenmesi anlaşılır bir şeydir ve asla süpriz değildir. Günlük burjuva basının "bana dokunmayan yılan bin yaşasın "tavrını benimsemesi ve yılanın zehiri kendilerine dokunduğunda feryadı basmaları gerçekte iki yüzlü bir tutum sergiliyor.

Öte yandan Cumhuriyet ve Milliyet gazetelerine yönelik baskılar sansasyonel boyutlarının ötesinde bir başka gerçe-

Devamı Sayfa 11'de

Gençlik Dünyası çevresinin düzenlediği gece yapıldı.

Merhaba Umut

750 kişiyi aşkın bir kitlenin katıldığı gecede gençlerin coşkusu ve geleceğe olan umudu 8 yıllık baskıya rağmen yeniden tekrarlanıyordu.

Gençlik Dünyası gazetesi çevresinin düzenlediği "Merhaba Umut" gecesi 10 Haziran Cuma akşamı Kadıköy Moda Sinemasında yapıldı. 750 kişiyi aşkın bir kitlenin katıldığı gecede gençlerin coşkusu ve geleceğe olan umudu 8 yıllık baskıya rağmen yeniden tekrarlanıyordu.

Sinema girişinde Gençlik Dünyası gazetesinin çeşitli etkinliklerinin yanısıra öğrenci eylemleri fotoğraflarla sergilendi. Ayrıca standta Gençlik Dünyası fularları, kitap ve gazete satışları yapıldı.

Geceye misafir konuşmacı olarak TSİP Merkez Komitesi Üyesi Veli Gürcan, Sosyalist Gençler Birliği Genel Başkanı Yaşar Yiğit, Dr.Erdal Atabek, Şair Arif Damar ile Grup Bengi Türkü, Mustafa Tatlıtürk ve arkadaşları, Muzaffer Özdemir, Kartal Halk Oyunları, Sarıyer Halk Oyunları, İstanbul Sahnesi Oyuncuları, amatör tiyatro oyuncusu Güneş Yakın" katıldılar.

Yaşar Yiğit konuşmasında, düzenlenen "Merhaba Umut" gecesinin 8 yıldır sürdürülegelen sindirme ve yıldırma politikasının iflasını belgeleyen örneklerden birisi olduğunu belirtti. 12 Eylül rejiminin henüz "tarih" olmadığına rejimin insanlık ve gençlik düşmanı karakterinin halen devam ettiğine dikkat çekerek, zamanımızda sosyalist genç olmanın zorluklarını anlattı. Faşizmin yenilmesinde ve özgürlüğün kazanılmasında küçümsenmiyecek bir katkısı olan gençlerin, yakın geçmişin muhasebesini yapmayı ihmal etmeden bilinç ve örgütlülükle, fedakarlık ve coşkuyla ileri atılmalarını belirtti. Konuşması "Faşizmi Yeneceğiz", "Gençlik Gelecek, Gelecek Sosyalizm" sloganlarıyla kesildi.

Daha sonra alkışlarla sahneye gelen Erdal Atabek "Umut" üzerine konuşarak, umudun gökten zembille inmediğini, bilinçle kazanılması gerektiğini söyledi.

Şair Arif Damar "Seslerin Ayak Sesleri" adlı şiir kitabından şiirlerini okuyarak coşkulu dakikalar yaşattı.

Daha sonra sahneye gelen Veli Gürcan'ın konuşmaya başlamasıyla salonun içinde bir kasırga esti. Tüm dinleyiciler ayakta, eller baş hizasında, hep bir ağızdan "Kahrolsun Faşizm, "Zindanlar Boşalsın, Siyasi Tutuklulara Özgürlük". "Yaşasın Sosyalizm" sloganlarını haykırdılar. Veli Gürcan konuşmasında "8 yıl sonra sizlerle buluştuğum için çok mutluyum. Bugünlere kolay gelinmedi. Acıdan, tasadan hücre ve hapishane avlularından geçerek bugünlere geldik. Bugün buradaysak; onlara siz hancısınız biz yolcu diyebildiğimiz içindir. Onlar bizi hücreye attıkları zaman bizim sözlerimiz hücrelerin demir parmaklıklarından dışarı vurup tarlalara, gecekonduların dar sokaklarına ve fabrika bacalarına çarpıp bir türkü oldukları için bugün buradayız" dedi.

Amatör tiyatrocu Güneş Yakın Nazım Hikmet'in Taranta - Babu adlı kitabından şiirler okuyarak geceye renk kattı. Halk oyunları ekipleri bir ara gençlerle birlikte salonda halay çektiler. Mustafa Tatlıtürk ve Muzaffer Özdemir türküleriyle katıldılar. Gecede Gençlik Dünyası okurlarından Tülin ve Ekin arkadaşlar şiir seçkileriyle gençliklerini geceye kattılar.

Geceye Yurtdışından bir mesaj gönderen TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz şöyle dedi:

Sevgili genç kardeşlerim,

Gençlik Dünyası gazetesini ilgiyle izliyorum. Halkımızın alabildiğine yıldırılıp, sindirildiği, depolitizasyonun görülmedik boyutlara ulaştığı, ahlaki ve kültürel dekadansın toplumun her köşesini kanser gibi sardığı ülkemizde doğru bildiklerimiz uğruna inat ve sabırla direnmemizi, genç insanlarımıza umut ışığı götürme çabanızı sevinç ve takdir duy-

Devamı Sayfa 11'de

"Önce eylem vardı"

Esin Öymen

Öğrenci hareketinin "tatile" girdiği bir dönemde, geçen yılın odağından, hareketin en genel temayüllerine şöyle bir bakalım.

Önce, son beş yıllık demokratik öğrenci hareketinin bir türlü çöze çöze gelemediği bir dolu meselenin geçen yıl da yerli yerinde durduğunu gözlemleyebiliriz. Beş yıl önce, dernekler kanununun yürürlüğe girdiği dönemde, "örgüt" tartışmaları hızla alevlenmişti. Bu mesele tam manasıyla çözümlenemeden hareketin gündemi değişti. Şimdi sıra "ilke" tartışmalarındaydı. Kafalar hep birlikte kuma gömülürken, "ilke"sel tartışmaların gürültüsü ayyuka çıkıyordu. Sonra, bu mesele de bir tarafa bırakılıverdi. Sıra "eylem"e gelmişti. Yaklaşık iki yıldan beridir de, "örgütsüz ve ilkesiz eylem dönemi" açılmış bulunuyor. Tabii "ilke ve örgüt yokluğu" mutlak bir şey değil. Ancak hareket, bir bütün olarak, kendini, ilkesel zeminde yükselen merkezi-birleşik örgütlenmelerinin aldığı kararlarla eyleme götürecek bir yapılanmanın da, hayli uzağında. Yani demokratik öğrenci hareketi şu anda, "hareket" olmanın asgari gereklerini yerine getiremiyor.

Öğrenci hareketi içindeki "siyasi gruplaşma"ların bazılarının, harekete batsa da çıksa da her hal ve şart altında "eylem içinde adam kazanma" psikozu, demokratik öğrenci hareketinin her türlü hayati ihtiyacının önüne geçmeye devam ettikçe, adım atılması da imkansız. Çünkü bu bakış açısı, demokratik öğrenci hareketinin potansiyelinin, dolayısıyla onun içinde bir parça olarak, kendi potansiyelinin, ne kadar geniş ve derin olduğunu bilince çıkartmamakla malûl.

Gelişmeyi, kendi gelişmesinden ibaret ve kendi gelişmesini de, sadece kendi kafasındaki kalıpların içinden geçen düz bir çizgi içinde mümkün sanıyor.

Oysa hareketin ihtiyaçları günden güne daha yakıcı hale geliyor. Bunların başında örgütsel ve ilkesel birlik, eylemliliği en geniş öğrenci kitlesine yetmez, topluma mâl etme eksikliği geliyor. Ayrıca faşizm altındaki bir ülkede, şu anda demokratik öğrenci hareketi içindeki sol siyasi grupların (mesela aynı öğrenci derneğinin çatısı altında çalışmak gibi) asgari müştereklerde birleşmesi de şart.

"Tablo 1" ve "Tablo 2" 86-87 ve 87-88'de öğrencilerin yaptıkları açlık grevi, yemek boykotu, yürüyüş vb. muhtelif protesto eylemlerinin ve bu eylemler sonucu gerçekleşen gözaltı ve tutuklamaların, aylara göre dağılımını veriyor.

Tablolardan anlaşılan, öğrenci protestolarının aylara göre oldukça düzensiz bir grafik çizdiğidir. Bu hem doğaldır, hem de değildir. Doğaldır, çünkü Lenin'in de dediği gibi, öğrenci hareketini aşamalara bölmek ve onun için kağıt üzerinde bir takım hesaplamalar yapmak, sonra da bunun gerçekleşeceğini ummak hamhayalden başka bir şey değildir. Değildir, çünkü bütün demokratik hareketler gibi, demokratik öğrenci hareketi de, birleşik - merkezi bir yapıya kavuştuğunda, eylemlilik grafiğinin aylara göre dağılımı şemasında, çoğunlukla, büyük farklılıklar olmayabilecektir. Bu örgütlü davranmanın bir soncudur. Diğeri ise, bizim hareketimizde olduğu gibi, "kendiliğinden gelme eylem çizgisine teslim olmak"tır.

Mesela Tablo 1'de, son iki yıldır Nisan-Mayıs ayları arasında hareketteki eylemlilik oranının çok yükseldiğini görüyoruz. Ancak bu tamamıyla öğrenci hareketinin kendini koruma güdüsünün çoğunlukla kendiliğinden bir sonucu. (Öğrenci derneklerini kapatma ile ilgili atraksiyonlar bu aylar arasında yapıldı.)

Bu arada 87-88'in 86-87'ye göre daha eylemli bir yıl olduğunu görüyoruz. Mesela Nisan - Mayıs ayları arasında eyleme katılan öğrenci sayısı Türkiye çapında 5270'tir. Bu önemli bir rakam. Merkezi önderlikten yoksun öğrenciler, pek o kadar da kendi meseleleriyle

ilgilenmeyen öğrenci derneklerini, her şeye rağmen savunmuşlar ve Tablo 2'de görüldüğü gibi gözaltına alınmış hatta tutuklanmışlardır. Ancak 87-88'de gerçekleştirilen eylemler, çoğunlukla toplumla öğrenci hareketinin, öğrenci hareketiyle sıradan öğrencilerin bağını kurmaktan yine de çok uzaktır. Mesela geçtiğimiz Nisan ayında gerçekleştirilen rektörlük işgaline sahip çıkan bir tek köşe yazarı, demokratik dernek, sendika bulunmamıştır. Burada, suçu derneklerin dışında aramak, öz olarak hatalıdır. Merkezi önderliğini kuramamış, birim derneklerinde sürekli birbiriyle çekişen grupların mücadelesinin dışında hiçbir iş yapmayan, eylem içinden eylem çıkartan ve böyle yaptıkça kendi gerçek kitlesinden kopup, devrimci öğrenciler klübü haline dönüşmeye yüz tutan bir hareketi kim ciddiye alır ki?

Bugün şunu rahatlıkla söyleyebiliriz: Demokratik öğrenci hareketinin gerçek potansiyeli, geçtiğimiz yılın Nisan - Mayıs aylarındaki hareketliliğin ilk ağızda en az beş katıdır. Bunu asla mevcut hareketliliği küçümsemek için söylemiyorum; sadece mevcut potansiyelin gücüne dikkat çekmek istiyorum.

Evet, hareketimiz yeni değildir; otuz yıllık bir birikimin sorumluluğunu sırtında taşıması gereken bir harekettir. Ancak bu sorumluluğa uygun davranamadığımız da şimdiden belli. 83 sonrasındaki örgüt-ilke-eylem tartışmaları bunun açık bir göstergesi. Hiçbir zaman yeni baştan başlamasak da, hep yeni baştan başlıyormuşuz gibi bir izlenime ister istemez kaptırıyoruz kendimizi. Örgüt ve ilke tartışmaları, bugünlerde, hiç yapılmamış gibi duruyor. Her ne kadar bazı arkadaşlarımız ilke tartışmaları üzerine broşürler çıkarmış olsalar da, hareketin yönelimi, tartışmasız, yani herkesin kendi çapında kendi dediğinin olduğu bir eylemlilik sürecine doğru...

Örgüt-ilke tartışmaları, geldi, eylem tartışmasına dayandı. Bunun olumsuzluğunu, dilimiz döndüğünce anlatmaya çalıştık. Şimdilerde, örgüt-ilke tartışmaları hiç olmamış gibi, eylem tartışılıyor, hep, eylem odağından tartışılıyor.

Önce, iyimser bir bakış: "Önce eylem vardı." Ya sonra?

Öğrencilerin hazırladığı oyun pankartın asılmasıyla sona eriyordu

İ.T.Ü şenliği şenleniyor

Osman Çelik

"8 yıldır, rektörlüğün öncülüğünde düzenlenen İ.T.Ü. şenliğinin, kültürel değerlerimizden uzak ve yozlaşmaya yönelik "hizmet verdiğini" dile getiren öğrenciler, buna tepki olarak, ilkini geçen yıl gerçekleştirdikleri alternatif şenliğin, ikincisini de bu yıl daha iyi bir düzenlemeyle kutluyarlardı.

Saat iki buçukta rektörün konuşmaya başlamasıyla alkışlar... Ardından "Taşkışla otel olamaz! Kültürel değerler satılamaz!" sloganları atan öğrenciler kortej oluşturarak şenlik alanını terkediyorlar ve alternatif şenliğin yapılacağı Fen-Edebiyat Fakültesine doğru yürüyorlardı. Yürürken davul zurna çalmaya başlıyor ve 350-400 öğrenci hepbirlikte, tek bir halay tutuyorlardı.

Alternatif şenliğin yapılacağı Fen-Edebiyat Fakültesinde ise o sıralar dekan yardımcısı olduğunu söyleyen bir öğretim görevlisi, izinsiz olduğu gerekçesiyle ses düzeni için gerekli elektriği kestirirken, birde "görevlileri çağırmak" tehtidinde bulunuyordu. Buna karşı Maden Fakültesi Öğrenci Derneği sorumluluğu üstlenerek, her türlü engellemelere karşı şenliği yapacaklarını dile getirmeleriyle program tasarlandığı şekliyle aksatılmadan gerçekleştiriliyordu.

Açılış konuşması programın sunulmasıyla İTÜ Konservatuar öğrencileri ilk türkü dinletilerini sunuyordu. Aynı anda diğer şenlik anfisinin sesi sonuna kadar açılıyor ve tüm sesleri bastıran alıngan bir ses "haydi.. haydi eylenmek için ne bekliyorsunuz" derken gitarının tellerine vuruyordu, karşısındakileri coşturmak istercesine...

Alternatif şenlikte, Taşkışla öğrencilerinin hazırladığı "Taşkışlayı Taşbaşlara bırakmayacağız" oyunu sunuldu. Dekor olmamasına rağmen inanmadığı şeyleri savunmak zorunda kalan öğretmen, huysuz bir öğrenci ve öğretmenlerini başları önlerinde öğrencilerle bir derslikte hissediyorsunuz kendinizi. Oyunun en ilginç yanlarından biriyse, sakalı yerinde başına takke, elinde sabır tesbihi ders dinleyen öğrencinin davranışlarıydı. Ders boyunca, ya sabır! çekmekten başka birşey yapmama sabrı gösteren öğrenci oyunda ençok alkış toplayanlardandı. Ve oyun "Taşkışla otel olamaz" pankartının açılmasıyla sona eriyordu. Gitar dinletisi başlıyor oyunun ardından. Latin Amerika ve İspanyol gitar ustaları geliyor şenliğe bir Metalurji Mühendisliği öğrencisiyle birlikte. Güneşin altında, tüm öğrencilerin katıldığı türküler ve danslar sunuluyor ve yeni bir oyun başlıyordu: Fen-Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin hazırladığı "Kabaramazsın kel fatma annen sivil sen resmi."

Polis-İdare İşbirliğini yeren oyunun sonunda, dersliklerin pencerelerinden oyunu izleyen "yabancı gözler" üzerlerine çevrilmiş öğrenci gözlerinden rahatsızlık duyup kendilerini geri çekme gereğini duyuyorlar, bunun karşısında öğrenciler gülüyorlardı. Şiirleriyle Nazım Hikmet Ran anılıyor.

İTÜ Karma Halk oyunları Grubu Diyarbakır yöresi halkoyunlarını sunuyor...

Şenliğin sonu yaklaşırken toplu türkülerde sesler birleşiyor, yükseliyordu güneşin altında topraktan kurtulan su gibi.

Ve tüm öğrencilerin katılımıyla şenliğin simgesi olan halay çekilerek saat altıda şenlik bitiyordu.

Şenliğin sonu yaklaşırken toplu türkülerde sesler birleşiyor, yükseliyordu, güneşin altında topraktan kurtulan su gibi. Ve tüm öğrencilerin katılımıyla şenliğin simgesi olan halay çekilerek şenlik sona eriyordu.

İ.T.Ü. Öğrencileri: Öğrenci soruşturmalarıyla yaratılan baskıların karşısındayız.

Öğrencilere karşı işlenen suç...

Üniversitelerde disiplin soruşturmaları ile öğrenciler üzerinde yoğunlaşan baskı ve yıldırma girişimleri sürüyor. Soruşturmaların sınavlar öncesi olması özellikle düşündürücü. Yapılmak istenen, olanlardan birkaç öğrenciyi sorumlu gösterip üniversitelerden uzaklaştırmak, bu yapılamıyorsa derslerinden başarısız duruma düşürerek üniversite ile ilişkilerini kesmek.

Bu düşünce, şimdiye kadar sürekli suçlu gösterilmeye çalışan gençliğe ve onun bir parçası olan üniversite gençliğine karşı işlenilen suçun kendisidir. Suçlu olan da, bu düşünceye sahip olanlar da öğrenciler değil.

Öğrencileri sınavlar öncesi soruşturmalarla yıpratmaya çalışmak-üstelik aylar önce olmuş olaylar nedeniyle - gerçeklerden uzak keyfi bir uygulamadır. İlk disiplin soruşturması İTÜ'de ikinci vizeler öncesi açılmış ve vizeler süresince sürmüştür. Bazı fakültelerde birden fazla suçlama karşısında kalan öğrenciler her bir suçlama için, hergün savunmaları istenirken, vizeler, savunlar arasında koşuşturan öğrenciler, şimdi de finallerin başladığı Haziran ayında yeni soruşturmalarla karşı karşıyalar. Mayıs ayı sonlarında (2. vizelerin olduğu günlerde) öğrenciler geçmiş aylarda ki şu

olaylardan suçlanıyorlar: "II/2/1988 günü, İ.Ü. Merkez bina önünde Filistin'le Dayanışma mitingine katılmak." Oysa bu mitingde gözaltına alınan öğrenciler, mahkemece suçlu görülmüyor ve bırakılıyorlardı. Mahkemece serbest bırakılan öğrenciler aradan geçen 3 ay 2 gün sonra Üniversitelerde asılan listelerde "Kanun dışı gösteri ve yürüyüşe katılmaktan" disiplin soruşturmasına uğruyorlardı.

Geçen zaman süresince "kanunsuzlaşan" bir başka olay "5/3/1988 günü İzmir Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrenci Derneği binasında yapılan "kanunsuz" toplantıya katılmak." 15/3/1988 tarihinde sonuçlanan, izmir Cumhuriyet Savcılığının (hazırlık no: 1988/1238; karar no: 1988 / 525) yaptığı açıklamada, olayda herhangi bir "kanundışı" yan bulunmadığı belirtiliyor. 15/3/1988 tarihinde kabul edilmeyen ve "kanuni" olarak gösterilen bu olay da, aradan geçen 2 ay 2 gün sonra kanundışı oldu.

II/3/1988 günü İTÜ Rektörlüğü önünde oturma eylemi başlatan İTÜ Ayazağa Erkek Yurdu öğrencilerinden 127'si eylemleri sonucunda yurtlarında, İTÜ Yemek Kurulu tarafından yemek verilmesini sağlamışlardı. 13/5/1988 tarihinde bu 127 kişinin yalnız ikisine disiplin soruşturması açılması düşündürücü. Olayların ilginç olan bir yanı daha var ki o da disiplin soruşturmalarının genellikle aynı öğrenciler için açılması. Bu öğrencileri diğerlerinden ayırt eden özellik nedir?

Ve üniversiteden bir yıl önce mezun olmuş (İTÜ Mimarlık) ve birbuçuk yıl önce YÖK'ün kalburaltı olan öğrencisine (İTÜ Kimya - Metalurji) nasıl oluyor da bir öğrenci olarak soruşturma açılıyor. Herhalde bunlar üniversitelerde ki "yabancı gözler"'in yanılgılarından (!) bilgisizliklerinden (!) kaynaklanıyor olsa gerek. Şimdi, vizeler öncesi ve final döneminde yeniden başlayan, gerek kişisel gerek aileleriyle aralarında sorunlara yol açan soruşturmalar sonucu öğrenciler başarısız olursa suçlusu kim olacak? Elbette abanın altından sopa gösterenler ki onlar; bilim üretilmesi gereken üniversitelerde mescitler kuran zihniyet; bilsinler ki üniversitelerde şu an suçlanan öğrencilerle onları sahiplenenlerin ellerinde gerçek kimliğini bularak büyüyecektir.

Bu böyle biline!

Bunalım

Ali Ulvi

Geçmişi unutmak olmasaydı, yani bu, bu kadar kolay olmasaydı insanlar böylesine çoğalamazdı. Kısa zamanda insanlardan, yaşamdan tiksinip onu terkedenlere ıssızlaşırdı tüm dünya. Ama unutmak, aldırmamak, hissetmemek ve bir çok eksikliği insanı "var" eden nedenlerdir. Diktatörlerin uzun yıllar hüküm sürebilmesi, köleliğin, kokuşmuşluğun, çürümüşlüğün normal sayılabilmesi insanın "yaşıyorum ya" ya da "sağlık olsun" deyip tepkisiz kalmasındandır.

Çınar ağaçlarının yüzyıllarca yaşayabilmesine rağmen hiçkimse 70-80 yıllık yaşamını çınar ağaçlarıyla değişmez. Kısa ama iki ayaklı, düşünen yaratıklar olarak yaşamayı tercih ederler. Oysa insanca yaşamak sadece "var olmak"'la olmaz. Korkunun, baskının, zulmün, her çeşit işkencenin insanları sindirdiği, susturduğu toplumlarda yaşam başlamamıştır daha. İnsanca, onurluca, uygar bir yaşam, korku krallıklarının çökertildiği, savaşların önlendiği, barış içinde, tüm insanların kardeş olduğu bir dünyada mümkündür.

Daha savaşsız bir dünya için 2. Dünya Savaşı'nın çıkmasına, ırkçılığın kınanması için Yahudilerin katledilmesine, savaşı anlayabilmek için gaz odalarına, insan yakılan fırınlara, atom bombasına "hayır" demek için yüzbinlerce kişinin ölmesine gerek yoktu. İşkenceyi, anti-demokratik uygulamaları, insanlık dışı baskıları, gençliği ezen dekanik tavırları anlamak için de tüm bunları yaşamaya gerek yok. Yoksa gerçek karşımıza çıktığında -başkalarının başına geldiğinde görmezden gelsek bile- ondan kaçmamız olanaksızdır. O nasılsa "ben varım" diyerek kafamıza "dan" diye inecek. Sonunda bizde "vay be, gerçekten dedikleri doğruşmuş" diyeceğiz. Ama bazı şeyleri görüp, bilip, anlamak için beklemeye gerek yok. Hayvanlardan eğer bir farkımız varsa, onların deney odalarında elektrik şokunu yiye yiye doğru yolu bulmaları gibi, bizim de ille de acıları yaşamamıza, başımıza gelmesini beklememize gerek yok. Yarın feryatlarımızı duyan birileri olsun istiyorsak, bugün duyduğumuz feryatlara kulak tıkamamalıyız o yüzden.

Bir Arap atasözü: "Gözyaşı dökülmeden büyük işler başarılamaz" der. Ama G.Kore'de, Huan Joe Çang'ın ölmesine, Şili'de, Güney Afrika Cumhuriyeti'nde onca insanın acı çekmesine gerek yok demokrasi için. İlle bizim de işkence görmemiz mi gerekiyor, kötülüğünden söz edebilmemiz için. İlle her gün gözümüzün önünde yüzlerce kişinin ölmesi mi gerekiyor; hava kirliliğini, açlığı, sefaleti önlemek için. İlle yeni İSA TANRIVERDİ'ler mi gerekiyor, bir çırpıda adam harcayan insan öğüteçlerinin değişmesi için. İlle sokağa dökülmek, bağırıp çağırmak mı gerekiyor hak elde etmek için. İlle bazı insanların ölmesi, ortalığın kan gölüne çevrilmesi mi bekleniyor, bir takım sorunların bırakın çözülmesini, kabul edilmesi için bunca ölü, bunca kan, bunca bunalım bunca yaşayan ölü, bunca kandırmaca, bunca eziyet, genç ruhu silindir gibi ezen bunca sınav yetmedi mi? İllede ölelim mi?

Sosyalist birliğe giderken

16 Haziran 1988 tarihinde TSİP, TİP, TKP yayınladıkları ortak açıklamayla "aralarındaki birlik sürecinin geri dönülmez bir noktada olduğu" belirtildi. Aşağıda ortak açıklamayı yayınlıyoruz.

TİP-TKP ile TSİP tarafından 7 Mayıs 1988 tarihinde yapılan ortak açıklamada öngörüldüğü gibi, taraflar 13, 14 ve 15 Haziran 1988 günleri birlik görüşmelerini sürdürmüşlerdir. Birleşme sürecinin geri dönülmez bir noktada olduğunu saptayan partilerimiz bu süreci hızlandırmak ve sonuca vardırmaktaki kararlıklarını ortaya koymuşlardır. Taraflar birliğin programatik ve örgütsel biçimlenişi üzerine başlatılacak çalışmayı plana bağlamışlardır.

Partilerimiz işçi sınıfının tarihsel misyonuna bağlı olarak birleşik partinin işlevsel ve etkin olabilmesinin, onun günümüz koşullarına yanıt veren çağdaş, demokratik ve kitlesel bir parti niteliği kazanması ile ilişkili olduğu, işçi sınıfı siyasetinin özgür yasal çalışma yürütebilmesinin bu bakımdan özel bir önem kazandığı saptamasında birleşmektedir.

Görüşmelerde ele alınan diğer bir önemli konu olan yasallaşma ve yasal parti sorununda, partilerimiz her iki amaç için çalışmanın, birbirleriyle çelişmeyen ve birbirini tamamlayan bir tarzda en geniş Marksist çevreler tarafından yürütülmesini destekleyeceklerini açıklamışlardır.

Partilerimiz güncel konularda ortak politikalar geliştirmeye, var olan politikalarını uyumlaştırmaya ve somut işbirliğini başlatmaya yönelik adımlar atmayı kararlaştırmışlardır.

16 Haziran 1988

HAZİRAN ŞENLİĞİ YAPILDI *15-16 Haziran büyük işçi direnişinin 18. TSİP'in kuruluşunun 14.cü yılında Ankara'da Derya Sineması'nda Haziran Şenliği yapıldı. Yaklaşık 1500 izleyicinin katıldığı şenlik Çağatay Anadol'un açış konuşmasıyla başladı. Konuşmasına Ahmet Kaçmaz'ın mektubunu okuyarak başlayan Anadol, Erbil Tuşalp'ın gözaltına alınma olayını irdeleyerek rejimin demokrasi dışı egemen niteliğini ortaya koydu. 16 Haziran'da TKP-TİP ve TSİP tarafından başlatılan birlik sürecini müjdeleyen Çağatay Anadol konuşmasını "Yaşasın Özgürlük, Yaşasın Sosyalizm" diyerek bitirdi.*

Şenlik'de daha sonra söz alan konuşmacılardan Aziz Nesin "Faşizm ve Edebiyat", Sadun Aren "Demokrasi Mücadelesi", Halit Çelenk "Düşünce ve Örgütlenme Özgürlüğü", Özcan Keskeç "Sendikal Mücadelenin Durumu", Akın Birdal "12 Eylül ve İnsan Hakları", Alpaslan Işıklı "İLO Sözleşmesi ve Yeni Sendikalar Yasası" ve Veli Gürcan "Parti Sorunu ve Süreklilik" üzerine konuşmalar yaptılar.

Şenliğin başından sonuna hiç dinmeyen coşku ve alkışlar, sosyalist birliğe ilişkin verilen müjdeli haber ve Veli Gürcan'ın konuşmasıyla salonu sarsan bir patlamaya dönüşüyordu. Müzik dinletisinin de olduğu şenlikte "Kahrolsun Faşizm", "Yaşasın Sosyalizm" "Zindanlar Boşalsın - Tutsaklara Özgürlük" en çok atılan sloganlardı.

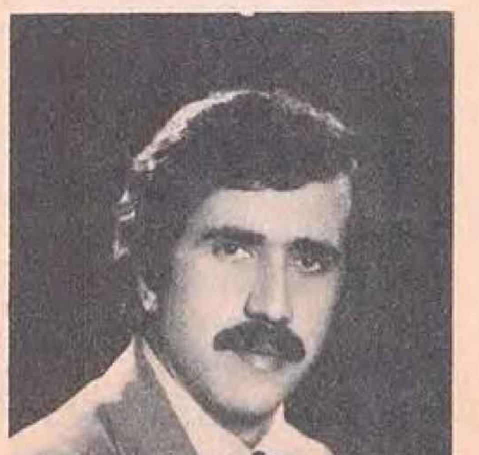
Haziran Şenliği aynı günün akşamı yine bini aşkın kişinin katıldığı kokteyl ile sona erdi.

Aydın Cezaevi'nden tahliye olan Haydar Dedeoğlu:

İçerdeki ve dışardaki mücadeleye merhaba

Baskı dönemlerinde, cezaevleri politikaları iktidarlar için özel bir önem taşır. Topluma kendi ideolojileri doğrultusunda yeniden bir çekidüzen verme işinin başarıya ulaşabilmesi için, karşılarında herhangi bir güç olmaması gerektiğini bildiklerinden; böylesi dönemlerde toplumun en ileri unsurlarını oluşturan yüzbinlerce insan cezaevlerine doldurulur. Safdışı bırakılır.

Bu söyleşide Haydar Dedeoğlu'nun anlattıklarının, insanlara iktidarın cezaevleri politikasının kavranmasında önemli olduğu düşüncesiyle sizlere aktarıyoruz.

■ **Bizlere tutukluluk, tutsaklık duygusunu anlatır mısınız?**

□ Bildiğiniz gibi Aydın E Tipi cezaevinden yeni tahliye oldum. Böyle bir söyleşide Gençlik Dünyası'na cezaevi yaşamı ve Aydın'daki son durumu anlatabilmem için konunun neresinden başlayacağımı tam kestiremiyorum.

Öncelikle, ülkemizde siyasi davalarda burjuva hukuk kurallarına dahi uyulmadığını, şu veya bu nedenle gözaltına alınmakla birlikte emniyetteki malum sorgulamalar ve hazırlanan raporlar neticesinde Devlet Güvenlik Mahkemelerinin delil ve savunmaya bakılmaksızın cezalar verdiği unutulmamalıdır.

Tutuklanmak ve yıllarını cezaevinde geçirmek elbette çok kötü bir olay. Ancak bizler her olayın olumlu yönlerini de bulup çıkarmak onları amaçlarımız uğrunda en iyi şekilde değerlendirmek zorundayız. Tıpkı kapitalizmin çürümüşlüğünü, kokuşmuşluğunu, insanlığın gelişimini engellediğini, fakat kendi mezar kazıcıları işçi sınıfını doğurduğunu ve geleceğin onların ellerinde olduğunu bildiğimiz gibi. Günlük yaşamın devam ettiğini, yaşamın direnmek olduğunu bilerek; cezaevlerini okul durumuna getirmek, asıl mücadele alanları ile diyalektik bağını kurmak gerekmektedir.

■ **Aydın cezaevindeki yaşananları anlatır mısınız?**

□ Aydın cezaevinde yaklaşık 80 faşist ve 350 sol hükümlü bulunuyordu. Bunların % 60'ı idam ve müebbet cezası almış 8 yıldır içerde olan ve en az 8 yıl daha yatacak olan kişilerdir. 12 Eylül sonrası cezaevlerindeki yaşam koşulları dikkate alındığında Aydın cezaevi Türkiye cezaevlerinin Avrupaya bakan vitrini konumundaydı. Zaman zaman gündeme gelen idarenin dayatmaları sol siyasi hükümlüler tarafından anında kırılıyor, denge gün geçtikçe hükümlüler lehine değişiyordu.

Yaşam böylece dengede sürüp giderken 17 Mayıs günü (Ramazan Bayramı) idarenin "soyadı tutmayanların görüş yapamayacağını" açıklaması

Cezaevlerinde de günlük yaşamın devam ettiğini, yaşamın direnmek olduğunu bilerek, cezaevlerini okul durumuna getirmek, asıl mücadele alanları ile diyalektik bağını kurmak gerekmektedir.

üzerine (daha önceki görüşlerde de Bakanlık emrine göre soyadı tutmayanların görüş yapamayacağı açıklanıyor, fakat idareyle yapılan görüşme sonucunda cezaevine gelen her arkadaş ile görüş yapılıyordu.) faşistler cezaevi giriş maltasını (koridorunu) işgal ederek akşama kadar görüşçüleri içeri almadılar. Provakasyon yaratmaya çalıştılar. Bizlerin bu oyuna düşmememiz üzerine 20 Mayıs 1988 günü çıkan bir yangın herşeyi altüst etti. Bu ilginç yangın olayında birkaç noktayı özellikle belirtmek istiyorum. Birincisi idare mevcut dengenin kendi lehine değişmesini istiyordu. Ve bunu dışardan destek almadan gerçekleştiremeyeceğini biliyordu. İkincisi idare tam bir keşmekeş içerisinde bulunan cezaevi demirbaşlarının (yatak, yastık, çarşaf, nevresim vb.) kontrolünü yapacak, açıklarını kaptabilecek durumda değildi.

Neden varsayımların altını çiziyorum, çünkü cezaevi savcısının basın açıklamasının gerçeği yansıtmadığı gibi, yangının koğuşlarda bir isyan sonucu kasıtlı olarak çıkarıldığını, itfaiyenin isyanı hükümlülere tazyikli su sıkarak dağıttığını vb. şeyler içeren açıklamaları da gerçek dışıdır. Oysa ki yangın bir koğuşun çatısında olmuş, hükümlülerden hiçbir tepki gelmemiş ve hiçbir hükümlüye bir damla dahi su sıkılmamıştır.

İlk aranan koğuşlarda tünel bulunmuş, koğuşta bulunanların hepsi balta ve kürek saplarıyla dövüle dövüle kan revan içinde hücrelere konmuştur. Diğer koğuşlardaki hükümlüler de arama bahanesiyle bir kısmı gardiyan ve asker sopasıyla koğuşlardan çıkartılmış, her hücreye 3-4 kişi düşecek şekilde yerleştirilmiş, 3 gün yemek ve su verilmemiş, hatta elektrikler dahi kesilmiş, yaralıların çoğu koma halinde yatarken 5 yaralı hastaneye kaldırılmıştır. Hükümet için bıçak kemiğe dayanmış insanlık onuru ve siyasi kişiliğin de ötesinde ölüm-kalım mücadelesi başlamış, idarenin ekmek, yemek, tabak kaşık vermemesiyle uç noktasına ulaşan baskıları protesto etmek için başlatılan açlık grevi şekerli su ve tuz verilmemesiyle ölüm orucuna dönüşmüş ilk on günde beş kişi koma halinde revire kaldırılmıştır.

Son olarak korku ve umuda yer bırakmadan kan ve gözyaşı içinde yükselen direnişe, içerdeki ve dışardaki mücadeleye MERHABA.

Zenginler - Yoksullar

Zeynep Atlı

Gelişmiş Batı ülkelerinde başdöndürücü refah artışları: ABD'de ailelerin satın alma gücü 1970 - 1986 arasındaki 16 yılda % 20 artmış. Fransa'da 1962 - 1984 arasındaki 22 yılda satın alma gücündeki artış % 66. Benzeri durum öbür gelişmiş Batı ülkelerinde de gözleniyor.

Bir başka açıdan, az gelişmiş ülkelerin içinde bulunduğu durum göz önüne alınarak bakıldığında, Batı ülkelerinin mutlu azınlıklarının refahının faturasının kimlere çıktığı daha iyi görülüyor.

Önce, Batılılar'ın içlerine biraz daha yakından bakalım: ABD'de nüfusun en zengin beşte biri ulusal gelirin % 43,7'sine el koyarken en fakir beşte biri ise ancak % 4,6'sını alabiliyor. Nüfusun en zengin beşte biri içine giren bir aile 1970'de kazandığından bu yıl 10.000 dolar daha fazla kazanırken, nüfusun en fakir beşte birine giren bir aile 1970 yılına göre 1.750 dolar daha az kazanıyor. Ortalama refah artarken fakirler daha fakirleşiyor.

ABD'de nüfusun en zengin beşte biri ulusal gelirin % 43.7'sine el koyarken, en fakir beşte biri ise ancak % 4.6'sını alabiliyor.

Fransa'da durum ABD'deki kadar keskin olmasa da özünde farklı değil: 1983-1986 arasında ücretli emeğin geliri % 20 artarken sermayenin geliri % 85 artıyor. Sosyal güvenlik örgütlerinin ve gönüllü yardım kuruluşlarının yardımları olmasa, açlık önemli sayıda insanı doğrudan etkileyecek.

Bütün bunlar, bu ülkelere her yıl az gelişmiş ülkelerden son derece önemli kaynak akarken oluyor. Ya zaten az gelişmiş olan ülkelerde durum nereye gidiyor?

Express Dergisi'nin sorusuna Jacques Chirac şu yanıtı vermiş: "Ne yazık ki Üçüncü Dünya sefalete batmaya devam ediyor". "Üçüncü Dünya'yı sefalete batırmaya devam ediyoruz" diyecek değildi ya.

Afrika'da açlık sürüyor. Etiyopya'dan sonra Sudan'da 3 milyon insana gıda yardımı gerekecek 1988 yılında. 1960 - 1970 arasında önemlice bir ekonomik büyümeyi gerçekleştiren Latin Amerika ülkeleri, uluslararası ekonomik ve mali krizle birlikte 1981-1982'den başlayarak umutsuzluğa gömülüyor. 1987 yılında Latin Amerika'da ortalama gelir 1980'in % 6 altında. Ortalama fiyat artışı 1980'de % 56'dan 1987'de % 187'ye fırlıyor. Kırsal kesimde asgari ücret, Brezilya, Şili, Ekvator, Meksika, Peru ve Paraguay'da 1980'e göre 1987'de % 30 - 40 daha düşük. Ekonomiler yeni iş alanı yaratamıyor, işgücü verimsizleşiyor, ücretler düşüyor, işsizlik artıyor.

Bütün Latin Amerika ülkelerinde gelir dağılımı son derece adaletsiz. Brezilya, Latin Amerika'nın en kalabalık ülkesi, en büyük ülkesi. 1985'de ulusal geliri 250 milyar dolar, 1987'de nüfusu 141 milyon. Bu nüfusun % 10'u ulusal gelirin % 47,7'sine el koyuyor. Nüfusun çok büyük bir oranının yaşama koşulları ise sefaletin koşulları.

Emperyalizmin ulaştığı nokta işte bu.

Denilecek ki sosyalist ülkelerde sorun yok mu? Kuşkusuz var. Karadeniz kıyılarında küçük bir yerleşim yerinde tezgahtar ve aşçı yetiştiren bir okulu bitiren iki genç kız Novosibirsk'te bir işyerine aşçı olarak göreve atanmışlar. Bu iki genç kız, yaşam koşullarından yakınıyorlar. Bunu Komsomolskaya Pravda Gazetesi'ne yolladıkları bir mektuptan öğreniyoruz. 110-120 ruble kazanıyorlarmış ayda. Bunun 60 rublesi beslenmeye, 12 rublesi konut kirasına gidiyormuş. Ulaştırmaya 5 ruble harcıyorlarmış. Öbür harcamalar için ellerinde 30-40 ruble kalıyormuş. Bu da yeterli değilmiş.

Son derece lüks bir yaşamın yanında sokakta barınanlar, okuyamayanlar, iş bulamayanlar, gönüllü yardım kuruluşlarının, aşevlerinin önünde kuyruk oluşturanlar... Bunlar ABD'de.

Öte yandan, son derece lüks bir yaşamın yanında sokakta barınanlar, okuyamayanlar, iş bulamayanlar, gönüllü yardım kuruluşlarının aşevlerinin önünde kuyruk oluşturanlar... Bunlar ABD'de. Ya ABD ve yandaşlarının güdümündeki "liberal" ekonomili az gelişmiş ülkelerin açlıktan ölen insanları...

Not: İstatistiki veriler Le Monde Diplomatique Mayıs' 88'den alınmıştır.

Yorumsuz bir haber

Cumhurbaşkanı Kenan Evren'in ziyareti nedeniyle Gaziantep Üniversitesi Rektörlüğü ile İl Milli Eğitim Gençlik ve Spor Müdürlüğü, kendilerine bağlı birimlere, birer yazı göndererek Cumhurbaşkanı'nın geçişi sırasında alkışlanmasını istedi.

Duyuruda şöyle denildi:

"Cumhurbaşkanımız Sayın Kenan Evren 10.6.1988 Cuma günü üniversitemizi ziyaret edeceğinden tüm personel (erkekler kravatlı olarak) sabah saat 8.30'da nöbetçi memurluğu ile rektörlük binası arasında sıra oluşturacaklar ve Sayın Cumhurbaşkanımız geçişi sırasında alkışlanacaktır. Saat 11.30 ile 12.30 arasında giriş kapısı ile yurtlar arasında yine aynı şekilde sıra oluşturulacak ve Sayın Cumhurbaşkanımız gelişi ile gidişi arasında alkışlanacaktır. Bilginizi ve gereğini önemle rica ederim."

(Milliyet, 12 Haziran 1988)

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ ANKARA ŞUBESİ

ÇAĞRI

Türkiye, "İşkenceye Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi"ni imzaladı. TBMM'de sözleşmeyi onaylayarak yasalaştırdı ve yürürlüğe koydu. Anayasanın 90. maddesinde "... usulüne göre yürürüğe konulmuş milletlerarası andlaşmalar kanun hükmündedir" denilmektedir.

Söz konusu sözleşmenin 15. maddesi "...işkence yapılarak alındığı tesbit olunan herhangi bir ifadenin, alınan ifadenin işkence yapmakla itham olunan kişi aleyhinde delil olarak kullanılması hariç, herhangi bir kovuşturmada delil olarak kabul edilmemesi..." hükmünü içermesine karşın, yargı organları bu hükmü uygulamamakta ve işkence ürünü metinleri kanıt olarak kullanmaya devam etmektedirler. Anayasa ve milletlerarası andlaşmalara aykırı olan bu uygulama, 12 Eylül hukukunun ısrarla sürdürülmek istendiğini ortaya koymaktadır.

Bu nedenle, yönetimi ve yargı organlarını sözleşme hükümlerine uymayan; tüm aydınları, demokratları, hukukçuları, bilim adamlarını işkenceye karşı çıkmanın en etkin yolu olan bu sözleşmenin uygulanması istemimize destek olmaya çağırıyoruz.

Zurna'nın zırt dediği yerde

Cumhurbaşkanı Kenan Evren ABD'den yurda dönerken uçakta gazetecilerle sohbet etti. Evren, Amerika'daki bir ziyaretinde ünlü ressam Picasso'nun milyonlarca dolar değerindeki tablolarını gördüğünü belirterek, "Bir siyah fırça vurmuş, bir beyaz. Arada yuvarlaklar. Baktım, baktım... dedim ki, (Ben Türkiye'ye gittiğim zaman resme başlayacağım... Ben de yaparım bunu... Herhalde Picasso'nun olduğu için öyle pahalı bunlar)..."

Festivalden Çeşitlemeler

16 festivaldir bilet fiyatlarının yüksekliğinden dem vurmaktan hepimize gına geldi. Sonuçta değişen birşey yok. Adamlar bir yerde haklılar da aslında! Kâr etmedikten sonra ne anlamı var onca zahmete girmenin.

M.Necati Yıldırım

Bu pazar diğer bütün pazar günlerine oranla sabah oldukça erken kalktım. Evde henüz kimse uyanmamıştı. Salona geçip yeni yetme şehirli aile yapılanmasına uygun olarak baş köşeye yerleştirilmiş ve belki de ailenin en etkin, en çok söz söyleyen bireyi olan 56 ekran renkli -bilhassa renkli- televizyonumuzu açtım. Ben hiç televizyon seyretmem. Her nasılsa bu farklı pazar günü - erken kalktığım için- farklı birşeyler yapmış olayım diyerek bastım düğmeye. Ve görüntü belirir belirmez hayretler içinde kalakaldım. Ekranda ''Pazar Konseri'' yazıyordu. Olamazdı, Türkiye Radyo Televizyony'u bir klasik müzik programı sunuyordu izleyicilerine -her ne kadar Pazar ve erken saatte olsa da-. Demek TRT böylesi gerçek sanat programları da yayınlayabiliyormuş. Hayret. Ben yasak olduğunu filan zannediyordum.

Konser programı sona erdikten sonra birden aklıma bu ayın Haziran'ın 15'inde başlayacak olan İstanbul Festivali geldi. Dünyanın en ünlü müzik topluluklarının, folkçularının, cazcılarının, senfoni, flarmoni orkestralarının katılacağı, dünyaca kabul edilmiş belki de tek kültür-sanat etkinliğimiz olan İstanbul Festivali. Ne yapıp da gitmeli? En azından birkaç konser ya da gösteriye. Hoş hepsi de birbirinden güzel, birbirinden büyüleyici ama.....

Geçenlerde AKM gişelerinden aldığım ve sürekli elimin altında bulundurduğum festival programına baktım şöyle bir. Bilet fiatları beni fazlasıyla aşıyordu. Belki, ancak bir dinletiyi izleyebilirdim. O da ucuzundan olursa. İnsanın kesesine göre sanatla ilgilenmek zorunda kalması korkunç birşey.

Evet ne yapıp da gitmeli?

Devamı Sayfa 11'de

Şiir sever misiniz?

Selam Arkadaşlar

Yeri geldiğinde sevgilimize uzatılan karanfil, yeri geldiğinde düşmana doğrultulmuş bir silah olan şiir. Çağa tanıklığı ile de kalıcı olduğu sürece yüzümüze dostça gülümser.

İşte biz şiirin bu gücüne inandığımız için şiirlerimizi bu köşede birleştirelim diyoruz. Böylece şiirin gerçek dostlarına da ulaşacağımıza inanıyoruz.

Hoşçakalın

YAZ SICAĞINDA KAR BEYAZI

Şimdi ne kentler bilirim
ayışığı dostlukları
Omuzlarına yarınları yüklenen
Ezgilerle yıkanan duvarlar
ağaçlar gökten yana
Diplerinde gümüş rengi umut biriken

Çağlayanlar tanırım
nehirlere çocuk sevinci
Yapraklarda su
Yürekler
yaz sıcağında kar beyazı misali

Sen
Uzaklara bakmasını öğren gözlerin
yetecektir mavilere
Ağlasanda kayıp değil
Ne sabırlı eller tutarsın
Karanfil açmazı gecelerde

Tayfun Tunç

SEVGİ

Sonsuz maviliğe ört beni
nefrete, çirkine ve karaya
tüm çocukların gözyaşına
haksızlığa ve çaresizliğe ört beni
ört ki ulaşayım sana

çağlayan ırmaklara sar beni
gökkuşağına, bulutlara ve beyaza
tüm anıların kollarına
umuda ve sabıra sar beni
aç kollarını bana insanlık
aç ki ulaşayım sana

Hülya Gülmez

AĞULU GÖZLERİM

ağulu gözlerim
nede çok bilirsin
kalleşliğini acıların
Ağlarken kıyıcığında
bir başıma ülkemin
açmışım yüreğimi
yücesine
kanat
kanat
engine,

sınırsız türküye
işte o sınırsız,
yağmalanmış
susturulmuş
isyanı kınında
Anadolu'lu yüreğim,
nede çok gördü
gözü pek dostunu,
kuzu postunda
hayın,
dönek...

Atlıların nalları
döğdü bağrımı.
Prangada, sürgün yollarında
dönmedi dilim sözünden
dönmedi ellerim.
ülkemin kaygılı şafağında
asılıkaldı bir şeyler.
sarmıştı acıları
ve umudu
suskunluğun aşınmaz çeliği,
O dostlar çiçeksi,
güzel dostlar,
çekip gittiler geceye,
gittiler bilinmeze.
yapayalnız boşlukta
bir noktaydı
sevdamızın hüznü
iki gözü kara,
bilincine ket vurulmuş,
bilinçsiz kör nokta,
ağulu gözlerim
nede çok bilirsin
kalleşliğini acıların.

Mustafa Güçlü

GENÇLİK DÜNYASI İÇİN YAZDILAR

Yaratı bir süreçtir

Bir yapıt, beni coşkulandırıyorsa, bir şeyler yapmaya yöneltiyorsa, amacına ulaşmış demektir. Bana aşıladığı o hız, o coşku, o dinamizm var ya, onunla her şey yapabilirim. Yaşamı daha güzel, dana anlamlı kılabilecek her şey.

Kemal Özer

Şiir yazmaya başlayalı 35 yıl oldu. Arkadaşlarla birlikte dergiler çıkardık. Gazetede çalıştım. Dergi yöneticiliği yaptım. Şu anda da (son 5 yıldır) Varlık dergisini yönetiyorum. Bütün bu süre içinde birtakım gözlemlerim oldu, birtakım kanılara ulaştım. Bu gözlem ve kanılardan çıkardığım sonuçları genç arkadaşlarla ne vakit paylaşmam istense, hep şunu düşünürüm: Acaba öncelikle hangisini aktarmalıyım? Bu soru elbet ''en önemlisi hangisi'' sorusunu da içeriyor.

Yine böyle bir soruyla yüz yüze bu satırları yazıyorum. Yaptığım iş, yani ozanlık üzerine düşünürken vardığım en önemli sonuç galiba şu: Şiirin (sanatın) bir süreç olması. Ozanla başlayan, ama onunla bitmeyen bir süreç. Bu sürecin üç temel ögesi: ozan, yapıt ve okur. Ortada bir yaratıcılık, bir emek varsa, bu üç öge olmadan gerçekleşmiyor. Ozan üretiyor, yapıt ortaya çıkıyor. Yapıtı okuyan ise onu yeniden üretiyor.

Kendimi bir sürecin başlatıcısı olarak niteliyorum yıllardır. Bunun üzerine kafa yoruyorum. Ama bu sürecin öteki ögesini, yani okuru da düşünüyorum. Yeniden üretim üzerinde de kafa yoruyorum. Nasıl oluyor? Bir yapıtı yeniden yaşama dönüştürmek nedir? Bunu, aynı zamanda bir okur olduğum için de düşünüyorum.

Düşüncenin maddi güce dönüşmesi ile sanat yapıtının yeniden üretilmesi arasında bir koşutluk var bence. Yaşamdan özümlenmiş bir sanat yapıtı, okurda yeniden yaşarlık kazanıyor, okur eliyle, okur diliyle, duyarlığıyla, zihniyle, duygularıyla yeni bir titreşim kazanıyor. Bir adım daha atıp şu söylenebilir: İnsanın oluşumunda bilgi kadar sanat da yapıtaşı.

Bunu derken, tek tek sanat yapıtlarından çok, bir bütün olarak sanatı, sanat etkinliğini düşünüyorum. Öte yandan, yazmak için olduğu kadar okumak için de yetenek gerekli. Ama bu yetenek geliştirilebilir. Nitekim yıllar içinde nice genç arkadaşın yazarlık uğraşına tanık oldum, yardımcı olmaya çalıştım. Çeşitli düzeyde yeteneklerle karşılaştım. Bunlardan gelişenler olduğu gibi, körelenler de oldu. Aynı biçimde, okurken zorlananlar, zamanla ilerlettiler okurluklarını. Tad alır oldular okuduklarından. Okuya okuya geliştirdiler kendilerini.

Bir daha yinelemek istiyorum. Gerçek bir okur, yaratı sürecinin bir parçasıdır. Yaratı bir gereksinimse, yaratı tad alınan bir şeyse, yaratı yararlıysa, güzellikler ortaya çıkarmaksa, yaratı bilinçlendirmekse, bunlar okur için de geçerli. Yaratı, kendisi için değil, yaşam için. Güzellik de öyle. Güzel bir sanat yapıtı, insana güzellikler taşıyan, katan bir sanat yapıtı, yaşamı güzelleştirdiği için değerli.

Yıllarca kafa yorduğum bu konuda şöyle bir sonuçla yüz yüzeyim: Bir yapıt, beni coşkulandırıyorsa, bir şeyler yapmaya yöneltiyorsa amacına ulaşmış demektir. Bunun ne olduğunu aramaya, çözümlemeye kalkmıyorum. Bana aşıladığı o hız, o coşku, o dinamizm var ya, onunla her şey yapabilirim. Yaşamı daha güzel, daha anlamlı kılabilecek her şey. Bir sözcüğü, o zamana değin söyleyemediğim kadar güzel söyleyebilirim. O zamana değin görmediğim bir rengi görebilirim. Çözemediğim bir sorunu çözebilir, anlamına varamadığım bir ayrıntıyı yerine oturtabilir, hiç tatmadığım bir heyecanı tadabilirim. Yaratıcıyım çünkü o an, yaratıcı olduğumu bana duyuran bir ortamdayım. İçimdeki durgunluğu yarıp çıktım. Ozan olarak bütün savaşımım bu tür yapıtlar verebilmek diye özetlenebilir. Bir yerde ikisi karışıyor, ikisinin bir bileşimi gibi görüyorum kendimi. Bir sürecin iki ucu da birleşiyor çünkü yaratıcılıkta.

O yüzden, herkesin sanat yapacağı bir dünya, bana ütopya gibi gelmiyor. Sanatçının nerde başlayıp nerde bittiği şu anda bile kesin değil ki!

Hatta biraz daha ileri gidip şöyle demeliyim: üretiyor muyum, yoksa bir yeniden üretim mi yaptığım!

Sürecin bir başka ögesi ''yapıt'' demiştik. Zaman zaman kendimi bir yapıt olarak algıladığımı da söyleyebilirim. Okuduklarımın ve yazdıklarımın oluşturduğu bir yapıt.

Yaratıcılığın doğal ortamında bulunan, yani o hızı, o coşkuyu, o dinamizmi doğaları gereği yaşayan genç arkadaşlara, galiba aktarabileceklerimin en önemlisi bu. Sanata böyle bakmıyorlarsa bir de böyle baksınlar.

Şili'nin Mutlu Ozanı

Zehra Selda Özdemir

Şiire saygı, Şili'de Neruda'yla birlikte doğar... Çelik kanatlı şiirlerini Şili'nin her yerine uçurmuş olan Pablo Neruda, Şili'nin kendisidir aslında... Ve Neruda'nın ölümüyle Şili'nin milyonlarca hücresi yok olmuştur.

Neruda'nın şiiri, ülkesinin her yerinde iz bırakarak, sosyalist mücadelede elindeki şiir bayrağıyla yeralan ozanlara koşmuştur. ''Ülkemin insanları arasında, şiirimi tohum gibi saçarak, Şili'nin her köşesine gittim.'' diyen Neruda'nın, hamurunu Şili insanının neşesinden ve insancıllığından alan şiirinin üstün gücü, Neruda'nın sezgilerine bile üstün gelmiştir. ''Şiirim kendine üstün eldi. Daha önce hiç taşımadığı bir çarpışma ve kurtuluş gücüne ulaştı.'' diyor Neruda...

Şiirinin ulaştığı başarıyı, ülkesini gezerek, şiirlerini halkına okurken, halkının gösterdiği tepkide ve şiirinin yarattığı saygınlıkta gözlemlemiştir. Binlerce maden işçisi Neruda'nın şiirini dinlerken, şapkalarını çıkararak, yüzlerini dalgalanan şiirin ılık rüzgarına bırakmışlardır. Neruda'nın şiirinin kokusu, Şili insanının yaşamına girmiş, onların bir parçası olmuştur.

Bu tür örneklerle kaplıdır Neruda'nın yaşamı... Şiiri kendisinden hep bir adım önde gitmiştir. Yaşadığı deneylerle, ateşli ve mutlu şiirinin her damlasını akıtmıştır Şili insanının yürüğüne, kendi deyimiyle ülkesinin insanlarının kömür karası gözlerine... Bu şiirler, ununu Şili toprağından, suyunu Neruda'nın tutkun olduğu denizden almıştır... ''Böyle ateşten ve buzdan deneylerden geçtikten sonra, şair nasıl aynı kalabilir?'' Sürekli yenilenen, değişen Neruda'nın çıkardığı her kitap bir öncekinden üstündür. Yirmi yaşında yazdığı ''20 Aşk Şiiri ve Umutsuz Bir Şarkı'', ilk kitabı olmasına karşın, milyonuncu baskısını yapmıştır. Ve Şili insanına karışmıştır zamanla...

''Gelin kanı görün caddelerdeki
Gelin görün kanı caddelerdeki
Gelip kanı görsenize caddelerde''

''Mutsuz yazar, çarmıha gerilmiş yazar, kapitalizmin alaca karanlığındaki mutluluk ayinin bir parçasıdır. Fakat işler değişti, çünkü dünya değişti. Ve biz şairler, ansızın sevince doğru bir isyan başlattık.''

Kapitalizmin formülüne ve faşizmin oyununa yenik düşmemişlerdir Şili ozanları. ''Şair kendine eziyet etmeli ve acı çekmelidir. Mutsuz yaşamalı, mutsuz şiirler yazmalıdır.'' Formülü başarısız olmuştur o dönemde. Çünkü şiir, tetikte bekleyen baskı dolu yasalara boyun eğmemiştir. ''İşler değişti, çünkü dünya değişti ve biz şairler ansızın sevince doğru bir isyan başlattık. Yaşlı, hırçın burjuvazinin bu fikirleri kimilerince garip bir biçimde hala doğru bulunur. Dünyanın nabzını bunun la hissetmeyenlerce. Çünkü dünyanın burnu geleceğin kokusunu alıyor.'' diyen mutlu ozan Neruda, halkına yakın ve onların mutluluğu için savaşın göbeğinde olduğu sürece, mutlu olmaya hakkı olduğunu belirtiyor... ''Pablo tanıdığım çok az sayıda mutlu adamlardan biri'' diyor İlya Ehrenburg, yazılarının bir yerinde.. Neruda'nın şiirlerinde artan bir isyan gözlenir. Ve onun mutluluğu deniz kadar sonsuz, toprak kadar kalıcıdır.

''Gün ışığında ateşli bir sabırla silahlanmış olarak en güzel kentlere gireceğiz.''

Basit ve sönük olmamıştır hiç Neruda'nın ozanlığı... Aksine önemli bir yeri vardır sosyalist mücadelede 1921'de öğrenci hareketlerine katılmış, 1922'de Sosyalist İşçi Partisine girmiştir. Şili'deki Senatörlüğünün (1945-1947) ardından 1950'de Picasso ile birlikte 'Dünya Barış Ödülü'nü alır. Şiirleriyle, faşizme karşı bir halk cephesi oluşturmuştur aslında. O, faşizm bıçağının üzerindeki İspanyol halkının kanını görmüş, öfkesini kusarak silahını yaratmıştır. Şiirdir O'nun silahı... O'nun şiirleriyle Şili, bambaşka bir yapıya bürünmüştür. İspanya caddelerinde gördüğü kan, her hücresine işlemiş, faşizmin bütün maskelerini yırtmıştır yapıtlarında.

Şili'nin 1964-1970 dönemi yeni bir halkçı hareketin örneğidir. Toplumsal gerçekçilik, Şili şiirine özgü olan yeniliklerle bütünleşti ve halkçı hareket tek bir vücut haline geldi. Bu bütünselliğin, yenilikçiliğin en büyük etkeni, Pablo Neruda ile birlikte Vicante Huidobro ve Pablo de Rokha'nın sezgisel deyişleri, Şili halkını kuşatan uslupları ve yalın anlatılarıydı. ''İnsan bu yaratıcı bütünleşmenin simgesi olarak, Neruda Türküleri'nin yankılandığını duyabilir. Neruda gelecekle söyleşmek için, bu sayfaları ziyaret ediyor gibi.'' diyor Fernando Alegrio.

1973'de doğal fakat acı bir sonucu yaşar Şili... Neruda, Parlamento seçimleri için kampanyaya katılarak ''Nixon'u yok etmeye çağrı ve Şili devrimine övgü'' yapıtını oluşturmuştur, tarih kanlı Eylül'e geçmeden önce. Şili'deki iç savaşın önlenmesine çaba göstermeleri için Latin Amerika ve Avrupa aydınlarına çağrıda bulunmasının hemen ardından Şili'nin kabusu gerçekleşir. 11-20 Eylül askeri darbesi ve Salvador Allende'nin öldürülmesi... Eylül sonu Neruda'nın ölümüyle büyük acısını tadar Şili.

''Umutsuzların en büyüğü olan, zavallı ama kusursuz bir ozanın şu kehanette bulunmasının üstünden şimdi tam yüzyıl geçti. 'Gün ışığında, ateşli bir sabırla silahlanmış olarak en güzel kentlere gireceğiz' Kahin Rimbaud'un bu kehanetine katılıyorum. Karanlık bir yerden, diğerlerinden sert coğrafi koşullarla ayrılmış bir ülkeden geliyorum. Ozanların en terkedilmişiydim, şiirlerim yöresel, acılı ve yağrurluydu. Ancak daima insana inandım. Umudumu hiçbir zaman yitirmedim. İşte bunun için şiirimle bayrağımla buraya ulaşabildim. Sonuç olarak, iyiniyetli tüm insanlara, işçilere, ozanlara, insanın geleceğinin Rimbaud'un deyişinde ifade bulduğunu söyleyeceğim. Yalnızca ateşli bir sabırla tüm insanlara, ışık adalet ve onur getirecek güzel bir kente kavuşacağız. Böylece şiir boşuna yazılmış olmayacak.''

Bir şiir yalnızca patlamamalı toplumun iltihaplı yarasını iyileştirmeli ve gerçekçi bir umut çiçeği sunabilmeli halkına. ''Şair, hiç değilse şiirin bir satırına ihtiyaç duyanlarla karşılaşmalı. Bu beklenmeyene yapılan ziyaret, katedilmiş tüm mesafelere, okunan herşeye, öğrenilen herşeye değerdir. Tanımadıklarımızın arasında. O zaman ansızın bizden birşeyleri, sokaktan, kumdan, aynı ormana binlerce yıldır düşen yapraklardan toplayacak. Ve yaptığınız şeyi özenle yükseğe kaldıracaklar. İşte o zaman gerçekten şair olacağız.

Neruda gerçekten bir şairdi ve şiiri yaşıyordu düşün dünyasında. Şiirinin tohumlarını Şili'ye ekmedi yalnızca. Tohumlar denizle, rüzgarla, yakınlığa ve sıcaklığa tutunup gelebildi buralara. Dünyanın her köşesine ulaşabildi...

İstanbul Sakatlar Derneği tiyatrosu sergiledi.

" Sen Gara değilsin "

Özer Güvenç

İ. Sakatlar Derneği Tiyatro Topluluğu, dayatılan resmi sanat anlayışının karşısında, toplumcu gerçekçi cephede yerini almak istemektedir.

Türkiye Sakatlar Derneği İstanbul Şubesi bünyesinde, nitelikli kültürel çalışmaları başlatmak ve ivmelendirmek amacında olan tiyatro topluluğumuz, başlangıcında çalışmalarını bir ''Oyun''a yönelik olarak düşünmüyordu. Çünkü, bizim için süreç önemliydi, sonuç-şimdilik-sonradan geliyordu.

''Ortopedik özürlü'' mü, ''sakat''mı?; sahnede sakatlığımızı saklayacak mıyız, abartacak mıyız? vb. önemli (!) sorunları anlamsızlığa (pratik yararsızlık) ulaştırıp, başladık çalışmaya. Unutmadan, amatör tiyatrolardan da destek gördük.

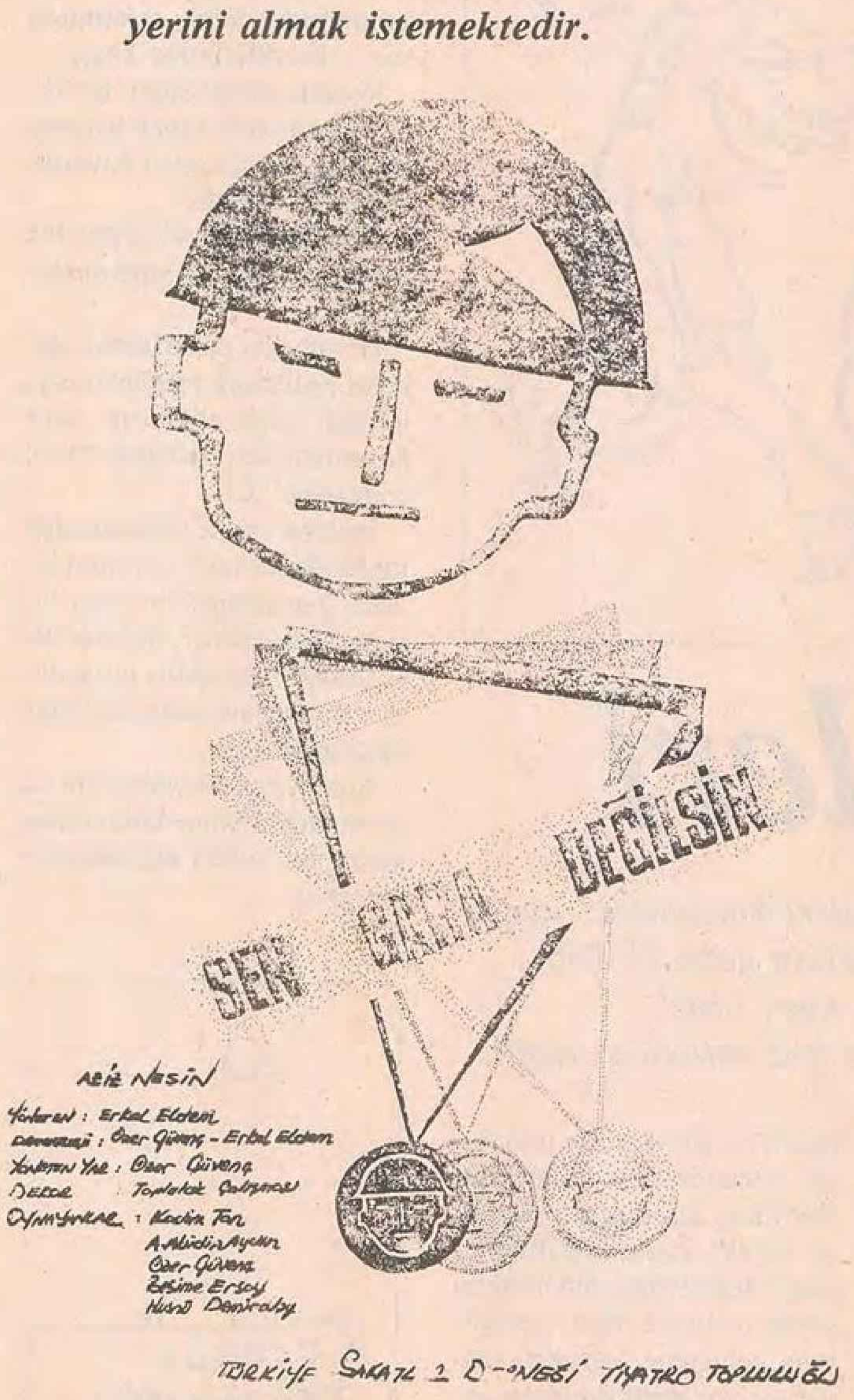
Tartışmalar daha çok ''Rehabilitasyon'' kavramı etrafında dönüyordu. Vücut çalışmaları ve terapi ile sınırlanan tanım, kısa sürede oldukça verimli bir sonuca ulaştı. Artık ''Rehabilitasyonu'', ''Yeniden Toplumsallaştırma(.)'' olarak tanımlıyorduk. Ve bu tanım da bize, vücut çalışmaları, terapi yanında psikolojik-biyolojik-ekonomik ya da toplumsal bir bütüncüllük içinde ''insanı'' inceleme şansı verdi.

''Sen Gara Değilsin'', oyuncularının fiziksel özellikleri ile dikkatimizi çekti. Belki de bu kolaylığa ihtiyacımız vardı. Bilerek bir hata yaptık.

Daha pratikte; Macbeth'i olduğu gibi, koltuk değnekleri ve tekerlekli sandalye ile mi oynayacaktık yoksa ''okuma tiyatrosu'' ve ''radyo piyesleri'' tek çalışma alanımızı mı oluşturacaktı?

Biz ise oyunumuzda ''yapabileceğimiz hareketliliği'' amaç edindik. Ara aşama olarak daha nitelikli çalışmalar gerektiren ''okuma tiyatrosu'' ve süreç içinde kendi sahne dilimizi, kendi bakış açımızı ve ''farklılığmızı'' netleştirmek ise temel amacımız oldu.

Kendi sahne dilimiz üzerine en verimli sonuçları dekorumuzda oluşturduk. Sakatlığımızın getirdiği aksaklıkları (uzun süre ayakta duramama, çabuk yorulma, ayakta dururken sallanma, düşme vb.) en doğal biçimi ile çözmeye çalıştık. Yorulunca dinlenmemiz gerektiğine göre, sahnede bir dinlenme yeri olmalıydı ve burası, oyunun anateması ve dekoruna uymalı idi.

''Sen Gara Değilsin''; yazarın, yer, zaman, kişi adlarında kullandığı soyutlama ile, mekandaki kurumların somutluğu arasındaki alegorik ilişki ile evrenselliği yakalamayı amaçlıyor.

Savaşta öldüğü sanılan Gara; savaş sonrasında kent halkının soyut ideallerini diri kılacak ve savaşın tartışmalarına ket vuracak ve dikkati dağıtırken, çıkılan savaşı tarih kitaplarına ''anlı şanlı tarihimiz'' diye yazdıracak bir kahraman ilan edilir. Savaş süresince cepheden yıkım, ölüm, hüzün yerine Gara'nın kahramanlıkları gelir. Yöneticiler savaştan büyük bir kahraman çıkarmışlardır. Ve ne yazık ki (ya da ne iyi ki) bu kahraman savaşta ölmüştür. Olsun, kahramanın ölüsü bile (daha çok) işe yarar.

Tören bitiminde öldüğü sanılan Gara kente döner gelirse...

Pren ve Salsi'nin aktif-belirleyiçi konuma, Gara'nın edilgen, pasif, güçsüz konumu eklenince (Aziz Nesin'in) oyun metninden farklılığımızı (yorumda) koymamız gerektiğine inandık:

Gara'ya düşsel bir nitelik kazandırdık.

Tarihin motorunun bilincinde, geçmişin bilgi ve deneyim birikiminin, bugünün taşınan öneminin, geleceğin gücünün farkında olan ''Gara'', oyun boyunca, varolanla varolması gerekenler arasındaki sürekli gelgitlerinde, ''kimse nereye gideceğini bilmeyen insan kadar yükselemez'' anlayışına ''bilinç''le karşı çıkıyor.

''Sen Gara Değilsin''; cesaret - korku / kahraman - korkak diyalektiğinde bireyin kahramanlaşmasını ilkel mantığını ve sömüren sınıfın savaşa, savaş ve barışta kahramana kahramanlık düşüncesine olan ihtiyacını anlatıyor.

''Gara''ları diğer kahramanlardan ayıran en büyük özellikleri; eylemlerin toplumsal önemidir. ''Tüm krizler, savaşlar, devletlerin uğradığı her tehlike ve kazandığı zaferler-yani kahramanın kendini belli ettiği toplumsal değişimler- değişmiş toplumsal varlığın içsel baskısı altında toplumsal bilinç ve onun tüm örgütlenmiş-yerleşmiş formasyonunun kabuğunu çatlamasını simgeler.''

''Kahramanlık, korkunun tersyüz edilmiş halidir'' ve korkudan korkuyu üretmek zorunda olan sermaye, ortaya çıktığı andan itibaren kahramana ihtiyaç göstermiştir.

Burjuva kapitalist toplumlarda, sıcak savaş dönemi kahramanları, soğuk savaşta, yerlerini korkuya, dehşete, bireysel ve toplumsal özgüvensizliğe ya da ekonomik sistemin ürettiği gündelik kahramanlara bırakırlar. (Piyango, toto milyarderleri uğrunda can verilen şarkıcı abiler, çizgi filmlerde ki kahraman robotlar, kainatın kurtarıcıları, kötülüklerin pembe galakside yaşayan süper bireylerle yenileceği, fakirliğin çiçek adlı kahraman vakıflarla önlenebileceği...)

Bu da olmadı geçmiş savaşlardan ''Rambo''lar üretilir.

Galileo'nun dediği gibi;

''Kahramanlara ihtiyacı olan toplumlara yazıklar olsun''.

İstanbul Sakatlar Derneği Tiyatro Topluluğu, dayatılan resmi sanat anlayışının karşısında, toplumca gerçekçi cephede yerini almak istemektedir. Ancak yaşadığımız ortamda, insan olmanın taşıdığı sorunlar içinde kendi ''özel'' sorunlarımızı çözebileceğimize inanyoruz.

Selam olsun.

KİTAP TANITIMI

Erdal Atabek insanı sorguluyor

" SÖZÜM SANADIR "

''Asıl hapishane insanın kendini hapsetmesi, dünyadan, insandan soyutlamasıdır.''

Şiir sever misiniz?

Hemen herkes ''evet'' yanıtını verecektir bu soruya. Çünkü hemen herkesin kendince ''şiir'' diye tanımladığı yoğun duygu birikimlerini kağıda döktüğü anlar olmuştur.

Size tanıtmaya çalışacağım kitap bir şiir kitabı değil. Ama gerek yaşanılan ortamın yarattığı duygu ve düşünce yoğunluğu, gerekse yazarının hassas, hiçbir ayrıntıyı kaçırmayan güçlü gözlemlere dayalı, sıcak ve renkli kişiliği, kitabı şiirsel bir atmosfer içinde sunuyor okuyucuya.

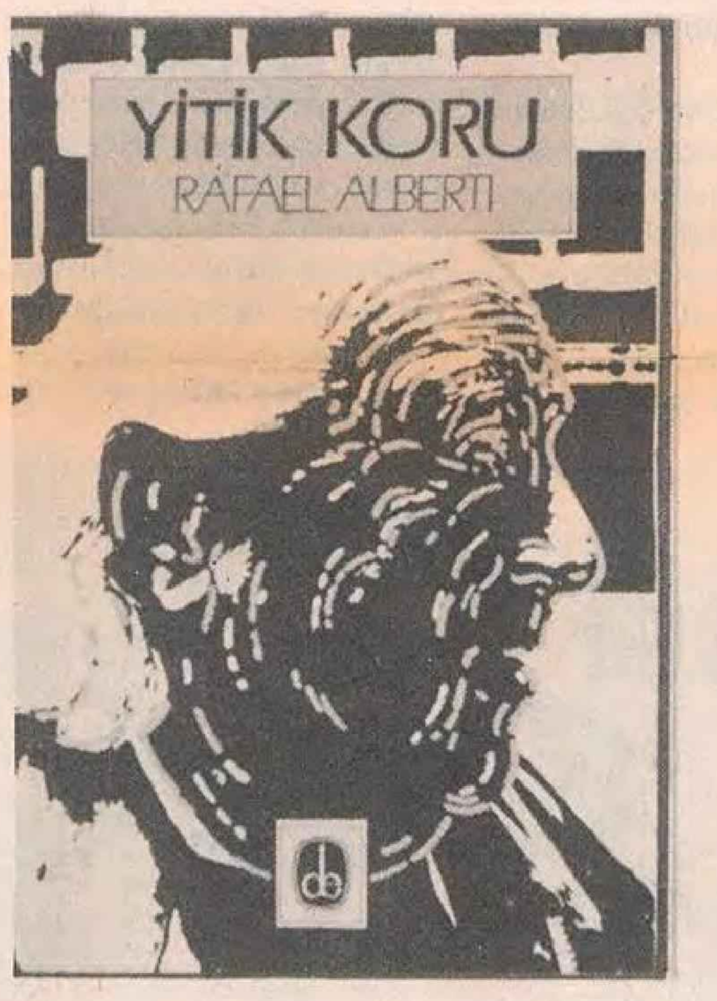
Kitaba başladığınız anda birden bire kendinizi yoğun bir tartışma ve hesaplaşmanın içinde buluyorsunuz. Ve bu hızlı tempo, akıcı anlatım, kitabın sonuna kadar okuyucuyu çepeçevre saracak şekilde gelişip kitabın adıyla noktalanıyor. Çeşitli ruh çözümlemeleriyle sanata, insana ilişkin tartışmalarla sürekli sorguluyor Erdal Atabek. Her şeyi, herkesi; önce kendini ve çevresindekileri, sonra insanı ilgilendiren tüm konuları; insanı sorguluyor. Yaşanılanı abartmaya kaçmadan, ama bütün dehşetiyle, insan olmanın sorumluluğuyla yansıtıyor. Yaşamı öylesine ciddiye alıyor ki, insanı ilgilendiren en küçük ayrıntı bile gereken ilgiyi ve önemi görüyor kitapta.

İnsanın nerede olursa olsun, insanca duygu, düşünce ve ihtiyaçtan uzak kalamayacağını ve her koşula uyum sağlayabilmesiyle nasıl müthiş bir canlı olduğunu koyuyor ortaya. En kötü anların bile düşünce, hayal ve ümit ile nasıl bir dirence dönüştüğü anlatılıyor. Boş hayal, boş umut değil ama... Çünkü umut edilen şeylerin gerçekleşmesi uğrunda verilen mücadeleyle mümkün. ''Umut eylemdir'' çünkü.

Dışarı ile bağlar bir an bile koparılmadan hapislik yaşantısının bir mahkûmiyet değil bir okul haline nasıl getirilebileceği ve insanın gücü, ''Dünyayı koğuşa getirmenin'' önemi, müthişliği ve olanaklılığı anlatılıyor. İnsanın nerede olursa olsun mücadelesinden vazgeçirilemeyeceği anlatılıyor. Çünkü ''insan tutsak alınamaz. Düşünceler, duygular, özlemler, umut tutsak alınamaz. İnsanın beynine zincir vurulamaz. Bunu ancak insan kendi kendine yapabilir. Asıl hapishane insanın kendini hapsetmesi, dünyadan, insandan soyutlamasıdır. Özgürlük, insanın kendisiyle dünyayı özdeşleştirmesidir''.

Hapisteki insan için önemli olan ve olmayan hemen her olay yoğu bir duyarlılıkla işleniyor. Kitap bittiğinde yazarla birlikte hapis yatmış gibi oluyorsunuz. Öğreniyorsunuz hapishaneyi. Yaşamın anlamını bir kez daha ve daha derinden duyuyorsunuz. Daha bir sorumlu hissediyorsunuz insanlığınızı.

Evet. Erdal Atabek çok iyi bir isim koymuş kitabına. ''İnsan'' olan herkesin öğreneceği, öğrenmesi gereken, insanca şeylerle dolu, yoğun bir kitap. Yer yer şiir yoğunluğuna ulaşan, yer yer içinde yaşayıp da farkına varamadığımız gerçeklerle insanı sarsan, bir kez daha, bir kez daha düşünmeye iten bir kitap.

YİTİK KORU
RAFAEL ALBERTİ
Çeviren: Ahmet Cemal

''Ve sonunda ötelerde en son ülkedeki an da yaşandığında ve bu fetih tamamlandığında, koru ve ben, derinliklerde sonsuza değin kaybolmak üzere birleştiğimizde ve engin, dağılmaz karanlıkların oluşturduğu koy, artık hazır beklediğinde, işte o zaman kim bilir, ben belki de kendi benliğimin yitik korusu olmak üzere, başka ve yeni bir yolun, öteki gibi denize uzanan bir yolun sağında, beyaz ve sarı katırtırnaklarının altına uzanacağım.''

Bir Baykam Sergisi

İstanbul, Haziran ayında ilginç bir Bedri Baykam sergisine sahne oldu. Muzır kutusu, demokrasi kutusu, kitap yakma makineleriyle değişik bir kompozisyon çizen Baykam, ayrıca sergiyi ve sanat anlayışını içeren ''İç manzaralar'' adlı bir de gazete yayımladı.

Kendi deyimiyle kültür emperyalizmine karşı savaş verdiğini söyleyen Baykam'ın resimlerinde çeşitli gazetelerden küpürler yer almakta. Tabii Baykam yaratıcılığıyla.

İç manzaralar adlı gazetede ise ''Maymunların resim yapma hakkı üzerine'' Baykam imzalı bir yazı var ki burada sanatçı resim sanatının Fransız ve Amerikalıların tekelinde olduğunu, diğer ülke ressamlarının özellikle de Türk ressamların ilgi görmemesinin bunların olumsuz tutumlarına dayandığını ve Türkiye'deki eleştirmenlerin de bu anlayışa puan verdiğini vurgularken, ''Katılmadığımız bir yarışta dereceye giremediysek bu bizim kötü olduğumuzu göstermez, olsa olsa organizasyon bozukluğunu gösterir'' diyerek bu anlayışı da eleştiriyor.

Yeni Dışavurumculuğun öncülerinden Baykam'ın işkence, kitap yakma gibi Hitler faşizmini anımsatan uygulamalara karşı çıkması ve ''Biz bunlara duyarsız kalırsak tarih bizden hesap sorar'' endişesini açıkça ortaya koyması Türkiye'de yaşanan 8 yıllık bir suskunluk döneminden sonra bizim sanatçı ve aydınlarımızın da duyarlılıklarını dile getirmesi bizce serginin en ilgi çekici yanı.

Diyarbakır Sanat Tiyatrosu turnede

Diyarbakır Sanat Tiyatrosu, Diyarbakır'da sahnelediği ''Şahları da Vururlar'' oyunundan hemen sonra programına alıp çalışmalarına başladığı Ömer Polat'ın ''Aladağlı Mıho'' oyunuyla Doğu ve Güneydoğu bölgelerinde turneye çıktı. Yirmi yedi il ve ilçenin yeraldığı turne programı idari engellerle dolu. Oyun sergilenmesi hususunda izin almada karşılaşılan bu zorlukların ne denli aşılacağı şimdilik bilinmemektedir.

Bunların yanı sıra, ayrıca bölgedeki gidilecek il ve ilçelerdeki sahne ve salon yokluğu gibi nesnel koşullar da şimdilik aşılması olanaksız engelleri oluşturmakta. Bu yüzden onlara il ve ilçe DİST'in turne programı dışında kaldı.

DİST'in Yönetmeni Cuma BOYNUKARA turnenin amacı ''Bölge halkına tiyatroyu tanıtmak ve kültürel gelişime bir katkıda bulunmak.'' şeklinde belirtirken, bölgenin kültürel sorunlarına da değindi. Çözüm yolu olarak ''Sorunlar bir tiyatronun boyunu aşar durumdadır. Bu konuda merkezi ve yerel yönetimlere büyük görevler düşmektedir. Bölgedeki il ve ilçelere salon kazandırılması bu görevlerin başında gelmektedir.'' dedi.

Haşim KORKMAZ
DİST adına

GÜMÜŞ OLMAK İSTİYORUM
F. GARCIA LORCA
Çeviren: Adnan Özer

Saz gibi görünen gizemli bir alçakgönüllülüktür Lorca'nın şiiri; topraksı coşkusallığı sürrealist zihin faaliyetleriyle kışkırtılmaktadır. Yaşam öyküsünü bilmeyen mi var? Bir Küba şarkısında ''o bir ölüdür ama / bende öldüremediler asla'' denmektedir onun için... Dahası, o bir şiir izotopudur ve yaşayacaktır.

HAYATI SEVİYORLARDI

Şimdiye dek çok kitap okumuşsunuzdur kuşkusuz. Çoğundan da pek etkilenmiş, duygulanmışsınızdır. Hatta ağlamaklı olmuş, boğazınız düğümlenmiş, gözleriniz yaşarmıştır. Ama ağladınız mı kitap okurken hiç? Gözyaşlarınız yanaklarınızdan süzüldü mü ılık ılık?

''Hayatı Seviyorlardı'' böyle bir kitap işte. Okurken ağlatan bir kitap. Ama asla ucuz dramaya yöneldiği için değil.

İkinci Paylaşım Savaşı sırasında Alman faşizminin işgal ettiği Fransa'da işgalci Almanlara karşı direnen, savaşan Fransız yurtseverlerinin, devrimcilerinin ölümlerine beş kala eşlerine, dostlarına, partililerine ve herkese yazdıkları son mektupları toplanmış bu kitapta. DE yayınevi çıkarmış ve 2. baskısı yapılmış hemen ardından.

ONLAR ne yaptılarsa bilerek yaptılar. Bilinçle yaşadılar. Ve asla bundan pişmanlık duymadılar. Daha onyedi yaşında bir gençken kurşuna dizilen Guy Moguet bakın nasıl inanç dolu: ''Sizden istediğim, özellikle de senden anneciğim, cesur olmanızdır. Ben cesurum ve benden önce gidenler kadar da cesur olmak istiyorum. Elbette yaşamak isterdim. Ama bütün kalbimle dileğim o ki ölümüm bir işe yarasın... Onyedibuçuk yıl, hayatım kısa geçti. Hiç bir şeyden pişman değilim. Sizleri bırakıp gitmekten başka...''

Maurice Pirelley kurşuna dizildiğinde otuz yaşındaydı. Ve son isteği şöyleydi: ''Bütün dünyanın işçilerinin esenliğe kavuşması uğruna birgün davamızın başarıya ulaşması için hepinizin daha iyi kurtuluş savaşçıları olmanızı diliyorum.''

Bugün sömürünün, gericiliğin, faşizmin hüküm sürdüğü her ülkede daha daha güzel, daha mutlu, daha özgür ortamlara ve aydınlık yarınlara ulaşabilmenin yolunun onurlu olmak, insanı sevmek, direnmek ve savaşım vermekle olanaklı olduğunu söylemeye gerek var mı? Uğruna savaşılmadan hiçbir dava kazanılmaz. Uğrunda özveriye katlanmadan güzel yarınlara ulaşılmaz. İşte onlar bize, bedeli ödenmeden demokrasi ve özgürlüğün kazanılamayacağını en açık biçimde anlatıp gittiler bu dünyadan.

Bu kitabı okuyun. Okuyun ve bedeli canları olan özgürlük savaşçılarının insanlığın o yiğit evlatlarının inançlarını, umutlarını, cesaretlerini görün, öğrenin ve yaşayın. Adlarını, anılarını yüreğinize, beyninize kazıyın.

Tatilin düşündürdükleri

Günübirlik tatilin dışında yıllık tatil diyebileceğimiz uzun period ise kişinin daha katılımcı, daha etkin, geliştirici yaşantısını sürdürdüğü faaliyetten ayrı, başka etkinliklere katılması ve dinlenmesidir.

Gazete ilanlarındaki tatil maliyetleri karşısında, ayda 20.000 TL. kredi alan bir öğrencinin gene 83.766 TL. asgari ücret alan bir işçinin nasıl tatil yapabileceğinin hesabını yapmak bile mümkün değil.

Ayçin Gözler

Canlılar arasında insan, bilinçli emeği ile içinde bulunduğu çevreye, doğaya etkin olarak katılır; değiştirir, yeniden yapar, güzelleştirir, anlam katar. Ve bu faaliyetleri sürekli, bitmeyen bir çaba, bir emek, bir mücadeledir.

Çünkü yaşam bir mücadeledir. Bu, öncelikle varolmanın, ayakta kalabilmenin mücadelesidir. Daha iyiye, güzele, doğruya varma çabasıdır.

Ve bu mücadelenin özü insanın yaşama isteği, yaşama olan bağlılığında kendini gösterir. Ve belki de tek kelime ile bu "SEVMEK" tir. Yaşamı sevmek, doğayı sevmek insanı ve insanla ilgili her şeyi sevmektir.

İşte sosyal insan tipi de budur. Belirli alandaki bir emeği, bir çabası ile toplumsal yaşama katılan, toplumsal işbölümünde yeri olan katılışı sırasında sağlıklı, geliştirici insan ilişkilerine giren işinden geri kalan zamanda, yani rutin işinin günübirlik tatilinde kendini bir sonraki güne daha etkin, daha geliştirici, daha zinde hazırlanmış olarak bir dizi etkinlik ve fiziksel düşünsel rahatlıklara başvurmasıdır. Günübirlik tatilinin dışında yıllık tatil diyebileceğimiz uzun period ise kişinin daha katılımcı, daha etkin, geliştirici yaşantısını sürdürdüğü faaliyetinden ayrı, başka etkinliklere katılması ve onlarla birlikte hem fiziksel hem de düşünsel açıdan rahatlaması, dinlenmesidir.

Evet biraz uzunca bir girişten sonra konumuz tatil. Neden tatil deyince aklımıza bunlar geldi?

Çünkü neredeyse yaşantının "tatil" edildiği bir toplumuz. Sabahleyin okula veya işe giderken yeni başlayan bir günün sevincini, tazeliğini, neşesini kaç insanın yüzünde gördünüz? Herhangi bir devlet dairesine, bir ticarethaneye girdiğinizde hemen gözünüze çarpan ne oldu? Yorgun, zoraki, isteksiz devinimlerin dışında hiç kıpır kıpır, istek dolu bir hareketlilik, bir çaba görebildiniz mi? Gördünüzse kaç kişide? Pazara, çarşıya, kitapçıya çıktığınızda insanların yüzünde neyi okuyorsunuz? Kaç insanımızın yüzünde sağlıklı insan ilişkilerinin, sevgi ilişkilerinin dinginliğini görüyorsunuz? Kaç çocuğumuz kendisine sağlanan olanaklar içerisinde doyasıya çocukluğunu yaşadı, yaşıyor? Gençlerimiz yaşlarının gereği, coşkuları ve canlılıkları ile çevrelerinde ne denli etkin olabiliyor?

Toplum olarak yaşantımızı ne denli etkin, dönüştürücü, amaçlı ve zevkli bir şekilde sürdürüyoruz. Yaşama bu şekilde katılmanın mutluluğunu, sevincini, yeniden üretmenin heyecanını kaçımız duyabiliyor? Alabildiğince çoğaltabileceğimiz bu tür sorulara verilecek yanıtların iç karartıcı bir tablo oluşturacağından eminim. Çünkü, çoğu insanımız için yaşam "ne pahasına olursa olsun" ayakta kalabilmenin, geçimini temin etmenin gereklerini yerine getirmekten ibaret. İnsanlarımızın çoğunun, bir iş ya da okul gününün sonunda, sosyal etkinliklere, dinlenmeye veya kendini geliştirmeye ayıracak olanakları yok. Bu olanağı bulan belli bir kesimin tatil anlayışı ise, bulunduğu ortamdan adeta bir kaçış. Yaşama etkin, sevinçle, üretken bir şekilde katılım bir bakış açısı, bir bilinç sorununun yanında aynı zamanda bir altyapı sorunu, bir sistem sorunu, "Toplumsal pastanın" bölüşülmesinde hangi dilimde yer aldığımız sorunu. Burada gazete ilanlarındaki tatil maliyetleri karşısında, ayda 20.000 TL kredi alan bir öğrencinin nasıl tatil yapabileceğini, gene 83.766 TL. asgari ücret alan bir işçinin tatil yapabilmek için ne kadar çalışması gerektiğinin hesabının sizlere bırakıyoruz.

O halde ne yapmalıyız?

Tatilin; yaşadığımız toplumun çok büyük bir kesimi için "lüks" olmaması için, bir kesim için ise yaşama katılmaktan bir "kaçış" olmaması için öncelikle "yaşantılarımızın tatil" edilmesine izin vermeyelim. Hem kendimiz için, hem de başkaları için. Yaşam bir mücadele ise, bu mücadeleyi sevmek ve sahip çıkmak gerek. İşte "tatil"in bize düşündürdükleri.

Ancak, tüm bunlara karşın "tatil" yapma olanağı bulup bunu bir kaçış ve toplumsal, sosyal yaşantının tatilinden çıkartabilenlere söylenebilecek içten bir söz. Tüm doğa güzellikleri, yeni insan ilişkileri, yeni etkinlikler yaşantıda tatlı yapıcı bir dönem sizleri bekliyor. Haydi!

KİMİN İÇİN TATİL CENNETİ:

Bilindiği gibi iktidarın saptadığı yeni asgari ücret net olarak 83.000 TL.'dir. Buna karşılık İşçi Sağlığı Derneği'nin asgari ücret saptaması net olarak 398.000 TL.'dir. Ve bu yerinde saptama tatil giderlerini dahi kapsamıyor.

Öte yandan Turizm şirketlerinin tatil ilanlarına bakıldığında şaşırmamak elde değil. Asgari ücretliler tatil yapacak vatandaştan sayılmıyorlar olsa gerek. İlanlarda ortalama aylık tatil gideri 300.000 TL. Net 83.766 TL. asgari ücret alan bir işçinin asgari bir tatil yapmak için ek mesai yapması ve 16 saat çalışması bile yeterli değil.

Anlaşılan Cennet ülkemizin cehenneminde yaşamak işçilere düşüyor.

TATİL GEN

Dr.Erdal Atabek

İnsanın insan gibi yaşayamadığı toplumlarda "tatil" bir kaçıştır.

İnsanların işlerinden kaçış, kentlerinden kaçış, eşlerinden kaçış, kendilerinden kaçış.

Kendilerini bunaltan bir yaşama biçiminde kapalı kapının aralanması, yükselen duvarda açılan bir çatlak.

Bundan ötürü de yapay bir cennetin yanıltan umudunu taşır.

Bu umudu pazarlamak, allayıp pullamak tezgâhlamak, insanın çaresizliğinden para kazanmak kapitalizmin "tatil endüstrisi"dir.

İnsanın insan gibi yaşadığı toplumlarda tatil, çevrenin bilinçli genişlemesidir, yeni insanlar tanımaktır, kültüre yeni ufuklar açmaktır, duygulara, düşüncelere yeni boyutlar kazandırmaktır.

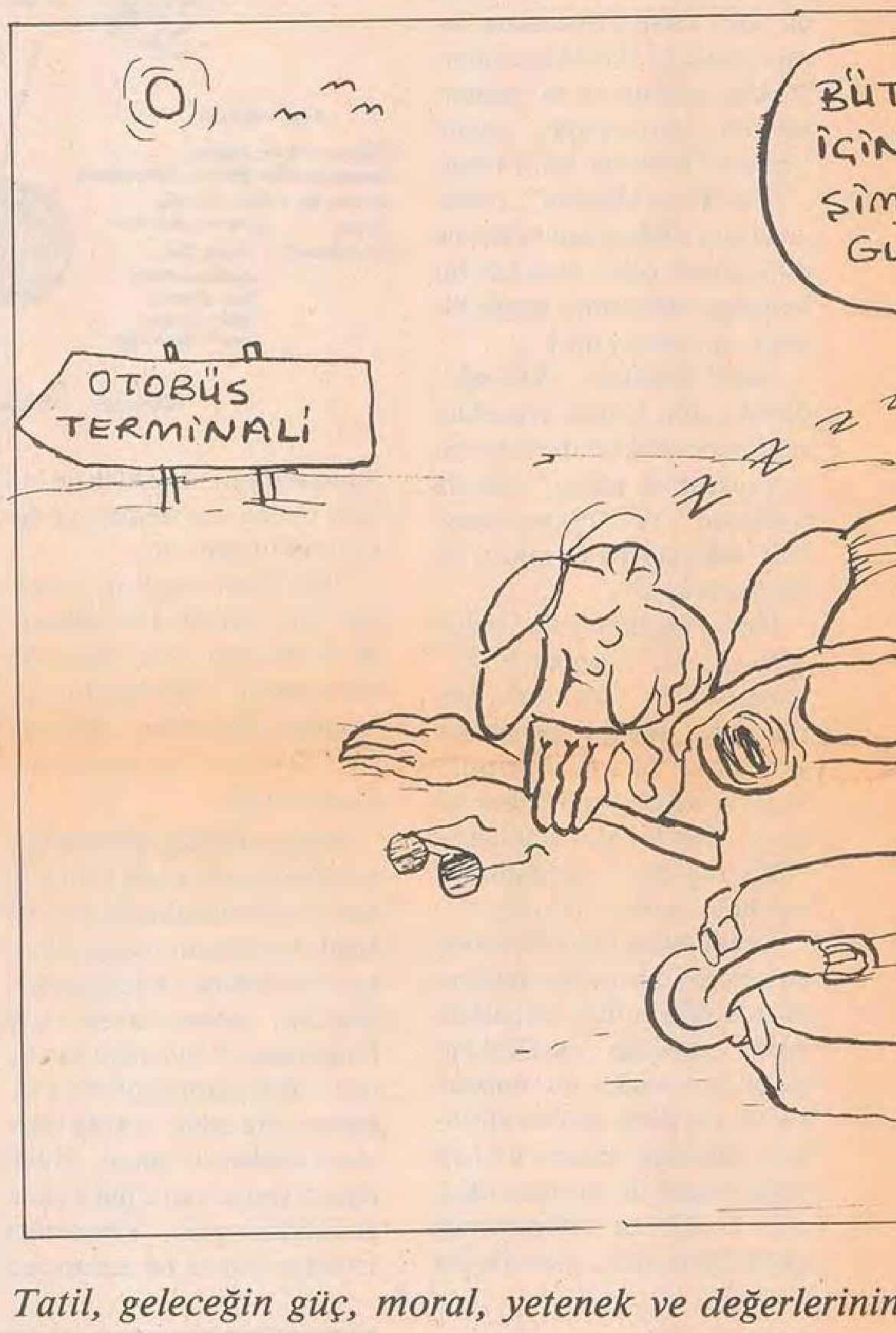
Bunu yapabilmenin yolu da ne istediğini bilme bilincinden geçer, bu bilinci örgütlemekten geçer.

İnsanın insan gibi tatil yapabilmesi, onun içindir ki bilinçlilik ve örgütlülük sorunudur.

Çektiği sıkıntıların, içinde yaşamak zorunda bırakıldığı düzenin sıkıntıları olduğunu bilemeyenler için tatile çıkarak rahatlamak, ateşi yükselen bir hastanın rahatlamak için yastığını çevirmesine benzer. Yastığın bir anlık serinliği yüksek ateşin etkisiyle nasıl kaybolup giderse, tatilden beklenenler de oradaki üç kağıtçılığın içinde dağılıp gider. Yerine, yeni sıkıntılar, yeni dertler gelmiştir. Geriye kalansa o kargaşa içinde yakalanmaya çalışılan güzel anılar olur.

Bu "tatile çıkma" yutturmacası, tıpkı futbol maçları gibi, kişilerin hayattan bekledikleriyle yaşadıkları düzenin çelişkisini örtmeye, unutturmaya yarar. Onların çekilmez hayatını çekilir kılmaya hizmet eder.

Böyle tatillere çıktığınızda gözlemleriniz artar, her yanda insanların birbirini kandırmak, birbirinin sırtından kazanmak için neler çevirdiğini

Tatil, geleceğin güç, moral, yetenek ve değerlerinin

Nasıl bir

Semih Poyraz

İnsan dinlenebildiği ölçüde bütün iş ve uğraşlarının sonunda harcadığı akli ve bedeni gücünü yeniden ikmal ederek geliştirir. Yine dinlenme fırsatı ve olanakları ölçüsünde içinde yaşadığı toplumun sosyal-kültürel birikimlerini kazanmaya, geliştirmeye katılabilir. Ancak böylelikle kendisiyle birlikte, toplumsal bir amaç ve ona uygun düşen değerleri edinerek kendisine düşen sorumluluğun bilinciyle hergün akıp giden yaşam pratiğini daha yetkin bir biçimde anlamlı yaşar.

Çalışma ve uğraşma nasıl zorunlu ve fiili bir üretim ise, bunun dışında kalan eğlenme ve dinlenme de, insanın kendisini yeniden yaratmasının zorunluluğu ve temelidir. Boş bir gün hatta bir çalışma sonrası, yaşanacak geleceğin güç, moral, yetenek, amaç ve değerlerinin yeniden yaratılmasının ifadesidir.

İçinde yaşadığımız toplumda herkesin olanakları aynı olmadığından ya da başka bir ifadeyle, sömürüye dayalı sınıflara bölünmüş bir toplum olduğumuzdan herkesin tatil, dinlenme ve eğlenme ve kendini yeniden yaratma olanakları eşit değildir. İşçiler, genç işçiler giderek ağırlaşan yaşam koşulları altında ekonomik sorunlarının çözümsüzlüğünden, iş haricinde geçen zamanlarında çeşitli etkinliklerde bulunamamakta, birikim ve yeteneklerini geliştirememektedir. İşten arta kalan fazla (!) zamanlarını ya mesai ya da ek bir işle doldurmakta, yıllık izinlerinde dahi "acaba nerede iş bulupda çalışsam izinim boşa (!) gitmesin" diyerek yine çalışmaktadırlar. Sömürü koşulları altında işçiler ve genç işçiler için dinlenme edisi belkide sadece çalışmamak, oturmak ve yatmak anlamından öteye gidemiyor. İşte bu yüzden sadece üretimi gerçekleştirebilecek derecede bedeni takat ve kültürlerini yeniden yaratabiliyorlar.

Spor, kültür, sanat, tatil, dinlenme ve eğlenmenin kaymak tabakaların tekelinde bulunmasının nedeni işte bundandır.

Peki sosyalist ülkelerin genç işçileri ne yapıyor? Nasıl yaşıyorlar?

*"Daha kısa iş saatleri, daha kısa hafta, sınavlar için fazladan işi bırakma, yaz tatille-

İŞLEMEDİR

daha iyi görürsünüz.

Böyle bir tatilde, gelecekten umudunu kesmiş insanların toplumla bağlarını nasıl kopardıklarını, nasıl yalnızlaştıklarını, umutsuzluklarını alkole nasıl gömmeye çalıştıklarını görürsünüz.

Böyle bir tatilde, insanların birbirlerini ve kendilerini nasıl hor gördüklerini, nasıl değersizleştirdiklerini, bu ''yitirilmiş değerler dünyası''nda hayatın her güzel şeyini nasıl çarçur ettiklerini görürsünüz.

Duygular, düşünceler, kültür, cinsellik, doğa bu çarpıtılmış dünyanın içinde çarpıklaşmıştır, gerçeklerinden uzaklaşmıştır, ezilmiştir, çürümüştür.

Ama, neden bunlarla zaman kaybediyoruz, neden gerçek tatili konuşmuyoruz.

İnsanın, doğanın, dünyanın yeniden yorumlandığı ''gerçek tatil''i konuşalım biz.

Yeni insanlar tanıdığımız, yeni düşünceler ürettiğimiz, yeni duygular kazandığımız gerçek tatili.

Güneşten doğru yararlanmayı bildiğimiz, denizle daha dost olduğumuz, yeni ağaçlar tanıdığımız, doğanın içinde yürüdüğümüz gerçek tatili.

Kitaplarımızla, yazılarımızla, defterlerimizle, kalemlerimizle dünyayı daha daha tanımayı başardığımız gerçek tatili.

Ülkemizi, dünyamızı yeni yöreleriyle, yeni keşfettiğimiz âdetleriyle, yeni tanıdığımız insanlarıyla genişlettiğimiz gerçek tatili.

Gerçek tatil, hayatımızın bir parçasıdır, bir uzantısıdır.

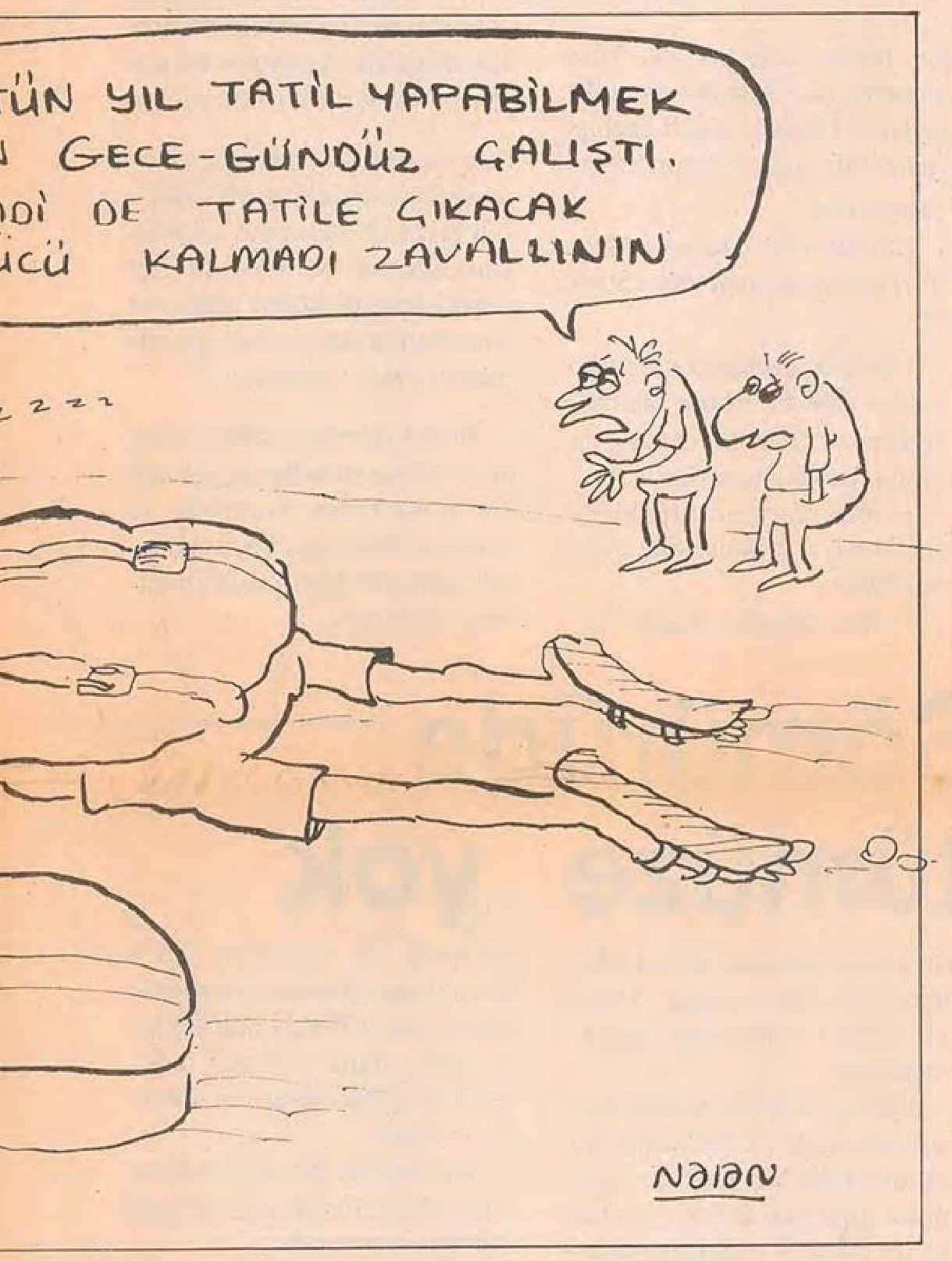
Biz, yaşadığımız hayatı metalaştırmamış, hayatı alımsatımların tezgâhında görmeyen biz, hayatı evrensel doğruları içinde yaşamak isteyen biz, bizler tatili istediğimiz gibi yaşayabiliriz.

Tatil, bizler için, doğruların daha doğru olmasıdır.

Umutların daha umut olması.

İnsanın daha insan olması.

Bunların da bilinçten ve örgütten başka yolu yok ki...

yeniden yaratılmasıdır.

tatil?

.ri, parasız ders kitapları vb.''

...

''Yüksek eğitim kurumlarında işçi ve köylü gençliğe yüksek öğrenim kurumlarına girmek için yeni olanaklar sunan hazırlık bölümleri.''

...

''Genç işçileri, kollektif çiftçi ve büro çalışanları, akşam eğitim kuruluşlarında ya da mektupla bilgi sahibi olmakta.''

...

''Fabrikalarda, işletmelerde, enstitü ve yüksek okullarda yüzbinlerce amatör sanat grupları... Amatör sanat zamanlarının en çekici etkinliklerinden biridir.''

Ve sonuç şöyle tecelli etmiş burada:

''Parti ve Devletimizin ileri gelen liderlerinden birçoğunun çalışma yaşamlarına işçi gençlik saflarında başlamaları, bakanların % 70'inin eskiden işçi ve köylü olmaları pek öğreticidir. Büyük sanayi işletmeleri yönetmenlerinin yarısından çoğu ise sıradan işçi olarak başlamışlardır.'' İşte yukarıda yapılan alıntılarda Sosyalist Genç İşçileri anlatılıyor.

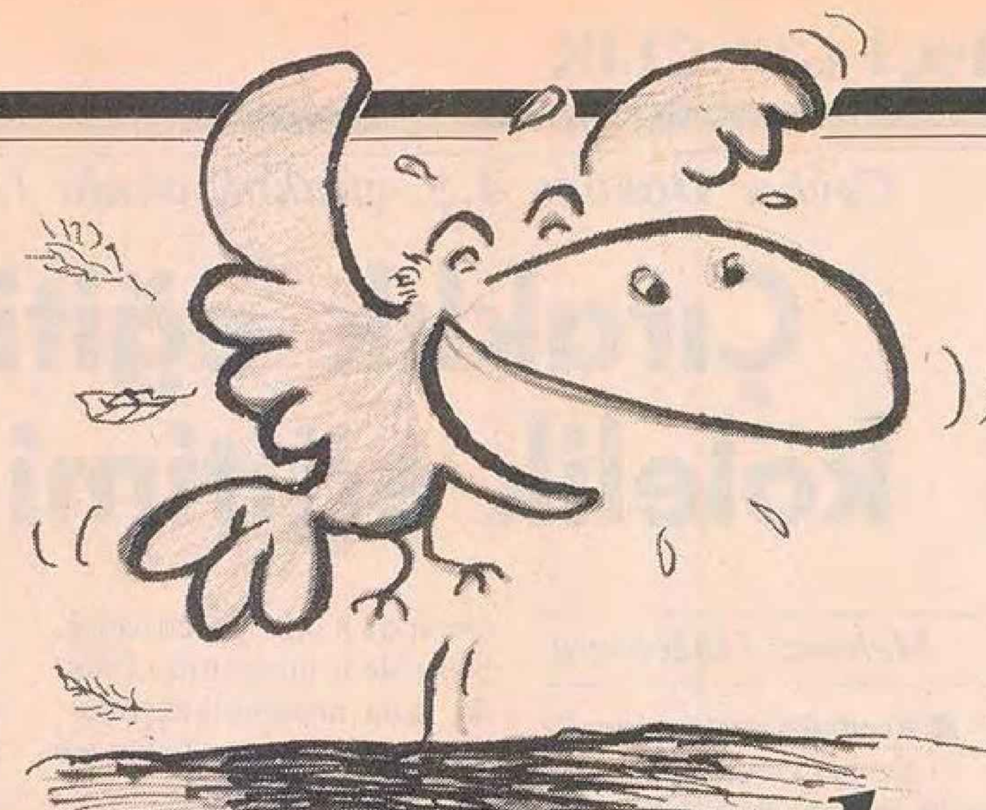
Ve...

Kozmonot Yuri Gagarin, genç bir işçi iken aynı zamanda havacılık okulunda öğrenim görüyordu.

Dünyanın her yerinde, hangi koşullarda olursa olsun yaşamak bir sanattır. Biz sömürü koşulları altında asgari ücretle yaşama sanatını öğrenirken bir başka koşulda insanlar gerçek bir yaşam sanatını gözler önüne seriyorlar. Sömürü koşulları altında da olsa yaşamak güzeldir. Hele ki bir dirhemini damağımıza dokundurdukça daha güzel bir yaşam için öğrenmemiz gereken mücadele sanatı şimdi hepimizi bekliyor.

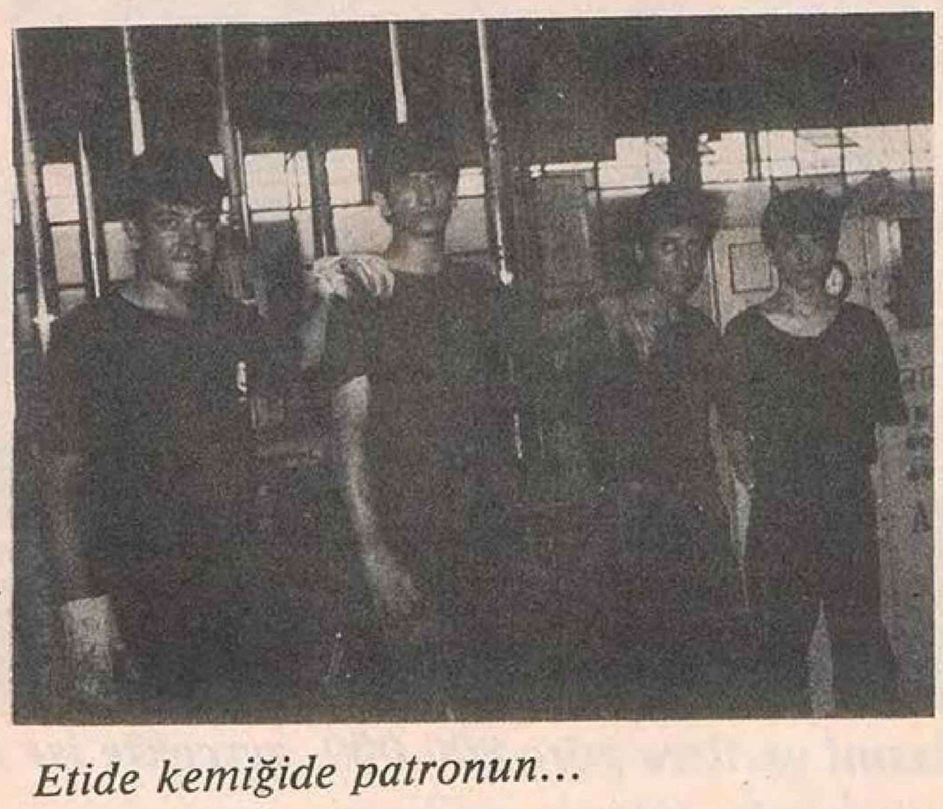
Biz üretimin, sporun müziğin, tatil, dinlenme ve eğlenmenin, yeniden yaratmanın dirhem dirhem tadını yokladıkça bir bütün olarak hayatı istemenin hakkını ve sorumluluğunu da daha şiddetli bir biçimde duyacağız. Yaşamayı öğrenelim... Savaşmayı da.

** Tüm Birlik Leninist Genç Koministler Birliği Merkez Komitesi Birinci Sekreteri Y.M. TYAZHELKİNOV'un Dünya Emekçi Gençlik Toplantısı'nda yaptığı konuşmasından.*

Yaz tatili deyince

Etide kemiğide patronun...

''Bir gün mutlaka...''

Beyoğlu'nun arka sokaklarındaki 7 küçük konfeksiyon işçisinin çalıştığı küçük bir konfeksiyon atölyesi. İşyerine vardığımızda öğle tatili idi. Atölyedeki işçilerin bir kısmı lokantaya bir kısmı ise atölyede kalarak yemeklerini yediler. Atölyede kalanlar ile yaptığımız söyleşiyi sizlere sunuyoruz.

G.D: Daha önce tatile çıktınız mı? Çıktığınız tatilinizi nasıl değerlendirdiniz?

Zeki KADI: Bekarken Antalya'da kaldım. Antalya'da çalışıyordum. Orada çalışmak bile benim için tatil sayılır. Yoksa başka türlü tatil yapma olanağım olmadı. Nedeni paramın yetersiz oluşu. Bir otelde veya pansiyonda kalıp tatil yapma olasılığım yok. Genellikle iznimde köyüme gidiyorum. Köyün civarında ırmak var. Tatilimi ırmakta balık tutarak değerlendiriyorum.

Leyla ÇELİK: Bu zamana kadar hiç tatile çıkmadım. Gerçi çıkmak istedim ama, kazandığım parayla tatile çıkma olasılığım olmadı. Ama bir gün mutlaka tatile çıkacağım.

G.D: Tatili nasıl değerlendireceksiniz?

Hüseyin KARINSIZ: 2 yıldır çalışıyorum ama hiç tatile çıkmadım. Bu yıl köyüme tatile gideceğim. Başka bir yere tatile gitme olasılığım yok.

G.D: Neden başka bir yere tatile gidemiyorsun?

Hüseyin KARINSIZ: Nasıl giderim. Almış olduğum ücretle ancak köyümde tatil yapma olasılığım var.

G.D: Sizce tatil nasıl değerlendirilmelidir?

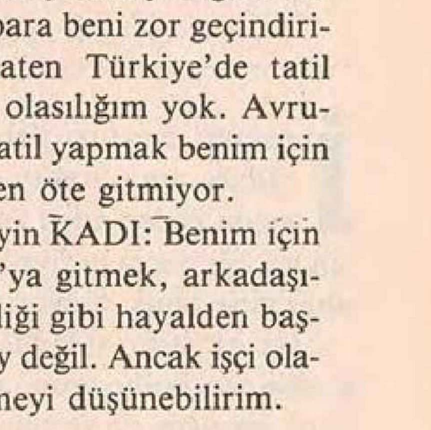
Zeki KADI: Çalıştığımız ortamdan uzaklaşmak birgün dinlenmek, doğa ile başbaşa kalmak. Mesela bir çadırın olması, sakin bir sahilde bir çadır kurmak. Ama bunun için de çadırını taşıyacak araba olması lazım. Ama benim için hafta sonu bile tatil sayılır. İstanbul dışına çıkmak biraz rahatlamak, beni zinde kılıyor, işe daha zinde geliyorum.

G.D: Hiç Türkiye dışına çıkmayı, yani Avrupa'ya tatile gitmeyi düşündünüz mü? (Hepsi birden gülmeye başladılar.)

Leyla ÇELİK: Hiç düşünmedim. Neden düşüneyim. Nasıl olsa çıkamayacağım. Aldığım para beni zor geçindiriyor. Zaten Türkiye'de tatil yapma olasılığım yok. Avrupa'da tatil yapmak benim için hayalden öte gitmiyor.

Hüseyin KADI: Benim için Avrupa'ya gitmek, arkadaşımın dediği gibi hayalden başka birşey değil. Ancak işçi olarak gitmeyi düşünebilirim.

Kültür Lisesi I. sınıf öğrencisi Esinç Demirkapı:

''Kitap, şiir, resim, müzik''

■ Tatil deyince aklınıza ne geliyor?

□ Öğrencilerin kendileri için değerlendirdikleri çok iyi bir zaman sürecini anlıyorum tatil deyince. Kendileri için yararlı olabilecek birçok çalışmalar yapabilecekleri, dinlenebilecekleri, onlara ait bir zaman. Olanaklarımız elvermese de ben de herkes gibi denizle, doğayla başbaşa bir tatil geçirmeyi isterim.

■ Tatilde neler yapacaksın?

□ Bu yıl bir yere gidemiyorum. Şimdiye kadar her yıl tatile gidiyorduk. Yaşam koşulları ağırlaştıkça bizim gibi emekçi ailelerinin beli bükülüyor. En temel ihtiyaçların dışında kalan gereksinimlerimizi karşılayamaz hale geliyoruz. Çevremdeki bazı arkadaşlarıma - özellikle okuldaki - baktığımda, onların tatillerini yazlıklarında ve çeşitli eğlence yerlerinde geçirdiklerini görüyorum. Fakat diğer taraftan ben ve benim gibi arkadaşlar tatilimizi bir yere gidemeden

geçiriyoruz. Hatta bazı arkadaşlarım tatilde çalışıyorlar, tabi buna tatil demek doğruysa... Bu durum beni düşündürüyor. Tatile gidemediğim için zamanımı kitap okuyarak, şiir yazarak, resim yaparak ve müzik dinleyerek geçirmeye çalışıyorum. Ayrıca İstanbul'un hala yıkılmadan kalabilen tarihi köşelerini gezmeye çalışıyorum. Fakat bu da tek başına yeterli olmuyor. Bunu düzenleyebilecek bir organizasyonun olması gerekir. Örneğin okullar, çeşitli gençlik kuruluşları tatil turları düzenlemeli. MEGSB'nin düzenlediği çeşitli yaz kamplarını ise sadece gazetelerde okuyoruz. Öğrenci olduğumuz halde bu olanaklardan yararlanamıyoruz. Ayrıca bu kamplara karşı da çekincem var. Okuldaki eğitimin kışla disiplinine dönüştüğü, her türlü düşünce ve davranışımızın yasak kapsamına alındığı bir durumda, bu kamplardan ne bekleyebiliriz? Ayrıca benim için tatilde amaç sadece denize girmek, gezmek değildir. Tatilde okuyabilmeli, çeşitli faaliyetlerle kendimi geliştirebilmeliyim.

İ.Ü. Uluslararası İlişkiler II. sınıf öğrencisi Sertaç Batur:

''Tatilde öğrenci indirimi yok''

■ Tatil deyince ne anlıyorsunuz?

□ Tatil deyince gezmek, dolaşmak, eğlenmek geliyor aklıma. En güzeli derslerden sınavlardan uzak birkaç ay olması. Büyük kentin gürültüsünden ve stresinden uzakta güneş, kum, denizle iç içe sakin bir yerde tatil yapmak isterim. İnsan tatilde gönlünce yaşayabilmeli, istediğini yapabilmeli.

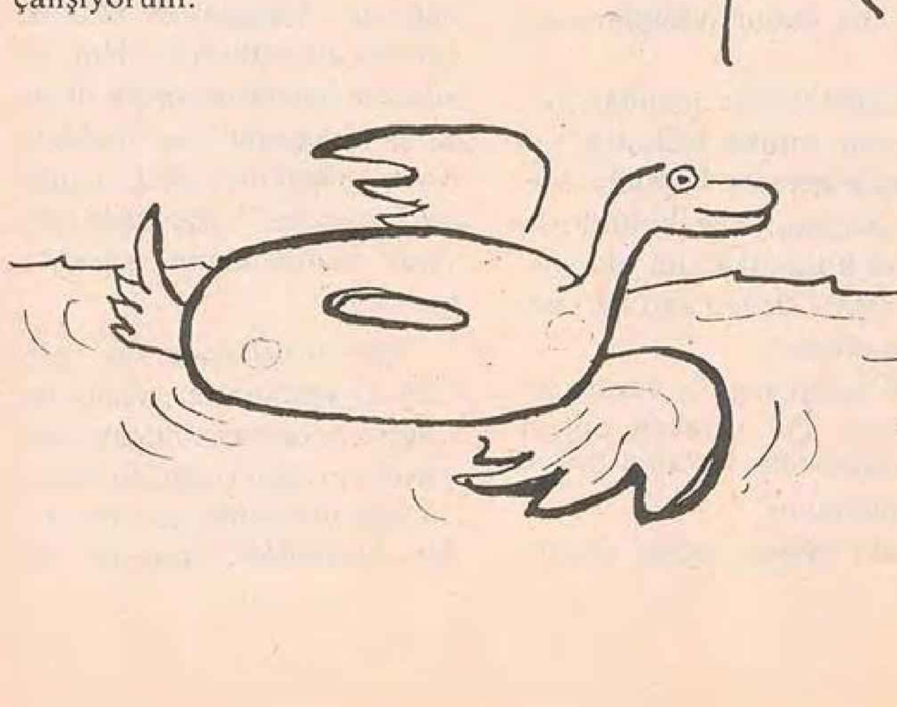

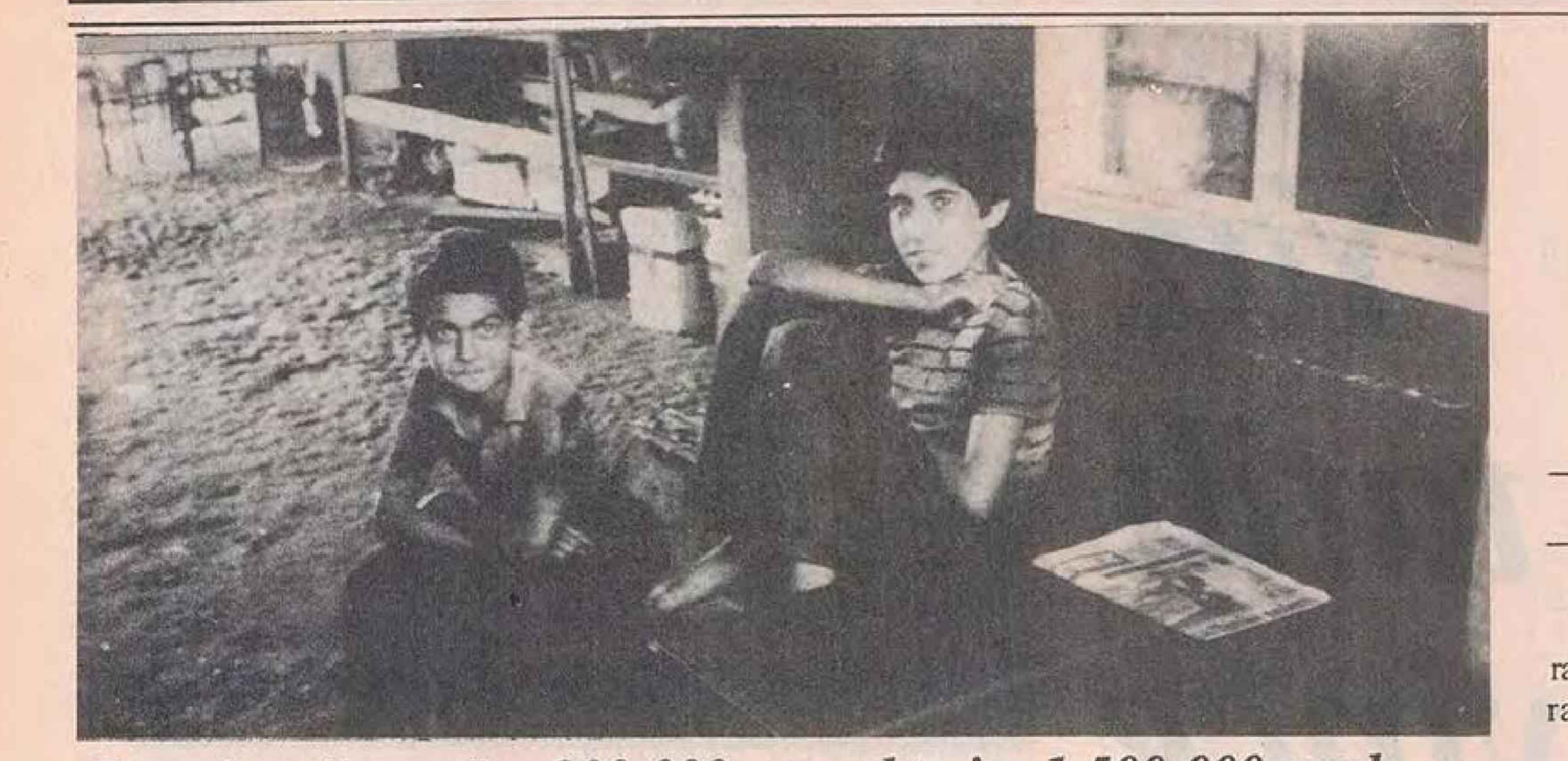
■ Tatil yapabiliyor musunuz? Bu yıl için planlarınız neler?

□ Tatile gidemiyorum tabii. Para yok. Günümüz koşullarında istediğim gibi bir yere gidip tatil yapmam mümkün değil. İstanbul'da oturduğumuz halde girilecek durumda olmadığından denize giremiyoruz. Geriye kalan zamanda bari İstanbul'u doya doya yaşayayım diyorum ama bu da parayla. Bir ay süreyle dünyaca ünlü sanatçıların sahneye çıktığı sanatın tüm güzelliklerini sunduğu İstanbul Festivalini de biletlerin çok pahalı olmasından dolayı izleyemiyoruz. Zevklerimizi ve ilgi alanlarımızı bile para şekillendiriyor. Çağımızın sanatına ve güzelliklerine ulaşamıyoruz. Bari tarihi güzelliklerimizi göreyim dedim ve müzeleri gezmeye gittim geçenlerde. Yeni bir uygulamayla müzelerdeki öğrenci indirimi yaz tatili süresince kaldırılmış.

Ben de elimdeki parayı en büyük zevklerim olan kitap okuma ve sinemaya ayırarak bir de zaman zaman İstanbul'un bazı güzel köşelerini gezerek tatilimi değerlendirmeye çalışıyorum.

Resmi verilere göre 800.000, gerçekte ise 1.500.000 çırak bulunduğu tahmin ediliyor

Altı üstü bir çırak

Çalışan çırakların büyük bir çoğunluğu çıraklık sigortasından ve sosyal güvenceden yoksun. İşyerinde meydana gelen bir işkazası ya da meslek hastalığından, işveren için hiçbir cezai sorumluluk yoktur.

Döndü Uzunpınar

Ülkemizde her geçen gün çalışan çocuk sayısı artmaktadır.

Resmi verilere göre 800 bin, gerçekte ise 1.500.000 çırak bulunduğu tahmin edilmektedir. Aile ekonomisinin tambir çıkmaza girmesi sonucu ilkokul çağındaki çocuklar, öğrenimini ya yarıda bırakıp ya da başlamadan, aile geçindirme sorumluluğu yüklenip çalışma yaşamına atılıyorlar.

Çıkartılan çıraklık yasalarıyla çalışma yaşının altında olan çocukların çalışması devlet kanalıyla da yasallaştırılıyor.

1986'da çıkartılan 3308 sayılı Çıraklık Yasası'nın üçüncü maddesinde çıraklık şöyle tanımlanıyor. "Çıraklık sözleşmesi esaslarına göre, bir meslek alanında mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarını iş içerisinde geliştiren kişi."

Hiçbir işverenin meslek öğretmek gibi bir derdi yok. Tersine kendi çabasıyla dahi öğrenmemesi için ellerinden geleni geri koymuyorlar. Meslek öğrendiği takdirde, çalışma şartlarının düzeltimesini ve ücretinin artırılmasını isteyecektir, o zamanda işverenin işine gelmez. İşveren için çırak; işyerinin temizliğini, ayak işlerini, getir-götür işlerini, oynadığı totoyu yatırmak... Hatta evinin alış-verişini yapmakla mükellef olan biridir. Bu görevlerinde bir aksaklık olduğunda bir ton küfür ve hakareti hak eden kişidir. Ezilen kişiliği, yıpranan bedeni kimin umurunda. Hem ne kişiliğiymiş? Çırakta da kişilik mi olurmuş. Altı üstü bir çırak, daha ötesi bir işçi olacak.

Çalışan çırakların büyük bir çoğunluğu çıraklık sigortasından ve sosyal güvenceden yoksun. Dolayısıyla işyerinde meydana gelen bir işkazası ya da meslek hastalığında işveren için hiç bir cezai sorumluluk yok.

kaldı ki, çalışma yaş ortalamasının düşük olması, çalışma lık dürtüleri kabarıyor mu? Yoksa düşündüğünden birşey yapmaya vakti mi olmuyor dersiniz?

şartlarının ağır, mesai saatlerinin fazla olması dolayısıyla iş kazasına uğrayan çırakların sayısı da oldukça fazladır. Sabah akşam otobüslerde bitkin bir şekilde, oturduğu yerde ya da ayakta uyuyan çocuklar hiç birimize yabancı değildir.

Bu tabloyu gözönüne serdikten sonra, Çalışma ve Sos.Güvenlik Bakanı İmren Aykut'un Dayanışma (Üretici Tüketici İş Dünyasından) Dergisinin 1988 Şubat-Mart sayısında yer alan vecizelerine bir göz atalım.

"Bir insan olarak emeği ile memleketimizde hizmet veren işçilerimize çok büyük sevgi ve şefkat doluyum. Bütün amacım, işçilerimizin hatta daha doğru bir ifade ile bütün çalışanlarımızın ve emeklilerimizin daha iyi şartlara kavuşmasını sağlamaktır" diyor.

Acaba bu kadar kötü şartlarda çalışan çocuklar için de ana-

Cevher Döküm A.Ş. çıraklık okulu 1. sınıf öğrencileri diyor ki:

Çıraklık eğitimi değil, kölelik eğitimi yapıyoruz

Mehmet Güzeldere

■ Kendinizi tanıtır mısınız?

□ Cevher Döküm A.Ş. Çıraklık Eğitimi Okulu 1. Sınıf çırak öğrencisiyim.

■ Çıraklık okuluna yani çırak-işçi olmaya gitmekteki amaçlarınızı ve düşüncelerinizi öğrenebilir miyiz?

□ Ülkemizin içinde bulunduğu koşullar gereği bir çoğumuz ekonomik nedenlerden, bir çoğumuz da orta öğretimde başarısız olduğumuzdan dolayı çıraklık okuluna girmiş olduk. Ancak, asıl bizleri buraya getiren başka nedenler de var. Öncelikle iş bulma imkansızlıkları, ailemize yük olmama ve meslek öğrenme tutkularımız bizleri buraya getirdi.

■ Çıraklık okulu ile çalıştığınız işkolu hakkında bilgi verebilir misiniz?

□ Çıraklık okuluna haftada iki gün gidiyoruz ve burada aldığımız ders iki kısımdan oluşuyor. Birincisi teknik resim, ikincisi işimiz gereği genel dökümcülük bilgisi. Bu dersler yüzeysel olarak veriliyor. Çünkü asıl işimiz çalışmak ve çok çalışmak. Daha doğrusu çalıştırılmak ve fazla çalıştırılmak. Bizlerin daha çok bilgi edinebilmesi için, iş gününün azaltılması gerekir bizler bunu istiyoruz.

Üretimde bizlerin yaptığı iş ile abilerimizin yaptığı işler arasında hiç mi hiç fark yok. Onlar da 8 saat iş üretiyorlar, bizler de iş üretiyoruz. Onlar da fazla mesaiye kalıyorlar, bizler de kalıyoruz. Fakat tek farkımız ücret konusu.

Hesapta yanlışlık oldu diye, paralarımız eksik ödeniyor.

■ Ne kadar ücret alıyorsunuz?

□ Daha önce de belirttiğimiz gibi 8 saatlik iş günümüz ve fazla mesaimiz var. 8 saatlik çalışmanın karşılığını bilemiyoruz. Ama aylık net 26.000 TL. alıyoruz. Ayrıca kaldığımız fazla mesailer için de bu değer üzerinden ücret ödemesi yapılıyor.

■ İş yerinde yani üretimde işçilerin ustalar ve yöneticilerin sizlere karşı tutum ve davranışları nasıl oluyor? Bu konuda diyecekleriniz var mı?

□ Üretim süresinde bazı usta ve özellikle yöneticiler bize karşı çok sert ve kırıcılar. Üretim süreci kapsamında işçi ve ustaların yapmaları gereken işler, bizlere yaptırılıyor. Yine angarya işler hep bizlere yükleniyor. Dahası, kendi özel işlerini bile bizlere yaptırmaya çalışıyorlar.

Burada bazı özel sorunlarımızı sıralamak istiyoruz. Şöyle ki;

1-Okula gitmemiz gerektiği halde, işlerin sıklığı bahane edilerek, bizleri iki ay süreyle okula göndermiyorlar.

2- Hesapta yanlışlık olduğu gerekçesiyle, paralarımız eksik ödeniyor.

3- Bir çoğumuz sigara içtiğimiz halde, sigara içmemiz yasaklanıyor.

4- Bizlerin çalıştığı bölümde eğer iş yoksa, diğer bölümlerden bize iş veriliyor.

5- Şu an bizler, 1. sınıfı bitirdik, okulumuz kapandı. Ancak, tatile girmedik, hala çalışıyoruz. İzinimiz fabrikadaki diğer işçilerle (işçi arkadaşlarla) aynı zamanda verilecek.

Bizler diyoruz ki, gelecek yıllarda, aynı sorunlarımız yine olacak. Biz çıraklar, sorunlarımızın çözülmesi için birlik olalım. Kölelik eğitimi değil, meslek eğitimi alalım.

Cevher Döküm A.Ş.'de çıraklık eğitimi gören biz ucuz işçiler, üretimdeki payımız kadar ücret alabilmek için, insanca saygı görebilmek için, sosyal yaşantımızın fabrikanın dışında olması nedeniyle üretim dışındaki zamanımızın çoğaltılması için, birlikte mücadele vermemiz gerektiğine inanıyoruz ve öncelikle MEGSB'nin çıraklık yasasının değiştirilmesini ve bu konuda işçi sendikalarına düşen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesini talep ediyoruz.

Bizler fabrika çırakları olarak, piyasa çıraklarının da eğitim programına alınmasını ve bizlerin haklarını koruyabilecek yeni bir kuruluşun olmasını istiyoruz.

Ne garip şey! İş kazası olmaması için gereken önlem alınmıyorda, kazanın bedeli hesaplanıyor.

Önemli değil tazminat alırsın!

21 yaşında bir bacak artık büyüyemeyecekse, kaslarındaki kuvvet yok olacaksa, insanın bedensel bütünlüğü ve davranış birliğini koparıp atılacaksa bunun "hakkaniyete uygun" bir tazminatı olabilir mi? Tabii ki olamaz. Ama önlem almanın ve aldırmanın bir yolu mutlaka var.

Zeki Akkuş

İnsanın ömrüne paha biçilmez ama üretim esnasında bedeninden koparılan her bir parçaya fiyat tespit edildiğine tanık oluyoruz.

Eğer bir işçiyseniz bilesiniz ki elinizin, kolunuzun, ayağınızın, bacağınızın ve cümle organlarınızın neresinden ne kadar kopup işlevini yitirdiğine parasal olarak bir değer biçilmektedir. Yani insan olarak bütün değeriniz çalışma gücüyle ölçülmektedir. İşte bu ölçü temel alınarak komple bedeninizin "kaç para" ettiğinin liste ve cetvelleri en ince detayına kadar hesaplanmıştır.

Mesela tırnak ucundan kolunuzun omuzla birleştiği yere kadar nereden koptuğu, kopan parçanın sağ kolunuzda mı sol kolunuzda mı olduğunun fiyatı -değeri ayrı ayrı hesaplanmıştır.

Ne garip şey! İş kazası olmaması için gereken önlem alınmıyor da, kazanın bedeli hesaplanıyor.

Peki önlem neden alınmıyor? Çünku önlem almak iki sınıfı ilgilendiriyor. Yani işçi ve patronları. Düşünün bir kere: Önlem almak patronların hem kâr hem de sınıf çıkarlarından taviz vermek anlamına geliyor.

Bütün bir işçi sınıfına taviz verileceğine bir yılda meydana gelen 150 bin dolayında iş kazasında alınan can parçacıklarının bedeli (!) ödeniyor. Bunun tutarı olsa olsa bir holdingin kârı bile değildir.

İşte bir örnek:

İşverenin % 80 kusurlu bulunduğu bir iş kazasında, bacağı kesilen 21 yaşında bir işçiye mahkeme 1.5 milyon lira tazminat verilmesini hükme bağlıyor. Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, bu miktarın "Hak ve adaletle bağdaşmayacak ölçüde az olduğunu" ve "hakkaniyete uygun bir miktarda manevi tazminat" ödenmesi için yerel mahkemenin kararını bozuyor.

Eğer birisi eline bir balta alıp 21 yaşında bir gencin bacağını kesip bedeninden ayırsaydı ve o kişi yüzde 80 kusurlu olsaydı acaba kaç yıla kalem kırılacaktı? Ama bu özel bir mesele. İş kazası ise bir işçi meselesi, yani bir sınıf meselesi. Bütün fark burada.

İnsanın mantığı kol ve bacak fiyatlarını kabul edemiyor. Önlem alınması yerine "hakkaniyete uygun bir miktarda tazminat"ı da...

Bir aktrist bacaklarının yalnızca pozlarından, bir-iki açıp kapamasından onmilyonlar kazanıyor. Biz ise bu bacağımızla yaşıyoruz... Yürüyoruz, koşuyoruz, çalışıyoruz; dimdik duruyoruz. 21 yaşında bir bacak artık yürüyemeyecekse, kaslarındaki kuvvet yok olacaksa, insanın bedensel bütünlüğü ve davranış birliği koparıp atılacaksa; bunun "hakkaniyete uygun" bir tazminatı olabilir mi? Tabii ki olamaz.

Ama önlem almanın ve aldırmanın bir yolu ve bedeli mutlaka vardır. İşte bu yol ve bedel bizim kolumuz, bacağımız ve canımız pahasına ortaya çıkan sınıf kinimiz ve mücadelemizle zorla dayatılıp alınacak haklardan ve nihai hedeflerden geçecektir.

Sömürüde üstümüze yok

"Petrol-İş sendikasının yayınladığı, 1987 yıllığını incelediğimizde ortaya çarpıcı istatistiki tablolar çıkmaktadır. Ülkemizdeki ücretlerin, demokrasinin tartışıldığı yani ŞİLİ, GÜNEY KORE, TUNUS, BREZİLYA gibi ülkelerden geri olduğu anlaşılmıştır.

Kore'de, otomobil işçileri: 1 kg ekmek için 28 dakika, Brezilya'da 18 dakika, Tunus'ta 10 dakika çalışırken; Türkiye'de otomobil işçisi 33, Petrol-İş üyesi petrol işçisi 30, ortalama ücretli işçi ise 48 dakika çalışıyor.

1 kg. sığır eti için bir otomobil işçisinin çalışması gereken süreler: Güney Kore'de 3 saat 8 dakika, Türkiye'de 6 saat 25 dakika, petrol işçisi için 5 saat 47 dakika, ortalama ücretli işçi için 9 saat 36 dakika çalışmak zorundadır.

Bir televizyon için ise: Güney Kore'de 20 gün, Brezilya'da 39 gün, Tunus'ta 66 gün ve Türkiye'de otomobil işçisi 174 gün çalışmak zorundadır.

24 Ocak 1980 öncesi, günde 8 saat çalışarak elde edilen ücret için 1987 yılında 15 saat 28 dakika çalışılması gerekmektedir.

1987 yılında sözleşmeli personelin sayısı 85.000 olup bu rakam 1988 hükümet programına göre 420.000'e çıkarılacaktır. Sendikasızlaşmaya önlem alınmaz ise bu rakam 1.000.000'a ulaşacaktır.

ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü)'nun karar altına aldığı hesaplama şekline göre ülkemizde sendikalaşma oranı % 11,3'tür.

Ama ÖZAL hükümetine göre, sendikalaşma oranı % 63,2'dir. Birilerinin yalan söylediği ortada.

TİSK'e bağlı işveren sendikaları her işveren için saatte bir yayın çıkarırken, Türk-İş'e bağlı sendikalar ise her işçi için 4 ayda bir yayın çıkartmaktadır.

İşçi sınıfının son 7 yıl içinde sistematik bir şekilde sömürüldüğü istatistiklerce ortaya konmaktadır.

1979-1985 döneminde üretim içindeki işçilik payı kamuda: % 19,7'den 6,9'a, özel sektörde % 12,3'den 7,3'e düşmüştür. Kamu sektöründe işçilik payı 1979'da özel sektöre göre daha yüksek iken, 1985'te daha düşük bir düzeye inmiştir.

Türkiye'de bir işçi ev kirasını ödeyebilmek için 33 gün çalışmak zorunda.

1987 yılında gerçek net ücretler 1963'den % 54,9 oranında daha düşüktür.

Türkiye OECD ve AT ülkeleri içinde 1978-85 yıllarında gerçek ücretlerin sürekli gerilediği tek ülke olup, düşüş oranlarının büyüklüğü açısından da birinci sıradadır.

Memur ücretlerine gelince: 12 Eylül döneminde işçi ücretleri ile aynı oranda % 48,6 düşmüştür. Yine ÖZAL döneminde bu düşüş % 20,4 olarak devam etmiştir. Ama baskılara rağmen, 1987 yılı 12 Eylül sonrasında ülkemizde grevlerin en yaygın olduğu yıl olmuştur.

Grevler nedeni ile işgünü kaybı ise: 1.961.000 gibi yüksek bir sayıya ulaştı. Greve giden işyeri sayısı 307, grevci işçi sayısı 9,884'tür.

Mektup

Merhaba,

Bu başlık altında yazmış olduğum yazılarımın tümü arkadaşlarımın ve aynı çatı altında yaşamış olduğu kişilerin düşünceleri olup, sorunlarımızın aynı noktada birleşmesinin ürünüdür.

Günümüzde yapılan zamlar ve iş yerindeki üst kademede yer alan patron yaltakçılarının bizlere karşı haksız yere uyguladıkları baskı ve yıldırma olayları hemen, hemen her gün günümüz koşullarında karşı karşıya geldiğimiz olaylardır.

Bizler inşaat işçileri olarak, en ağır ve en yorucu işler yapan, hakkımızı savunduğumuz zaman şantiyeye çağrılıp hesabını verip, kapı dışı edilen insanlarız. Bu herşeyden önce patron gücünün dayanağı olup "sen olmasan ne olur, senin gibi bir sürü işsiz gezen, bu işe muhtaç insanlar var. Daha düşük fiyata çalışır, getiririm onlardan yararlanırım" politikasıdır. Ve bilindiği gibi, günümüzün devlet yönetiminide gerisine alarak ve istediği biçimler doğrultusunda hareket etmesek şantiyeye polis bile sokabilen patron kesimi, bizleri çıkmaza sürüklemek istemektedir.

Bizler inşaat işçisi olarak katlardan düşüp ölen arkadaşlarımız olsun istemiyoruz. Bunun yanı sıra yaralanan arkadaşlarımız hastaneye sevk edilirken, hastanede en kötü biçimde karşılamaları yetmiyormuş gibi sigorta primi yatırılmamışsa, kapı dışarı ediliyoruz. Ya da göz boyarcasına bir pansuman yapılıp öyle kapı dışarı ediliyoruz. İş yerine gelindiğinde bu adam sakatlandığı için işveren tarafından zaten kapı dışarı ediliyor. Günümüz Türkiyesi'nde buna benzer olaylar her gün olmaktadır. Bu da demektir ki bu devlet biçimi biz işçileri tutmuyor. Patron kesimini kalkındırıyor.

Her gün uyandığımızda zam üstüne zam geliyor. Maaşlar ise yerinde sayıyor. Eğer, demire, çimentoya, benzine, mazota, keresteye, çiviye makinaya v.s. şeylere zam geliyorsa patronların cebi doluyor. Gıda maddelerine ev kiralarınada zam geliyor. Şu bir gerçek ki etin nasıl yendiğini çoğumuz bilmiyoruz. Bunlar günlük yaşamın gerçeğidir. Patron düzeni herşeyin kendileri için olmasını istiyor. Sendikal çalışmalara engel olmak için işten çıkarılma tehtidiyle karşılaşıyoruz. Böyle bir yaşantıyı sürdürmek daha ne kadar mümkün. Bu baskılar nereye kadar sürecek acaba...

İnşaat İşçisi
Cemal AYAN

Yeni düşünce ne değildir?

Sahir Aktan

"Akıl ve sağduyu" gibi kavramlar, işçi sınıfı için değil, onun karşıtları, sosyalizm için değil, kapitalizm için ve elbette hiç bir şey anlatmayan beylik anlamlarıyla değil, işçi sınıfına (genelde sosyalizme) karşı, gerici, haksız ve saçma önyargıların önüne realiteyi çıkarmak için "Yeni Düşünce" kapsamı içine giriyorlar.

Gençlik olarak "Yeni Düşünce" parantezi içindeki gelişmeleri dikkatle izlemek, bu gelişmelerin barış içindeki bir insanlığa sunduğu felsefi perspektifi iyice kavramak durumundayız. Öte yandan "Yeni Düşünce"nin kendisini onun yanlış ve keyfi yorumlarından ayırdetmek, bu yanlış yorumların gençliğin devrimci mücadelesine zarar vermesini önlemek zorundayız. Bunun için "devrimci lafazanlık" yetmez. Konuyu göz ardı etmeye ise hiç hakkımız yok. O halde kendimizi olayın gerçek sahibi yerine koyarak titizlenmeliyiz.

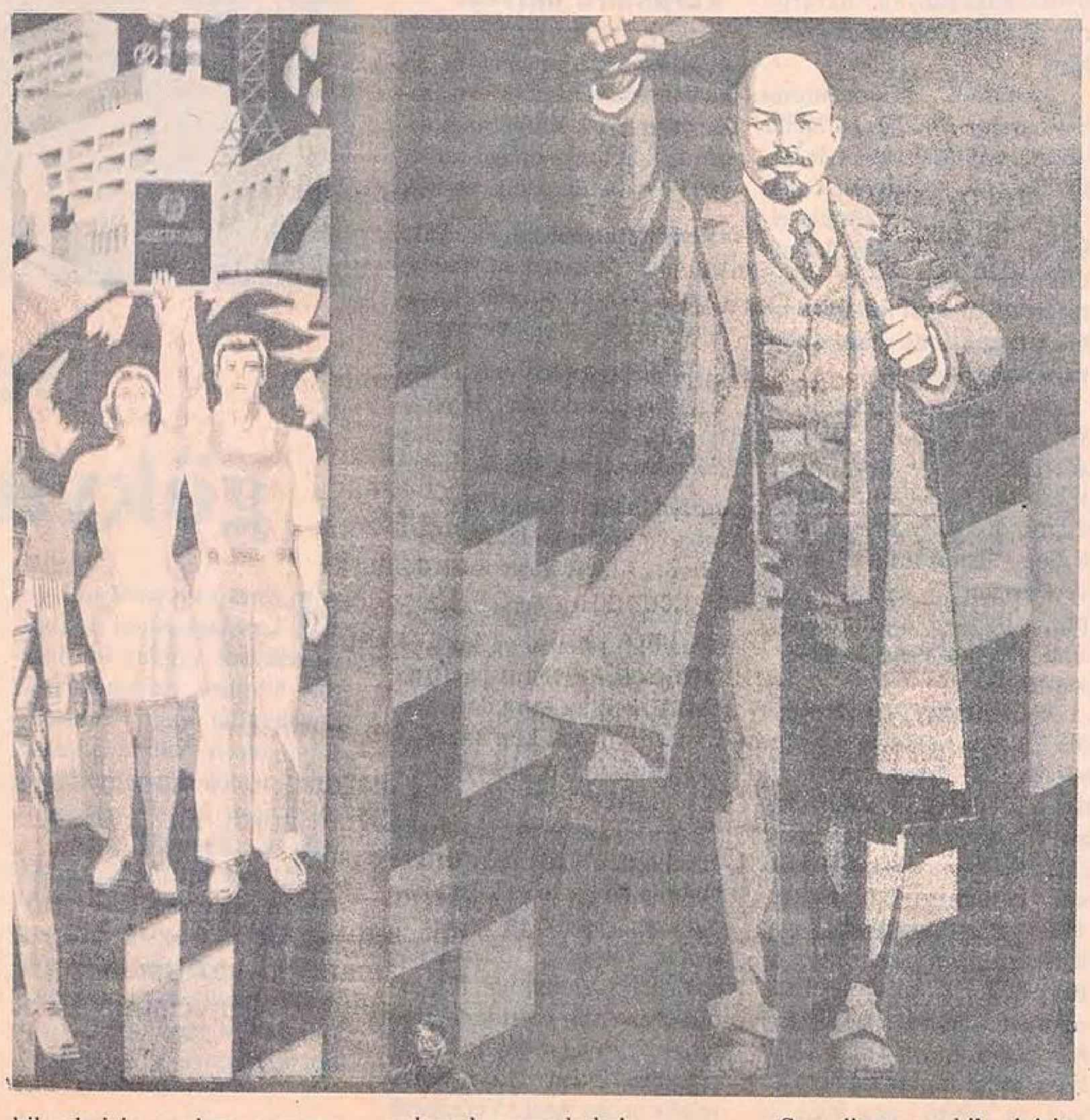
"Yeni Düşünce", dünyamızın bugün içinde bulunduğu durumun kapsamlı analizine, yaşanan gelişmelerin ortaya koyduğu evrensel eğilimlere dayanıyor. İki sistemin birlikte

"Yeni Düşünce" Türkiye'de farklı yorumlanıyor. "Doğrular bizim tekelimizde değildir" denilerek, Marksizm dışı her türlü düşünceye ve burjuva ideolojilerine, en azından Marksizme eşit bir paye veriliyor.

yanyana varolması ile insanlığın sosyalizme doğru uzanan geleceğini bütünleştiren bir felsefi temel yaratmayı amaçlayan "Yeni Düşünce" işçi sınıfından, insanlığın çıkarlarını sadece genel tarih düzleminde temsil etmekle yetinmemeyişi, bu çıkarları bugünkü somut durumda da temsil etmesini istiyor. Bu, tarihi anlamda özel bir moment, insanlığın kendini yok etme ya da varlığını sürdürme sorunuyla karşı karşıya geldiği kritik bir dönemde ortaya çıkan özel bir bilinç, özel bir aşama olarak da yorumlanabilir. İşçi sınıfı düşüncesinin bu çözümlemesi, sadece işçi sınıfından değil, herkesten, bu özel aşamanın gerektirdiği bilinci, örneğin kapitalizmden de, yeni, adaletli bir ekonomik düzen koşullarına, iki dünyanın değerlerinin objektif ölçülerle kıyaslanmasını mümkün kılan koşullara adapte olmasını bekliyor. "Yeni Düşünce"nin ifade ettiği bilinç ideolojik bir nitelik taşımıyor, bu nedenle Marksizmin yaratıcı geliştirilmesiyle aynı anlama gelmiyor. Çünkü bu "Yeni Düşünce"nin, bütün toplumsal güçlerin ideolojik görüşlerinde yansımalar yaratması öngörülüyor. Kısaca yeni düşüncede, dünyanın bugünkü gelişme dinamiklerini aynen koruyan, ama bu gelişmeyi riske sokan global sorunları dışlayan bir öz var ve herkes, kendi verili ideolojik sınırları içinde kalarak, ama dünya gerçeğinin de bilincine vararak "Yeni Düşünceye" gelebilir.

Biz, genç insanlarız. Ama eğer dünyamızı, yaşadığımız minik çevreden ibaret görmüyorsak, bu söylenenleri anlayacak çaptayız. Dünyanın bugünkü gelişmesinin temel eğilimleri önce "benimseniyor", sonra "derinlemesine analiz" ediliyor, bir sonuca varılıyor. Bu sonuç, ideolojiler, sosyal sistemler, sınıfsallık ve ulusallıklar dışında, ama bunların tümünün varoluşlarını da kapsayan bir evrensel geçiş noktasını saptıyor. Yani, sınıfsal konumları, bilinç ve ideolojileri aynen varsayan, ancak bunların birlikte varoluşuna yeni bir boyut katan evrensel bir açıklama var önümüzde; yorum değil.

Hem Türkiye gerçeği üzerinde duracağız, hem de bu "Yeni Düşünce"yi anlayacağız. Gerçekte eğer "kafamız karışık" değilse, sorun da karmaşık değildir. Apaçık söylenen bir gerçeği yanlış anlayabilmek için yanlışın uzantısı olmak gerekiyor. Şöyle diyenler çıkıyor:

Bugünkü dünya koşullarında sosyalizme ulaşan devrimci süreçler yaratmaya imkan yoktur. Bu nedenle işçi sınıfı, sosyalizm mücadelesini ertelemek, olabilecek güncel amaçlar için mücadeleyle kendini sınırlamak zorundadır!

Devrimci durum yoksa, yakın bir gelecek için de (birkaç yıl içinde!) olması gözükmüyorsa, devrimci mücadelenin ve devrim öngören programların bir anlamı yoktur. Devrimci mücadele ve devrim programları devrimci durumun sorunlarıdır!

Sosyalizme geçebilmek için, toplumun çoğunluğunun onayını almaktan başka, dünya kamuoyunun da vizesini almaktan gayrı çare bulunmamaktadır ve bu şartlar dışında sosyalizm hayali kurmamak gerekmektedir!

Dünyadaki bugünkü mevcut dengeleri değiştirecek değişiklikler amaçlamak, örneğin Türkiye'nin NATO'dan çıkmasını istemek ve savunmak, son derece tehlikeli ve risklidir. O halde dengeleri değiştiren değil, koruyan ve pekiştiren tutumları öne çıkarmalıyız!

Sosyalizmin aynı zamanda en geniş demokrasi olması gerekliliğini, demokrasinin sosyalizmin "önkoşulu" olduğu biçiminde altüst edip yorumlamanız, bugünkü dünya şartlarının icabı olmuştur. Ayrıca sosyalist ve kapitalist demokrasi kavramları gibi ayırımlardan uzak ve genel bir demokrasi kavramı üzerinde herkesle uzlaşmanızın zamanı gelmiştir. İşçi sınıfı, kendi sınıf karşıtları olmaksızın demokrasiye ulaşamaz!

İşçi sınıfı, günümüzdeki görevlerini yerine getirebilmek için sınıf karşıtlarıyla ittifak kurmak zorundadır. Türkiye'de demokrasizliğin sebebi egemen güçler olsa bile demokrasi sorunu onları da ilgilendirmektedir, bunun dışında kalamazlar!!!...

İşte "Yeni Düşünce" Türkiye'de bu ve benzeri yorumlarla çeşitleniyor. Böyle kavrandığı için değil, böyle kavranmak istendiği için bu yorumlar ortaya çıkıyor. "Doğrular bizim tekelimizde değildir" denilerek, Marksizm dışı her türlü düşünceye ve burjuva ideolojilerine, en azından Marksizme eşit bir paye veriliyor. Vahim bir yanılgı sonucu, işçi sınıfının devrimci amaçlarıyla -ve sosyalizm ile- insanlığın genel çıkarları arasında bir çelişkinin varolduğu zımmen itiraf ediliyor ve "insanlığın genel çıkarlarını başa alma" vurgusu sırf bu dar anlamıyla kullanılıyor.

İdeoloji dışı bir sorun ideolojik bir kapsamda ele alındığı için farklı ideolojiler arasındaki ayırım çizgileri silikleşiyor, işçi sınıfı sözkonusu olduğunda "kimlik sorunu" zorlanmış oluyor. Yapılan bütün bu yorumların işçi sınıfı düşüncesine ve özellikle de Türkiye gerçeğine aykırı durduğu anlaşılmış olacak ki, "değerler hiyerarşimizi yeniden gözden geçirmemizin" zorunlu olduğu da ekleniyor.

Halbuki "Yeni Düşünce" herkesten belirlenmiş sınıf ve sistem kimliğine göre görev ve sorumluluklar bekliyor. Bunu doğru ve haklı olarak o tarz bir biçimde koyuyor ki, varsayılan hareketlenme işçi sınıfı bakımından kendi sınıfsal konumunu pekiştirip güçlendirmek, diğer sınıf ve zümreler açısından da, işçi sınıfının misyonunu zorbalıkla engellemekten vazgeçmeleri anlamına geliyor. "Akıl ve sağduyu" gibi bu kavramlar, işçi sınıfı için değil, onun karşıtları, sosyalizm için değil, kapatilazm için ve elbette hiç bir şey anlatmayan beylik anlamlarıyla değil, işçi sınıfına (genelde sosyalizme) karşı, gerici, haksız ve saçma önyargıların önüne realitiyi çıkarmak için "Yeni Düşünce" kapsamı içine giriyorlar.

"Yeni Düşünce"nin acilcilerinin anladıkları gibi anlaşılırsa, dünyamızdaki gelişmeler ve eğilimler Marksizmin kavrayış kapasitesini aşmaktadırlar. Gelişmeleri ve eğilimleri değiştiremeyeceğimize göre de Marksizmi, bunları kavrayacak biçimde değiştirmemiz gerekli olmaktadır! Tam tersini düşünmekte, dünyadaki gelişmelerin, Marksizmin dünyaya ilişkin bütün varsayımlarını doğrulayıp güçlendirdiği, her iki sistem kapsamında da kaydedilen gelişmenin son tahlilde insanı yetkinleştirip güçlü kıldığı anlamında dünyamızın giderek daha çok Marksizmin kavrayış alanı içine girdiği sonucuna varmakta biz neden haklı olmayalım?

Gençliğe "Özalcı" hakareti

Mehdi Baran

Dünyamızın değişmekte olduğu gerçeğinin bin bir türlü istismarına tanık oluyoruz. 12 Eylül'den bu yana da Türkiye "değişiyor" ve bu değişimin en pespaye istismar biçimleri de birlikte oluşuyor. İdeolojiler, temel insani açılar, değerler, bilinç türleri de değişti, değişiyor, değişmek zorundadır deniyor. Bunların korunmak istenmesi "değişmeyi göremeyen yabanilik" olarak niteleniyor. Bu değerlendirmelerin gençliğe ilişkin yönünde, 12 Eylül'den sonra, liberal değerleri temel alıp genişleyen, bireysel özgürlüğe önem veren ve "yaşamın tadına" varmak isteyen yeni tip bir gençliğin, sözgelimi bir "Özal Gençliği"'nin oluştuğu varsayımı var.

Özal'lı bir tarife gerek kalmadan da, yeni bir gençlik türünün, 12 Eylül'den sonra ama tamamen 12 Eylül koşullarına bağlı olarak oluştuğu, bu tür gençliğin, dünyadaki değişimin bir yansıması değil, tersine, bu değişimin dışında ve karşısında olan Türkiye koşullarının bir ürünü olduğu rahatlıkla söylenebilir. Ne kadar yaygındır, nerdedir ve nasıl bir yaşam sürdürmektedir, sınıfsal kimliği nedir, bunları tam olarak bilmesek de böyle bir

Ülkemiz geleceğini Özal'a bırakmayacak kadar genciz biz. Ve mücadelemiz, "Özal Gençliği" denip küçümsenen apolitik gençleri de içine alacak ve göreceksiniz, bu gençlerin arasından ne de "kavga adamları" çıkacak.

gençliğin oluştuğunu düşünüyoruz. Yeni bir sömürü biçimi, yeni bir asalak sömürücü zümre, yeni bir siyasi ekol, yeni bir devlet ve hükmetme anlayışı oluşsun da, buna uygun bir gençlik zümresi oluşmasın olmazdı. Bu gençliği ya da gençliğin bu kesimini doğru tarif etmek gerekiyor.

Bize, basın ve benzeri araçlarla yansıtılan özelliklerine bakılırsa bu gençler **batıyı** örnek alıyorlar, daha çok da Amerikan yaşam tarzını. Özal'ı beğeniyor, ünlü şarkıcıların yerinde olmak istiyor, başına buyruk olmaya önem veriyor, dört asgari ücrete bir "oyuncak ayı" almayı özlüyor, sosyal sorunların **mücadele** ile değil, **tartışma** ile çözülebileceğine inanıyor, ideolojik katılıktan kaçınıyor, eğlenmeyi ve tabii bu arada düşünmeyi de seviyor. Hiç kuşkunuz olmasın, bu tür gençler savaşa da karşıdırlar, çevre kirliliğine de.

Dikkatle bakılırsa şu açıkça görünür: Bu genç insanlar, hem olumlu, hem olumsuz bir noktada duruyorlar. Olumlu ve insani pek çok özellik, bunlarda iç içe değil, yanyana duruyor ve olumsuzluk yaratıyor. Oturmamış bir kişilik olmaktan başka bu insan tablosunda **politika** ve **sorumluluk** eksik; bunlar olmayınca da her şey eksik. Duygu ve özlemlerin kaypak zemini üzerindeki bu zayıflık momentini rejim sürekli kılmaktan yana ama bize göre bu durum **"geçici"** çünkü gerçeğe çarpıp parçalanacak. Bunu bizim görmemiz bir şey ifade etmez, öncelikle ve hızla, bu gençlerin kendilerinin görmeleri gerekir. Onlara nasıl yardımcı olabiliriz, bizim sorunumuz bu olmalı?

Bu yapıdaki gençler yapay bir konumu yaşıyorlar. Dünü yok, yarını da yok ama bugünü var gençlerdir bunlar. Hani **"güller bahçıvanı sonsuz sanırlar" (Fontanelle)** ya, bu gençler de, şimdi ayak bastıkları cıvık felsefeyi öyle sonsuz ve insani saymaktalar. Ne ki sosyal değil bu zemin. Çünkü içinde somut insan ve somut insana ilişkin yaşam gerçeği yok bu konumun. Herhangi bir şeyin ne kendisi, ne de alternatifi olan bu durum, özgürlük olmadığı gibi, özgürleşmeye götüren bir süreç de değildir. Belli bir bağımlılık durumudur ve genç insanın güçlerinin prangaya vurulmasıdır; hem de, güya rejim tarafından esirgendiği "sol pranga" yerine kapitalizmin paslı prangasına vurulmasıdır.

Bu çok ağır bir suçlama değildir. İlgileri dejenere olmuş bu gençlik zümresinin, kimi izole alanlarda yarattığı "alternatif hareketler" Batı'daki türdeşleriyle de hiç bir benzerlik taşımıyor. Çünkü Batı'da alternatif kültür hareketleri ve özgün insiyatifler etrafında oluşan değerler havada gezinmiyorlar. Bu küçük alanlar, sözgelimi Nelson Mandela ile dayanışma söz konusu olduğunda, bir büyük alanda bir milyon genç yürek oluyorlar. Yani Batı'da alternatif başkalarının özgürlüğüne sahip çıkarak özgürleşiyor.

Geriye dönelim, "Özal Gençliği" denilerek düpedüz hakaret edilen, küçük düşürülen bu gençlik zümresi önüne sürülmüş "12 Eylül öncesi gençliği" imajını aynen kabullenmiş görünüyor. Nasıl öğretmişlerse onu biliyor. "Kavgacı, slogancı, ideolojik saplantılı, teşkilatlanmış, kendine yanlış yol seçmiş" bir gençlik olarak düşünüyor dünkü gençliği ve aynen böyle "eleştiriyor"! Böyle düşünmekle, dolaylı olarak 12 Eylül'ün topluma ve bu arada gençliğe reva gördüğü her şeyi onaylamış oluyor. İnsan vicdanını ayağa kaldıran bir dönemle aynı açıyı paylaşmak "Özal Gençliği"'nin de hazmedebileceği bir yakıştırma değildir; ama bu gençliğin realitesi de budur.

12 Eylül'den sonra, liberal değerleri temel alıp genişleyen, bireysel özgürlüğe önem veren ve "yaşamın tadına" varmak isteyen yeni tıp bir gençliğin oluştuğu varsayımı var.

Geriye dönmüşken;... Ne idi 12 Eylül'den önceki gençlik mücadelesinin özü? Faşizme karşı, profesyonel "cinayet örgütüne" karşı demokrasiyle birlikte can güvenliğinin savunulması, emekçilerin yürüttüğü haklı mücadeleye denk düşen bir özgürlük mücadelesiydi. Tek "kusuru" militanlaşması ve örgütlenmesiydi! "Özal Gençliği" denilen apolitik gençliği ürküten de bu örgütlü ve militan olma özelliğidir, öyle gözüküyor. Yani tam da "aslanın ağzındaki özgürlüğü" geri almak için taşınması gereken özellik bu gençliğe olumsuzluk gibi gözüküyor, çünkü faşist ideoloji böylesini uygun görmüş.

Ne ki özgürlük bıraktığımız yerde duruyor. Gene ordan, yarım kalmış yerden başlıyoruz, başlamak zorundayız. Aynı yanlışlar ve aynı tecrübe kısırlığı ile değil, aynı gerekçe ile kalınan yerden alıp götüreceğiz. Ülkemizin geleceğine, kendi geleceğimiz de bunun içinde saklı olduğu için geniş ilgimiz var ve bu ilgimiz politiktir; yani iddialıdır. Ülkemizin geleceğini Özal'a bırakmayacak kadar genciz biz. Ve tabii bizim politikleşen mücadelemiz, şimdi "Özal Gençliği" denip küçümsenen apolitik gençleri de içine alacak ve göreceksiniz, bu gençlerin arasından ne de yaman "kavga adamları" çıkacak.

Hipodromlardan yükselen ses:

Hadi kızım kim geçer seni!

Özdemir Güler

Omurgalılar'ın memeliler tarafından olan insan ile tek parmaklıların otgiller familyasından bir başka memeli olan at arasındaki "alt-üst" olmuş ilişkinin tarihine eski Yunanistan'daki Olimpiyat oyunlarından bakalım dedik; Olimpia şehrinde, atların üzerinde, atıyla bir bütün olarak, koşuyu kazanmak için yarışan jokey ölümsüzlük iksiri içmiş kadar ölümlü, Sisifos'a kayayı çıkartmış kadar bağımlıydı.

O zamanlar imparatorun emriyle koşuların sonucu önceden belli oluyordu ve seyirciler arasında da bir takım bahisler geçiyordu. Bu zamanlarda ise özü aynı kalmak koşulu ile çağın ve düzenin - kapitalist- gereklerine göre modernizasyona uğramıştır. Günümüz Türkiye'sindeki at yarışlarını yerli yerine oturtmak için olaya -bütün mülksüzleştirme sindirme, kişiliksizleştirme, yabancılaştırma politikalarında olduğu gibi- 24+12 penceresinden bakmak gerekir.

"Altılı ganyandan 130 milyon kazanan talihli bir iş adamı"

"Yatıramadığı kuponuyla altılı ganyanı bilen bir kişi intihar etti."

"Adana'da bir jokey ayaklarından kurşunlandı."

"Ganyana % 100 zam geldi."

"En çok ilgi gören şans oyunu altılı ganyan" haberlerini gazetede çoğaltmak mümkün.

Veliefendi Hipodromunu kimi zaman 35.000'e varan bir kitleyle dolduran, ailesiyle birlikte piknik sepetlerini kollarına alıp ağaçların altında ellerinde kuponları ve başlarının üstünde "talih kuşları"yla yarışları takip eden insanlar panik havası içinde oradan oraya koşuyorlar.

Çok sağlam bir yerden "tiyo" almış, kuponu kimselere göstermeden gişeye yatırıyor, sabah tan ağarmasıyla kalkıp atların dışkısına bakıp sağlıklı olup olmadıklarını öğrenmeye çalışıyor ve cebindeki son parayı da talip kuşunun kafasına pislemesi için 3'lü bahis'e yatırıyor.

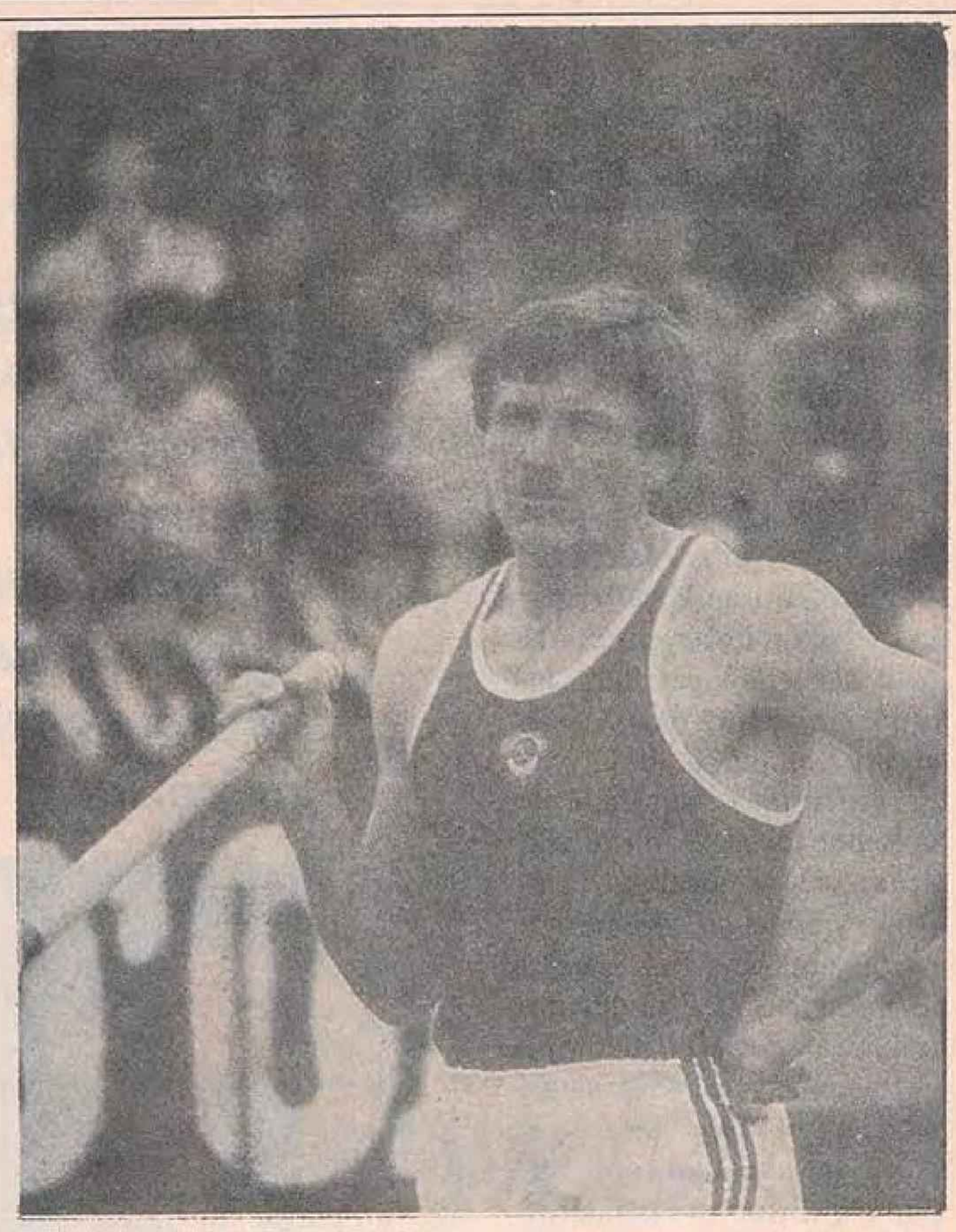
Madalyonın öbür yüzü ise olayları tüm çıplaklığıyla yansıtıyor bize. Jokey atın üstünden düştüğünde veya yarışı kazandığında parayı kazanan at sahipleri veya seyrekte olsa onların tanıdık çevreleridir. Jokey attan düştüğünde, yarışı kazanan diğer atın sahibiyle para bölüşülüyor ve bu işten jokey de düşerken gösterdiği başarıdan dolayı ödüllendiriliyor. Kimi zaman ise olay jokey, at sahibi veya seyis ile halledilemezse atla hallediliyor. Ata vurulan bir iğne veya içirilen bir hap, üzerindeki jokeyin delice mahmuzlamasına, kamçılamasına rağmen etkisini gösterdiği gibi gösteriyor. Tüm bunlar aykuka çıktığı ve bu işin mafyası kendini belli etmeye başladığında ise Türkiye Jokey Kulübü hakemlik görevini yerine getiriyor, şike yapanlara ufak tefek cezalar yağdırıyor. Kafalarının üstünde talip kuşu dolaştıranlarada bir damla pislik vererek asayiş berkemal kılıyor. Dikkat edilecek olursa at yarışlarındaki büyük paraları kazananların çok büyük bir çoğunluğunu at sahipleri ve iş adamları oluşturmaktadır. At yarışlarında büyük para; dolap döndürenlerden, dönen dolaplardan haberi olanlardan ve büyük parası olanlardan yana akıyor. Küçük paralar ise depolitizasyon ve dejenerasyonun sürdürülmesi ve kurumsallaştırılması ve sus payı için büyük umutlar kuranlara akıyor. Ve sonuçta kim kazanırsa kazansın vergisi kesiliyor.

At yarışlarında büyük para; dolap döndürenlerden, dönen dolaplardan haberi olanlara akıyor. Küçük paralar ise sus payı için büyük umutlar kuranlara akıyor.

Binicilikte bir kural var. "Atını ne kadar çok seversen, at da seni o kadar çok sever. Onunla ne kadar çok beraber olup anlaşabilirsen başarı o kadar yakındır." Yukarıda söylenen sözler at için doğrudur. Ama atın üzerindeki için hiç te öyle değil. Olimpia şehrinin üzerinden jokeyiyle harekete geçen Ares, Veliefendi hipodromunda, New York'ta Londra'da, Tokyo'da durup dinlenmeden koşuyor.

Jokey ve Ares arasındaki "alt-üst" olmuş ilişki uluslaşmanın şafağında başlamıştır. O zamandan beri de hep aynı söz çeşitli dillerde binlerce kez söylenmekte; "Hadi kızım kim geçer seni."

Sergey Bubka gökyüzüne uzanıyor

Sergey Bubka'nın kırdığı dünya rekorlarının dökümü şöyle:

- 25.5.1984 .....5,85 m.
- 2.6.1984 .....5,88 m.
- 13.7.1984 .....5,90 m.
- 31.8.1984 .....5,94 m.
- 13.7.1985 .....6,00 m.
- 8.7.1986 .....6,01 m.
- 23.7.1987 .....6,03 m.
- 9.6.1988 .....6,05 m.

Haziran ayı içerisinde Çekoslovakya'nın Bratislava şehrinde yapılan uluslararası atletizm yarışmalarında Sovyet atlet Sergey Bubka sırıkla yüksek atlamada kendisine ait olan dünya rekorunu iki santim farkla yeniledi ve 6,05 m. yüksekliği geçti.

Yarışma sırasında otuz dakikalık bir süre içinde ilk denemede 5,70 m., sonrakinde 5,90 m. atladıktan sonra 6,05 m.'yi aşarak yeni dünya rekoru kıran 24 yaşındaki Bubka'nın antrenörü Vitali Petrov, Bubka'nın teorik olarak 6,30 m.'ye çıkabilecek güçte olduğunu belirtiyor.

Gerek kırdığı rekor, gerekse temposuyla izleyicilerin hayranlığını toplayan Bubka, yeni rekoru ile ilgili olarak kendisini gerçekten rekor için formda hissettiğini, yarışma ortamı ve güzel hava şartlarının da buna yardımcı olduğunu söyledi.

Bubka dünya rekoru için yarışmaya başladığı 1983'te sırıkla yüksek atlamada dünya rekoru bir başka Sovyet atlete, Vladimir Polyakov'a aitti. Polyakov'un 5,81 m.'lik rekoru o yıl Fransız Pierre Quignon (5,82 m.) ve Thierry Vigneron (5,83 m.) tarafından yenilendi. 1984'te dünya rekorlarına artık Bubka damgasını vurmaya başladı. Bubka'nın rekor dizisi sadece bir kere, Vigneron tarafından 31.8. 1984'teki 5,91 m.'lik atlayışla kesildi. Bubka aynı gün 5,94 m.'lik atlayışıyla rekoru geri aldı ve o günden bu yana dünya rekorunun sahibi olmayı kırdığı yeni rekorlarla sürdürdü.

Atletizm pisti istiyoruz

Genç amatör sporcuların sorunlarıyla ilgili bilgi alabilmek için Bursa'nın başarılı atletlerinden Özlem Erenoğlu ile söyleşi yaptık.

■ Özlem spora nasıl başladın?

□ İlkokul dördüncü sınıfta basketbola başladım. Daha sonra ortaokulda voleybol oynadım, lise birinci sınıfta ise çok sevdiğim atletizm branşını seçtim.

■ Basketbol, voleybol oynadıktan sonra atletizmde karar kılmanın nedenleri neler oldu?

□ Atletizm sporunu sevdiren lise öğrenimim sırasında beden eğitimi öğretmenim oldu. 1984 yılının Eylül ayında okulumuzda yapılan bir seçme sonucunda da atlezim'e başlamış oldum. Okul seçmelerindeki başarılarımdan sonra 1984 Kasım ayında yapılacak olan Türkiye Yıldızlar Şampiyonasına hazırlanmaya başladım. 1984 T.Y.Ş.'na çok sayıda sporcunun katılması beni çok düşündürmesine rağmen, yarışlar sonuunda çok iyi dereceler yaptım ve T.Y.Ş. ikincisi oldum. İşte bu sonuç beni en çok sevindiren olay oldu. İki aylık idman sürecinde bu başarıyı tek başıma elde ettiğim için çok bağlandım.

■ Ne türlü sorunlarla karşılaşıyorsunuz?

□ Aslında sorunlarımız o kadar çok ki nereden başlayacağımı bilemiyorum. Size birkaç sorunumuzu maddeler halinde açıklamaya çalışacağım.

a) Malzeme sorunu:

Ben dört yıldan beri atletizmle uğraşıyorum. Cirit ve disk atıyorum. Bir tek Avrupa cirit 700-800 bin TL., bir çift çivili ayakkabı 120.000 TL:, bir kros ayakkabısı 60.000 ile 120.000 TL. arasında değişiyor. Peki Türkiye'de bu malzemeleri alacak kaç sporcu var?

b) Stad sorunu:

Çalışma ve idman yapabilme sorunu bizim için başlı başına önemli bir sorun. Bunun için biz atletler daha rahat bir çalışma ortamının yaratılmasını istiyoruz. Müstakil atletizm pisti istiyoruz. İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyük şehirlere müstakil atletizm pisti yapıldı (yeterli olduğu söylenemez). Bursa, Eskişehir vb. şehirlerimizde neden müstakil atletizm pisti yapılmıyor? Bu yüzden iyi dereceler çıkarmamız ve kendimizi aşmamız imkansızlaşıyor.

Saha içerisine cirit ve dist atmak, koşmak, joğ atmak, kültür fizik yapmak, oturmak YASAK. Bu tür hareketlerimizi ancak yarı kum yarı çim olan yerlerde, yani kale arkalarında yapabiliyoruz. Adını stadyum koymuşlar ama stadyumu futbolculardan başka rahat kullanan sporcu yok.

Özlem arkadaşa bundan sonraki çalışmalarına başarılar dileğiyle teşekkür ediyoruz.

Bursa Bürosu

Özlem ERENOĞLU'NUN Dereceleri:
1984 Türkiye Yıldızlar Şampiyonası Disk 3.
1984 Türkiye Yıldızlar Şampiyonası Gülle 2.
1984 Bursa Gençler 100 Mt. 3.
1985 Bursa Gençler 100 Mt. 2.
1987 Türkiye Büyük Bayanlar Şampiyonası Gülle 3.
1987 Türkiye Büyük Bayanlar Şampiyonası Gülle 3.
1987 Türkiye Büyük Bayanlar Şampiyonası Gülle 3.
1988 Türkiye Yerel Ulusal Takım Seçmeleri Bölge Cirit Şampiyonu.

Paramız yok gidemiyoruz

Spor alanında gösterdiği başarılarla dikkati çeken bir lise olan Ertuğrul Gazi Lisesi, 1986 yılında eğitim ve öğretime açılmıştı. Bu kısa süre içinde yarışmalarda çok büyük başarılar elde eden Ertuğrul Gazi Lisesi'nin derecelerini kısaca sıralıyoruz.

-1986-1987 Atletizm Yıldızlar Birinciliği

-Kız Kros Takımı Birinciliği

-Futbolda Grup finali oynama hakkı

-1987-1988 Öğretim yılında Güreşte İstanbul Takım İkinciliği, 3 siklette ferdi birincilik, 2 siklette ferdi ikincilik. Spor faaliyetlerinde çok başarılı olan Ertuğrul Gazi Lisesi öğrencileri ne yazık ki bir çok sorunla karşı karşıyadırlar. Bunlar genel anlamda tüm liselerde bulunan tesis yokluğunun yanı sıra, malzeme yokluğundan musabakalara gitmek için gerekli olan para sıkıntısına kadar herşey sorun olmaktadır. Okulda sadece 35x17 metre ebatlarında bir basket sahası vardır. Bu da ihtiyacı karşılamaktan çok uzaktır.

Avrupa Futbol Şampiyonası'nın ardından...

F.Almanya'da yapılan Avrupa Futbol Şampiyonası'nda yeni bir seyirci rekoru kırıldı. Maçların oynandığı sekiz stadyumda onbeş karşılaşmayı toplam 847 bin biletli seyirci izledi. Ortalama olarak her karşılaşmada 56.467 seyirci bulunuyordu. Daha önceki seyirci rekoru 1984'te Fransa'da yapılan şampiyonaya aitti. O zamanlar Avrupa Futbol Şampiyonası son tur karşılaşmalarını toplam 599.655 kişi (her karşılaşmaya ortalama 39.977 kişi) izlemişti. 15 karşılaşmadan yalnızca dördünde tüm biletler satılmadı. Bunlar İngiltere-İrlanda, İtalya-İspanya, İrlanda - Sovyetler Birliği ve İngiltere - Sovyetler Birliği karşılaşmalarıydı. Toplam 883 bin giriş biletinden satılmayanların sayısı sadece 36.000 olarak belirlenirken, stadyum kapasitesi kullanımının % 96 olduğu kaydedildi.

Final karşılaşmasında Sovyetler Birliği'ni 2-0 yenen Hollanda galip çıkarak kupayı aldı. Karşılaşmadan sonra her iki takımın antrenörleri UZ gazetesinde yayınlanan (27.6. 1988) röportajlarda maçla ilgili değerlendirmelerde bulundular.

LOBANOVSKİ: "DÜŞÜNDÜĞÜMÜZÜ GERÇEKLEŞTİREMEDİK"

Sovyetler Birliği takımı antrenörü Valeri Lobanovski final maçıyla ilgili görüşlerini şöyle özetledi: "Gerçekten çok iyi, son derece ilginç ve seviyeli bir final karşılaşmasıydı. Her iki takımın da maçı kazanma imkanı vardı. İki tarafın da yeterli gol fırsatı çıktı.

Takım oyununun yanısıra yıldızlar sonucu belirledi.

Sonucu etkileyen nedenlerden birisi böyle bir maç için her iki takımın da aynı şartlara sahip olmaları gerekirken, Hollandalıların karşılaşmadan önce bir gün daha fazla dinlenme imkanı bulmalarıydı. İkincisi, Kuznetsov ve Bessanov gibi oyuncularımızdan vazgeçmek durumunda kaldık. Bu bizim için çok büyük bir handikaptı. Çünkü bir takımın birinci sınıf oyuncularından mahrum olması oyunu zayıflatır. Hollandalılar daha önce bizimle oynadıkları karşılaşmadakinden farklı oynadılar. Bu defa 90 dakikayı aşkın süre stratejisini gerçekleştiren bir takımdı Hollanda. Futbolda kazanan takım, tüm oyun boyunca kendi stratejisini gerçekleştirebilen takımdır. Ayrıca çok gol fırsatı kaçırdık. Özellikle Belanov üç kez iyi gol fırsatına sahip oldu. Bunlar değerlendirilemezse, oyun bu finaldeki gibi sonuçlanır. Gol olmayan penaltıdan sonraki moral bozukluğunun çok etkili olduğuna inanmıyorum. Takımın durumu arzu edildiği gibi değilse, oyun da olması gerektiği gibi gitmemişse, bu tür zayıflıkların belirmesi doğaldır. Böyle bir oyunda sahaya kazanmak için çıkılır. Hollandalılar da bundan farklı bir şey yapmadılar. Başka türlü de sonuçlanabilirdi, çünkü ilk gole kadar biz gerçekten oyunu tayin eder durumdaydık. Ama her zaman söylendiği gibi, maç 90 dakikadır".

MICHELS: "BİRAZ DA ŞANS GEREKLİ"

Şampiyon takınmın antrenörü Rinus Michels ise şu değerlendirmelerde bulundu: "Şu an ancak mutluluk ve memnuniyet hissedebiliyor insan. Sovyetlerle yaptığımız ilk maçtan edindiğimiz tecrübe başarıda şüphesiz etken oldu. İlk maçı finalle karşılaştırmak mümkün değilse de, bu böyle. Finali kazanma baskısı futbolcularımı oldukça zorladı. Sovyetler'in tehlikeli kontrataklarına karşı hazırlıklı bulunmayı başardık ve maça dikkatli başladık. Van Basten'in asla geriye düşmemesi, engellenmemesi stratejimiz için önemliydi. Çünkü ancak böylelikle atağa kalkabilirdik. Başlangıçta Sovyetler daha iyi durumdaydı. Maçı kontrol etmelerine zorlukla karşı koyuyorduk. Sakin bir biçimde kontratakları beklemekten başka çaremiz yoktu. Böyle de oldu. Başarı için şans da şu ya da bu şekilde gerekiyor. Avrupa Şampiyonası'nda şüphesiz biraz daha şanslı bir takımdık. Ama sırf şansla maç kazanılmaz. Şans olmadan da başarıya ulaşılmaz, bunu Sovyet takımın da görebilirsiniz."

Mandela'ya özgürlük

Tracy Chapman: Amerika'da plakları milyonlar satan yeni rock şarkıcısı Mandela için de söyledi.

Baştarafı Sayfa 1'de

11 Haziran 1964 ırkçı rejimin Nelson Mandela'yı ömür boyu hapse mahkum ettiği tarihtir. Tam 24 yıl sonra 11 Haziran 1988'de Londra'daki Wembley stadyumunda 200'den fazla sanatçının katıldığı rock-pop konserinde 70 binden fazla insan dayanışma duygularını dile getiriyordu: **"Free Mandela!"** (Mandela'ya Özgürlük).

Nelson Mandela'nın çeyrek yüzyılı bulan tutukluluğunu protesto, Güney Afrika'daki ırkçı rejimi kınama ve Mandela'nın 18 Temmuz'daki 70. doğum yıldönümünü kutlama amacıyla, Harry Belafonte, Miriam Makeba, Whitney Houston gibi dünyaca ünlü sanatçıların öncülüğünde düzenlenen konser, son yıllarda türündekilerin en büyüğüydü. Konseri naklen yayınla 60 ülkeden 500 milyondan fazla kişi coşkuyla izledi. Irkçı rejimin engelleme girişimlerine rağmen Britanya yayın kurumu BBC kamuoyunun isteği doğrultusunda naklen yayını gerçekleştirdi.

Peter Gabriel'in ırkçı rejim tarafından 1977'de öldürülen Steve Biko için yazdığı "kıvılcım bir kez parlamasın, rüzgâr daha da yükseltir onu" deyişindeki gibi, dayanışma duyguları dalga dalga sarıyordu Wembley'in tribünleri ve çimenlerinde konseri izleyenleri.

Annie Lenox ve Davae Stewart'ın ABD'li ve Sovyet sanatçılarla birlikte katıldıkları konserde Gibb kardeşlerden Güney Afrika halkının dünyaca ünlü sanat elçileri Amandla'ya kadar yüzlerce sanatçı vardı. Son zamanların popüler isimlerinden Whitney Houston'a ise Winnie Mandela bizzat teşekkür mesajı iletiyor, gösterdiği dayanışmanın önemini vurguluyordu. Whitney Houston programının sonunda Stevin Wondor'la şarkılarını noktalarken, Mandela'ya kilometrelerce uzaktan içten selam yolluyordu. "Happy Bırthday, Nelson"

Böylesine görkemli dayanışma gösterisinin siyasi mesajını zayıflatan tek yön, ırkçı rejimin Batılı dostlarının, özellikle de ABD, Britanya ve F.Alman yönetimlerinin teşhir edilmeyişiydi. Irçı rejimin kitlesel dayanışma gösterilerini engelleyemeyince, hiç değilse dayanışma mesajlarını soyutlaştırmaya yönelen ikiyüzlü işbirlikçilerinin kimliği de iyice sergilenmeli oysa.

Wembley'deki konserin bir benzeri birkaç gün sonra Berlin'de Weissensee'de gerçekleşti. Hür Alman Gençliği (FDJ) tarafından apartheid'a karşı bir protesto niteliğinde düzenlenen uluslararası rock konserine de 70 bin dolayında izleyici katıldı. Bu konserde sunuculuk yapanlar arasında ünlü patenci Katerine Witt de vardı. Mandela'nın 18 Temmuz'daki doğumgünü, ırkçı rejime ve işbirlikçilerine karşı yoğunlaşan eylemlerle "Nelson Mandela'ya özgürlük, Güney Afrika'ya özgürlük" şiarıyla 16 Haziran'dan bu yana kutlanıyor.

YÖK KAFALI

Baştarafı Sayfa 1'de

bir hekimin düştüğü ve bir hastanın tedavisine ancak 7-8 dakika ayrılabildiği de raporda geçen veriler arasında. Rapordan bazı çarpıcı alıntılar yaparsak bu çalışmanın tıp eğitimine ve mevcut eğitim anlayışına bakış açımıza sağlam doneler sağladığını görebiliriz:

-6. sınıf öğrencilerinin % 49.3'ü tıp fakültesini kendi istekleriyle seçerken bugün % 63.4'ü tıp dışı bir fakültede okumak istediğin belirtiyor.

-Öğrencilerin % 87.9'u sınavlara ders notu ve teksirlerden hazırlanıyor. Bunlardan da % 16.8'i ders notları ve teksirleri yeterli görüyor.

-Öğrencilerden % 81.6'sının öğretim üyeleriyle ders dışı ilişkisi yok.

-Intern öğrencilerin % 91.5'i otopsi raporu düzenleyemeyeceğini belirtiyor. % 83.1'i adli rapor yazamayacağını söylüyor.

-Sağlık ocağı hekimlerinin % 76.1'i sorumluluk, görev ve yetkilerini tam olarak bilmiyor.

-Öğrencilerin % 57.6'sı üç büyük ilden (İstanbul-İzmir-Ankara) gelmekte.

Intern öğrencilerin ortaklaşa şikayet ettikleri konular ise: Bir kadavraya 30-40 kişinin düşmesi, farmakoloji dersinin yanlış dönemde öğretildiği ve ana bilim dallarıyla bilim dalları arasındaki eşgüdüm eksikliğinin büyüklüğü vb.

Raporda bunlar anlatılırken dikkatimizi çeken bir başka açıklama daha vardı. "Yapılan anketin ve sonuçları üzerine yazılacak tıp eğitimi raporunun, Mayıs 1987 fakülte şenliğimizde yapılacak bir tıp eğitimi panelinde tartışılması planlanmış fakülte dekanlığından izin alınmış konuşmacı öğretim üyeleri de belirlenmişti. Ancak önce yapılacak panel iptal edildi ve ardından anketin sonuçlarını sağlık etkinlikleri kolu olarak fakülte yönetimi dışına açıklamamamız bildirildi." Anlaşılan o ki raporu bize gönderen arkadaşlar çok şeyi göze almış durumdalar.

Ülkemizdeki eğitimin yozluğu, bilim üreten merkezlerin güdümlü idare edilmesi ve 12 Eylül bireyciliğinin getirdiği pragmatizm rüzgârları, üniversitelerimizin genel durumunu oluşturmakta. Bu perspektif ile yaklaşılan eğiteme mütevelli heyetlerini eklemlemek mevcut anlayışın boynunun borcu olmuş durumda. Tam da bu noktada Y.Ö.K'ün neler yaptığını ve 8 yıl sonra da öğrencilerin ne durumda olduğunu kavramak için sağlık etkinliklerinin hazırladığı bu raporu dikkatlice okumak gerekiyor. Çünkü; 12 Eylül'ün ördüğü depolitizasyon duvarına karşı Çapa Tıp Fakültesi öğrencileri % 58.7'lik bir çoğunlukla derneklerine sahip çıkıyor.

Merhaba Umut

Baştarafı Sayfa 1'de

gularıyla karşılıyorum.

Kardeşlerim,

Hep biliyorsunuz, günümüzün en acil hedefi, demokratik hak ve özgürlüklerin toplumda geçerli kılınması, çalışan kitleye maledilmesi. Bu uğurda sürdürülmekte olan mücadelede gençliğin dinamizminin önemli rolü var. Zaten bu olgu, çeşitli direnişlerle kendini açığa vurdu. Önümüzdeki dönemde de demokratik hak ve özgürlüklerin savunulmasında gençliğin enerjisinin ve haksızlıklara karşı başkaldırı duygusunun büyük katkısı olacak.

Ancak hep işaret ettiğim gibi demokrasi mücadelesi tek başına yeterli olmuyor. Günümüzde haksızlığa başkaldırı, en tutarlı ifadesini sosyalizmde buluyor. Onun için de gençlik, sosyalizme gönül vermiş, hayatını sosyalizme adamış insanların yaratılması için çok elverişli bir potansiyel oluşturuyor. Bu potansiyeli hakkı hakkıyla değerlendirmek de sizlere düşüyor.

Gençlik Dünyası çevresi olarak asla küçümsenmeyecek bir toplumsal işlevi yerine getiriyorsunuz. Gençlik içindeki etkinliğinizi yaygınlaştıracağınız inancıyla sizleri kutlar, devrimci mücadelenizde başarılar dilerim."

Geceye ayrıca yurtdışı gençlik dünyası temsilciliği adına Hüseyin Sapmaz, İşçi Gündemi Gazetesi, Düşün Dergisi, Medya Güneşi Dergisi, Yarın Dergisi Kartal temsilciliği, Kartal Halkevi şubesi dayanışma mesajlarını ilettiler.

Coşkulu bir şekilde biten geceden sonra başlar dimdik, gözler herzamankinden daha kararlı ve gelecek güzel günlere olan inançla sona erdi.

Eğitim'e militarizm

Baştarafı Sayfa 1'de

malı genç yetiştirmek, amaçlanıyor.

Dünya Barış güçleri ve demokratik kamuyonunun çabaları, çeşitli demokratik kuruluşların girişimleri sonucunda dünyada ırkçılığa karşı verilen mücadelenin Türkiye'nin de etkilenmemesi düşünülemez. Unesco'nun aldığı bu karar ırkçılığın ve şiddetin sorgulanması ve üzerine gidilmesi anlamında olumludur. Türkiye'nin altına imza atacağı bu karara rağmen rejimin niteliği söylediklerinin aksine barışçı bir yaklaşımın gerçekleşmesine elvermez. Bu karar kağıt üzerinde kalmaya mahkumdur. Nasıl ki bugünkü iktidar işkenceye karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ni imzalamasına rağmen işkenceler sürüp, karakolda ve siyasi şubede ölümler meydana geliyorsa, Helsinki sözleşmesine rağmen İnsan Hakları ayaklar altına alınıp Kürdistan'da ırkçı-şoven baskılar, asimilasyon ve yoketme politikası sürüyorsa, Unesco kararına rağmen diğer halklara karşı düşmanca tutumlar sürüp gidecektir.

Tüm bunlara rağmen gençlik kendi özgür gelişimini tamamlayacak ve Unesco'nun kararlarını hayata geçirecek gücün ülkedeki köklü toplumsal dönüşümler olacağını biliyor. O günlere giden yolun köprüsü bugünden atılıyor.

Basın susmayacak

Baştarafı Sayfa 1'de

ği demokratik kamuoyunda güncelleştirdi: DGM'nin sol basına yönelik pervasız kararları. DGM'nin 3 yıllık sürede 61 toplatma, 3 dağıtımı durdurma kararı vermeis bunun çarpıcı kanıtı. Bu kararlar sonucunda dergi, kitap, gazete, broşür ve kasetlerden oluşan 70 yayın toplatıldı. Bunların çoğunluğu 88'in ilk altı ayında, bunun da önemli bir bölümü Haziran ayına tekabül ediyor. Yine toplatma kararlarının 5'i laikliğe aykırı propaganda, 54'ü ise komünizm ve bölücülük propagandası iddiasıyla alınıyor. Yayın sorumluları ve yazarlar hakkında istenen ceza ise 1000 yıla ulaşıyor. Sadece Yeni Çözüm dergisi yazı işleri müdürü Çelik Malkoç hakkında istenen ceza miktarı 261 yılı buluyor.

Siyasi iktidarın basına karşı açtığı haçla seferi demokratik kamuoyunda derin bir tepki uyandırdı. Uluslararası basın kuruluşları baskıları sertçe protesto ettiler. Yazarlar sendikası adına Aziz Nesin basın toplantısı düzenledi. Yine sol dergiler bir basın toplantısı yaparak "Sosyalist Basın Susturulamaz" kampanyası başlattılar.

festivalden

Baştarafı sayfa 4'de

20.000 liralık konsere bile girerim kimse de tutamaz işte. Nasıl oldu da bunu daha önce düşünemedim? Hay aklımla bi yaşayayım. Yine hayal görüyorum. Ne de olsa kartım gazeteciler cemiyetinden değil. Sadece tanıtım amaçlı. Dur bir dakika festivali İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı düzenlemiyor muydu? Hiç olmadı oraya gidip protokol bileti alabilirim.

Verirler mi acaba?

Uzun zamandır düşünüp duruyorum, neden böylesi sanat etkinlikleri yalnızca belli bir kesime yönelik oluyor, parayı veren düdüğü çalıyor diye. Oysa amacın sanatı en geniş kitlelere ulaştırmak olması gerekmez mi? Hele bu günkü gibi arabesk denilen ne idüğü flu bir müziğin alıp başını yürüdüğü, kültürel sanatsal yozlaşmanın, dejenerasyonun toplumsal yabancılaşmayla koşut olarak tırmandığı, insan kulağının tek sesliliğin dar kalıpları içerisine hapsedildiği bir dönemde insanımızın neden senfonik müziğin evrensel tınısıyla tanıştırılmadığı tam aksine yalıtılmaya çalışıldığı merak konusudur.

Hani bu söylediklerim yapılamayacak birşey de değil üstelik. En kestirmesinden TRT, Amasya'nın elma, Diyarbakır'ın karpuz festivalimsilerini yutturup duracağına, baştan sona İstanbul Festivalini yayınlasa hem insanlar sanattan paylarını alır hem de beyaz camlarımız bir süre için de olsa hiçbir niteliği olmayan üstüne üstlük gerici ve şoven programlardan, işgalci kavuklardan, sabun operalarından kurtulmuş olur. Hoş bizimki de olmayacak duaya amin demekten başka birşey değil ya... Huylu huyundan, Türk-İslamcı sentezinden vazgeçer mi? Ama 16 festivaldir bilet fiyatlarından dem vurmaktan da gına geldi. Sonuçta değişen hiçbir şey yok ortada. Adamlar bir yerde haklılar da aslında. Kâr etmedikten sonra ne anlamı var onca zahmete girmenin? Serbest piyasa ekonomisi bu kardeşim. Kültürde de liberasyon olması şart tabii...

Buraya kadar bir dolu söz söyledik. Bir anlatmadığımız İstanbul Festival'inin kendisi kaldı.

Ki anlatmanın da bir gereği yok. Nasıl olsa hemen hiçbirimiz şöyle ağız tadıyla izleyemeyeceğiz festivali. Ama derseniz ki "Yok kardeşim ben BBC flarmoni orkestrasını dinleyeceğim."; açarsınız TRT-3'ü bir de şansınız yardım eder, yayılmacı soğan suyu müziğinden de fırsat bulursanız pekâlâ dinleyebilirsiniz. Yok,Di Meola'yı, De Lucia'yı, Güher-Süher Pekinel kardeşleri ve diğer ustaları dinleyeceğim derseniz bir küçük teyp ile bu sorunu da hal yoluna koyabilirsiniz. Ama tutturupta illa bale gösterilerini, Moskova Genç Seyircileri'ni, Azerbeycan Halk Danslarını izleyeceğim diye ısrarlı bir tutum içine girerseniz sizin için elden gelebilecek pek birşeyin olmadığını da belirtmek gerek. Tabii şu benim geçen yılki yöntem hariç.

OKUR MEKTUBU

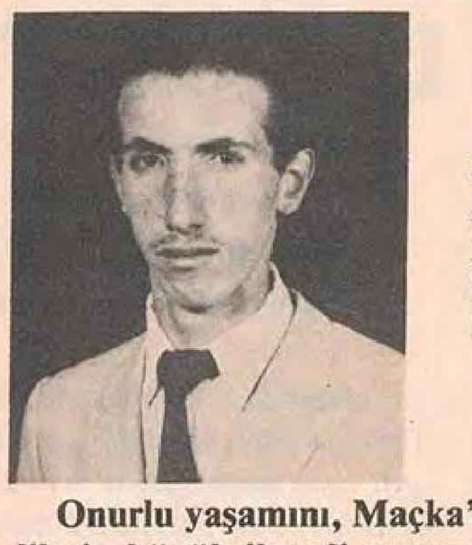
Sayın Gençlik Dünyası Gazetesi yöneticileri,

Göndermiş olduğunuz Gençlik Dünyası gazetesinin 1. ve 2. sayısı elimize geçti, çok sevindik.

Her şeyden önce göstermiş olduğunuz ilgiden dolayı teşekkür ederiz. Gösterdiğiniz ilginin boşa gitmeyeceğinin bir kanıtı olarak gönderdiğiniz gazetelerden benim dışımda da yararlanan kişilerin sayısının oldukça fazla olduğunu tekrardan hatırlatmak istiyorum.

Tüm gençliğe seslenebilmede oldukça başarılı olduğunuzu söylemek sanırım gereksiz. Yayın hayatınızda başarılar dilerken gelecek güzel günlere olan inancımızı bir kez daha belirtiyoruz.

Barış Volkan
P.O. 74234
16000 K.A.Kaıraqaun
AQHNA/GREECE

1965 - 1988

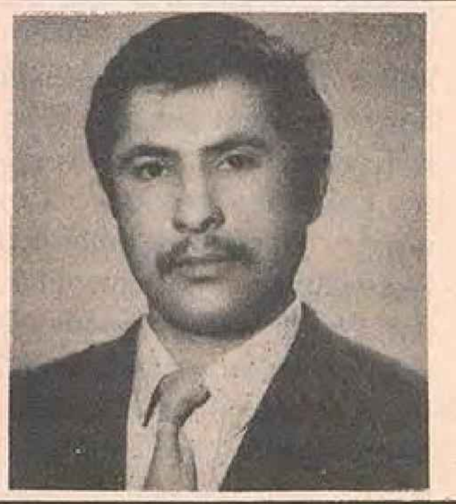
Senin biricik oğlun
Kollarında yok artık
Biliyorum anneciğim
Özlemin dağlar gibi
Üzünç albümü şimdi yüzün

M. Ali Bektaş

Onurlu yaşamını, Maçka'daki heyelanda, yetkililerin büyük ihmali sonucu sona erdiren, değerli arkadaşımız Mehmet Ali Bektaş'ın anısı önünde saygıyla eğiliyor, Maçka'da yakınlarını kaybeden tüm vatandaşlara başsağlığı diliyoruz.

Mehmet Ali hep içimizde yaşayacaksın.

Tonya'lı Devrimci arkadaşları

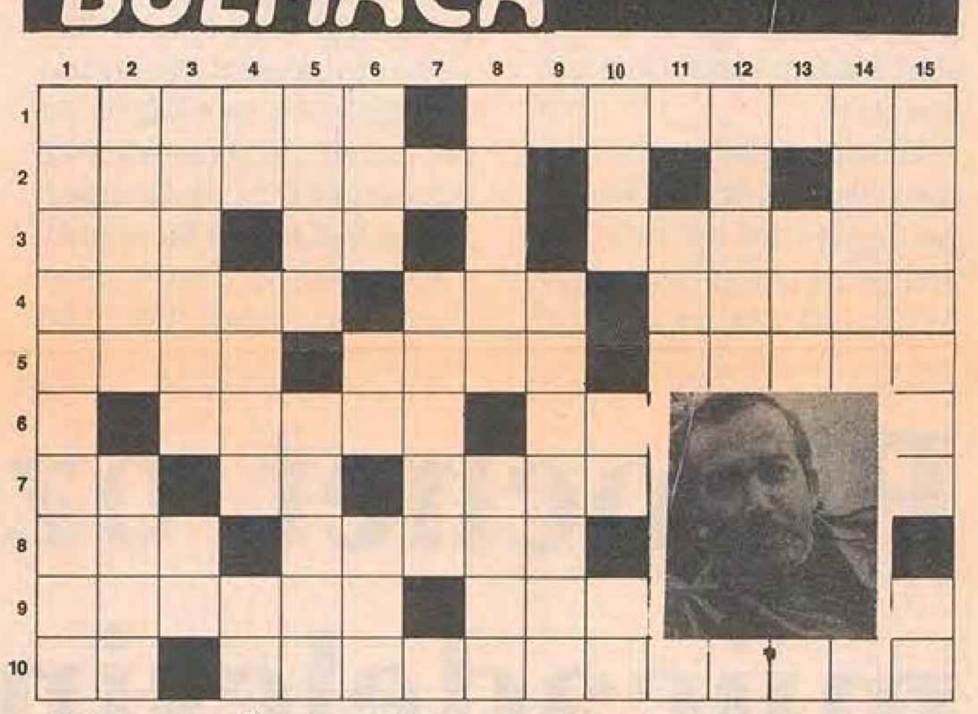
KEMAL GÜLTEKİN

1960-1988

Aramızdan ayrılan arkadaşımızın anısı önünde saygıyla eğiliyoruz.

Ankara Gençlik Dünyası okurları

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Tekelcilerle ticaret burjuvazisinin daha çok kazanmak ya da başka kuruluşlara karşı tutunabilmek için aralarında kurdukları dayanışma birliği... TERSİ, el ve ayak uçlarındaki hastalıkların genel adı... 2) Ancak üstün kişilerin bağ kurabildikleri gizemli kuvvetlerin varlığını ileri süren mistik bir doktrin... Burjuva politikacılarının sahip olmadıkları duygu... 3) TERSİ, Eğrisi, kulesi ve çalgısı vardır... Yiğit kişi... TERSİ japon kukla tiyatrosunda eşlik müziği... 4) TERSİ, Haklı, doğru... Çilden esen rüzgar... TERSİ, buyurucular, amirler... 5) TERSİ ülkemizin de içinde yeraldığı militarist askeri pakt... Tersi doğal gazın bir önemli bileşeni olan doymuş hidrokarbon... TERSİ iki kuzulu koyun... 6) TERSİ, gazetede yada dergide sayfanın yukarıdan aşağıya doğru olan bölümlerinden herbiri... Eski Mısır'da bir Tanrı... 7) TERSİ, isim... Kalayın simgesi... Yanlışlık, yanılgı... 8) Çumra ilçesinde kurulu bir baraj... Balgamtaşı... 9) TERSİ Kiraya verilerek gelir getiren mülk... Baş çoban yada yaşlı olgun hayvan... 10) O işaret sıfatının eski söylenişi... Geçtiğimiz Nisan ayında İsrail komandolarınca evinde öldürülen ve fotoğrafta görülen Filistin'li lider...

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) İflas durumunda olan bir şirketin borçlarını belli bir plana göre ödeyeceğini bildirmesi ile alacaklılar arasında yaptığı sözleşme... 2) Bir dinin öğrenilmesi gereken inançlarının tümü yada bunları toplayan kitap... Anonim ortaklıklarda pay sahiplerinden sermaye artırımı için yapılan ödeme çağrısı... 3) Bir hakkın sıra bakımından kendinden sonra gelen hakka öncelik tanıması... Yüz m^2 tutarında yüzey ölçüsü... 4) Son zamanlarda İtalyan liretinin bile gerisine düşen bir para... TERSİ piyasaya mal çıkarma... Bir ünlem... 5) TERSİ bir erkek ismi... TERSİ bir borca karşılık yapılan kısmi ödeme... 6) Bir müzik aleti - Yunan alfabesinde bir harf... Kimilerince uğur sayılır... 7) TERSİ üstü kapalı anlatma, sezdirme... 8) Yazın gündüz denizden karaya doğru esen mevsim rüzgarı... Kıbrıs Rum komünist partisi... 9) Tersi en uç, en son, aşırı... 10) Zehir... Bir haber ajansının simgesi... Bir organımız... 11) Kurunun karşıtı... 12) TERSİ, dünyanın bütün denizlerine yayılmış on beş türü bulunan 3. zaman katmanlarından başlayarak fosiline rastlanan öndensolungaçlı yumuşakca cinsi... 13) Del'mekten emir... 14) Buyruk, resmi kağıt, ferman ya da kağıt para... 15) Bağımsız değişkenin eş anlamlısı ya da bir cetvelde bir sayıyı bulmaya yarayan bir başka sayı... Acele, ivedi...

Hazırlayan: Turgay GÜLTEKİN

Bulmacanın doğru yanıtını 25 Temmuz tarihine kadar bize ulaştıran 10 okuyucumuza Nazım Hikmet'in Piraye adlı şiir kitabını armağan ediyoruz.

Gençlik Dünyası

Sahibi: **Cüneyt Can Oğuzer** • Genel Yayın Yönetmeni: **Bülent Uyguner** • Yazı İşleri Müdürü: **Erdal Belenlioğlu** • **Yönetim Yeri:** Divan Yolu Cad. Işık Sok. Ali Faik Han No: 6 Kat: 3 Sultanahmet-İSTANBUL • **BÜROLAR: İSTANBUL (Kartal/Maltepe):** Bağdat Cad. Maltepe İşhanı No: 145/89 Kat: 2 Maltepe-İstanbul • **ANKARA:** Marmara Sok. Kirmir Apt. 12/21 Sıhhiye-Ankara • **İZMİR:** Soysal İşhanı Gazi Bulvarı No: 100/704 Çankaya-İzmir • **ESKİŞEHİR:** İstiklal Mah. Ege İşhanı Kat: 1 No: 14 Eskisehir • **DENİZLİ:** Atatürk Bulvarı Yıldız İşhanı Kat: 6 Denizli • Grafik Düzenleme: **Gençlik Dünyası** • Dizgi: **Yayın-Dizgi Merkezi** • **FİLM:** S.O.S. OFSET TEL: 511 25 36 • Baskı: **Kent Matbaası** • 1 Yıllık Abone Bedeli: **5.000 TL.** Yurtdışı: **25 DM** • Hesap Numarası: **Yapı Kredi Çemberlitaş 038430-5**

Türkiye'de çıkan yayınların sergilendiği köşe

F.Almanya'da Gençlik Festivali

Dünya gençliği bir arada

İki gün boyunca festival alanını 90 bin kişi ziyaret etti. Festival alanının bir köşesinde çeşitli müzik grupları ''Naziler'e karşı Rock'' adı altında ve sık sık ''Faşo'lar defolun'' sloganları ile kesilen konserler sundular.

Festivalin siyasi mesajı üç noktada yoğunlaşıyordu. Güney Afrika halkıyla dayanışma, neonazizm karşısında uyanıklık ve istihdam, mesleki eğitim olanaklarının güvence altına alınması.

F.Alman sosyalist emekçi gençlik örgütü SDAJ ile Marksist öğrenci gençlik örgütü MSB-Spartakus'un birlikte düzenledikleri Gençlik Festivali 4-5 Haziran tarihleri arasında Herne'deki Reviarpark Gysenberg'te yapıldı. F.Almanya ve çeşitli ülkelerden gençleri biraraya getiren festivalde gençliğin uluslararası dayanışması canlı bir şekilde dile geldi. İki gün boyunca festival alanını 90 bin kişi ziyaret etti, çeşitli siyasi, kültürel ve sanatsal faaliyetler sergilendi ve ilgiyle izlendi.

Festivalin siyasi mesajı esas olarak üç noktada yoğunlaşıyordu: Güney Afrika halkıyla dayanışma ve bu dayanışmanın somutlanması yönünde ırkçı rejimin ihraç ürünlerinin boykot edilmesi gibi önlemlerle ekonomik ve ticari olarak tecrit edilmesi; gençliğin nazizm ve özellikle işsizliğin yaygın olduğu koşullarda yayılmaya çalışan neonazizm karşısında uyanıklığının derinleştirilmesi; üçüncü olarak da istihdam ve mesleki eğitim olanaklarının güvence altına alınması idi bu konular. Tabii barış ve silahsızlanma konusu hep gündemdeydi.

Bu ana temalar etrafında çok sayıda gösteri ve konserden sergiye dek her türlü faaliyet gerçekleştirilirken, Güney Afrika halkının sanat ve kültür alanında seçkin temsilcilerinden olan Amandla grubu gibi ünlü konuklar da katıldı festivale. Yine festival alanının bir köşesinde çeşitli müzik grupları ''Nazilere karşı Rock'' adı altında ve sık sık ''Faşo'lar defolun'' sloganları ile kesilen konserler sundular.

Festivalde çok sayıda uluslararası konuğun arasında, Cafe Glasnost adıyla kurulan bölümde dansları ve şarkılarıyla Sovyet gençleri yer aldı ve izleyicileriyle bütünleştikleri güzel gösteriler sundular. Konuklar arasında Şililerden Pakistanlılara, Paraguaylılardan Namibyalılara kadar çeşitli ülkelerden gençler kendi örgütlerini, yayınlarını, ülkelerini tanıtmak üzere standlar, sergiler hazırlamışlardı. Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu'nun da temsilcilerini gönderdiği festivalde, Türkiye'de yayımlanan çeşitli gençlik dergilerinin yeraldığı bir ortak stand da bulunuyordu. Aralarında Gençlik Dünyası'nın da bulunduğu bu yayınların yanı sıra sergilenen resimli panolar konuk diğer ülke gençlerine Türkiye'de gençlerin durumuna ilişkin bilgiler aktarıyordu. Nükleer savaş tehdidine, militarizme ve silahlanmaya karşı çıkarak eğitim ve iş olanağı sağlanmasını isteyen gençler, daha iyi bir dünyada yaşamak isteğini vurgulayarak şarkıları, sergileri, çeşitli sahne gösterileri ile renkli bir uluslararası dayanışma tablosu çizdiler.

''Cafe Glasnost'ta Sovyet gençleri dansları ile izleyicileri coşturdu. Uluslararası gençlik temsilcilerinin geldiği festivalde, Namibia'dan gelen SWAPO'lu gençlerin standı.

Güney Koreli gençler haykırıyor:

''Go home Yankee''

Haziran ayı içerisinde Güney Kore yine yoğun çatışmalar sahne oldu. Yonsei Üniversitesi başta olmak üzere çeşitli üniversitelerde öğrencilerin kitlesel gösterileri polis ve askerler tarafından şiddetle bastırılmak istenince, gençler direndiler. Bilindiği gibi geçen yıl yaz aylarında ülkede işçiler ve öğrencilerin yoğun eylemleri, daha önceki yıllarda görülmedik boyutlara ulaşmış ve rejimi geri adım atmaya zorlamıştı. Aralık ayında yapılan başkanlık seçimleri öncesi siyasi alan'da'da ödün vermişti. Ne ki özde pek bir değişiklik olmadı, Aralık ayında yapılan hileli seçimlerle diktatör Chun Doo Hwan'ın partisinden, emekli general ve 1980 Kwangju katliamının baş sorumlularından Roh Tae Woo işbaşına geldi, böylece iktidar sözüm ona ''barışçı'' biçimde değişmiş oldu! Ama bu gelişmeler toplumsal muhalefeti aldatamadı. Özellikle geçen yılın Haziran ayından bu yana işçilerin kitlesel grevleri, her kesimden onbinlerce kişinin yer aldığı demokrasi talep eden gösteriler ve öğrencilerin protesto için kendini yakmaktan kitlesel yürüyüşlere uzanan çeşitli eylemleri sürekli tekrarlanıyor.

Öğrenci hareketinin en belirgin özelliği anti-Amerikan niteliği denebilir. Burjuvazinin yıllardır ''Kuzey Kore umacısı''nı gerekçe gösterip ülkede ABD askeri varlığının sürmesini istemesine karşılık, öğrenciler ABD'nin askeri varlığına, rejimin ABD ve Japonya'nın işbirliğiyle tırmandırdığı militarizme karşı mücadelenin, demokrasi için mücadelenin vazgeçilmez parçası olduğunu biliyorlar. Nitekim son olarak ilkbaharda 200 bin askerin katılmasıyla ve nükleer silahların da kullanılmasıyla gerçekleştirilen ABD-Japon-G.Kore ortak ''Team Spirit 88'' manevraları bunu bir kere daha sergiledi. Güney Kore topraklarında 40'tan fazla ABD askeri üssü ve 45 bin Amerikan askeri bulunuyor.

Ayrıca bu birliklerle beraber mevcut olan nötron bombası dahil çeşitli türde bin kadar nükleer silaha ek olarak, yeni nükleer silahları yerleştirmek üzere 36 özel yeraltı deposu da yapılıyor. G.Kore'de rejimin halka kan kusturan iç ve ekonomik politikaları, dış politikaya ve rejime emperyalizmin global planı içinde biçilen yere sıkı sıkıya bağlı. ABD, G.Kore topraklarını ''hayati çıkar alanı'' ilân etmiş durumda. 1954 yılında imzalanan süresiz ''savunma'' anlaşmasıyla Seul rejimini kendine bağlayan ABD, bu ülke ihracatının üçte birini, ithalatının da % 40'ını elinde tutuyor. Özellikle ABD ve Japon kökenliler başta olmak üzere çokuluslu tekellerin bu ''ucuz işgücü cenneti''ni nasıl sömürdükleri biliniyor.

Bu koşulların sürmesi için de ülkenin bütünlüğünü sağlamaya yönelik her çaba zorla bastırılırken, Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti'nin Kore yarımadasında gerginliğin ortadan kaldırılması,Kore DHC, ABD ve Güney Kore arasında üçlü görüşmeler yapılması ve ülkenin güneyiyle kuzeyi arasında saldırmazlık ilân edilmesi önerileri Seul rejimi ve ABD tarafından reddediliyor. Emperyalizm ülkenin bağımsızlığını ve barışçı yoldan birleşmesini engellediği gibi, yarımadayı nükleer silah deposuna çevirmekten geri durmuyor. İşte geçtiğimiz haftalarda Güney Kore'deki gençlerin ülkenin bağımsızlığı ve bütünlüğünün sağlanması talebiyle yoğunlaştırdıkları gösteriler emperyalizmin bu tahakkümüne karşı kararlı bir direnişi ifade ediyor.

Rejimi protesto etmek için intihar eden öğrencinin cenaze törenine onbinlerce Güney Kore'li genç katıldı.

Pinochet özgürlük mücadelesini bastıramayacak!

18 yaşındaki Öğrenciler Birliği Başkanı German Qiantana şöyle diyor: Bizim kuşak demokrasiyi tanımayan bir kuşak. Diktatörlüğün çocukları olduğumuz söylenebilir. Biz özgürlüğü de tanımıyoruz. Fakat biz diktatörlük ve haksızlığın ne demek olduğunu tam olarak biliyoruz. Biz bunun için ayaklanıyoruz. Ve böyle olduğu için bizim için isyanın çocukları da diyebiliriz.

Faşist general Pinochet'in 15 yıllık diktatörlüğünden sonra, Şili'de 1973'de doğan ve demokrasiyi daha henüz tanıma şansları olmayan gençler ''Derhal demokrasi!'' sloganını haykırıyorlar.

Bugün Şili'de gençlik, Pinochet diktatörlüğüne karşı yükselen toplumsal muhalefetin bir parçası olarak kitlesel gösterilerde, sokak çatışmalarında ve direnişlerde gösterdiği etkinliğiyle özgür bir Şili için verilen mücadele umudunu daha da güçlendiriyor. F.Almanya'da çıkan gençlik dergisi Elan Şili Birleşik Solu saflarında mücadele verenlerden Carlos Morales ile Santiago'da bir röportaj yaptı. Röportajı aşağıda yayınlıyoruz.

Şili şu anda patlama öncesi bir buhar kazanını andırıyor. Her gün okullarda ve üniversitelerde boykotlor oluyor. Diktatörlük tasarruf politikası amacıyla üniversiteleri ve okulları özelleştiriyor, yahut da belediyelere devretmek istiyor. Geçtiğimiz yılda bu yüzden on bin öğretmenin işine son verildi. 8 bin öğretmenin de bu yıl işine son verilecek ve sokağa atılacak.

Bu ''tasarruf'' planına karşı mücadele şimdiden kurbanlar veriyor. Santiago'daki pedagoji yüksek okulunda yapılan eylemlerde polis saldırıları sonucu çok sayıda öğrenci yaralandı. Öğretmenler istihbarat örgütünce gizlice kaçırılıyorlar. 22 yaşındaki üniversite öğrencisi Roxana Labe Santiago'nun merkezinde güpegündüz yakapaça gizli polis tarafından kaçırıldı. Roxana polis tarafından arabaya zorla bindirilerek, gözleri bağlandı ve olay yerinden kaçırıldı. Nereye götürüldüğü hâlen meçhul. Fakat biz sadece onların dövüldüğünü ve işkence gördüğünü biliyoruz.

18 yaşındaki öğrenciler birliği başkanı German Qintana, demokratik bir eğitim sistemi uğrunda mücadele ettiği için görevinden uzaklaştırıldı. Qintana yaptığı açıklamada şöyle diyordu: 'Bizim kuşak demokrasiyi tanımayan bir kuşak. Diktatörlüğün çocukları olduğumuz söylenebilir. Biz özgürlüğü de tanımıyoruz. Fakat biz diktatörlük ve haksızlığın ne demek olduğunu tam olarak biliyoruz. Geleceğimiz karanlık görünüyor. Şili'de gençliğin önünde bir perspektif yok. Biz bunun için ayaklanıyoruz. Ve böyle olduğu için, bizim için isyanın çocukları da diyebiliriz. Biz bu sistemin yıkılışına kadar mücadele edecek bir nesiliz aynı zamanda.'

Sokaklarda sık sık yeşil ve mavi renklerin, yani polis ve öğrencilerin karşılıklı savaştıkları görülüyor. Gençler Pinochet diktatörlüğüne karşı mücadeleye daha 12-16 yaşlarında başlıyorlar ve diktatörlüğü devirmek istiyorlar. 1984'de kazanılan öğrenci temsilciliği hakkından yararlanarak direnişte aktif rol oynuyorlar, okul işgallerini örgütlüyorlar, sokak çatışmalarına katılıyorlar.

Şilili gençler sokak çatışmalarında aktif rol oynuyorlar.

Pinochet diktatörlüğüne karşı işçilerin direnişi de günden güne artıyor. Şili demiryolları çalışanları şu sırada grevdeler. Ücretlerin arttırılması talebinde bulunuyorlar ve kapatılması düşünülen demiryolları hatlarında altı-yedi bin işçinin daha işinden olması söz konusu; bu yüzden grevlerini sürdürüyorlar. Demiryolu işçilerinin mevcut yasalara rağmen mücadelesi, Allende'nin yıkılmasından bu yana en önemli işçi eylemi. Çünkü bu grev Pinochet'in her türlü grevi yasaklayan çalışma yasalarına aykırıdır. Grev halk tarafından şimdiye kadar görülmedik bir dayanışmayla desteklenmektedir. Bütün halk grevcilerden yana. Sadece işçiler değil, tren yolcuları da işçilerle dayanışma içinde. Demiryolu çalışanlarının grevi sadece bir şehirde değil, tüm ülke sathında sürüyor.

Eylemlerimizin tek amacı kitleleri Pinochet diktatörlüğünü devirmek için örgütlemek. Biz Şili'de siyasi iktidar için mücadele ediyoruz ve 1988 yılı bu mücadele için belirleyici bir yıl olacak. Bu yıl içinde Pinochet'e karşı muhalefetin, 1989'daki halk oylamasında ortak zaferin nasıl sağlanacağı belirlenecek. Halk askerin belirlediği bir adaya ''evet'' ya da ''hayır'' demek durumunda.

Bu tek adayın Pinochet olacağı üzerinde askerler ve sağ güçler henüz fikir birliğine varmış değiller. Pinochet'siz bu sistemi yürütmek isteyen askeri güçler var.

Şili Komünist Partisi önderi Luis Corvalan geçen haftalarda yaptığı bir açıklamayla partisinin halk oylamasını boykot etmeyeceğini açıkladı. Komünist Partisi hayır oyuyla halk oylamasına katılmaya hazır.

Eğer halk oylaması olursa, görüşümüze göre Pinochet'in halk oylamasını manipüle etmemesini garantilemek lazım. Sadece böyle olduğu zaman Pinochet siyasi hezimete uğratılabilir.